

ગુજરાત સરકાર

કામગીરી અંદાજપત્ર

વર્ષ:-૨૦૧૮-૨૦૧૯

મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગ

મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગ

૧. અંદાજપત્ર પધ્ધતિ દાખલ કરી અમલમાં મુકવાનું સ્વીકારેલ છે. તદાનુસાર વિભાગનું સને : ૨૦૧૮-૧૯ ના વર્ષનું તેરમું કામગીરી અંદાજપત્ર રજૂ કરવામાં આવે છે.
૨. સરકારશ્રી તરફથી મહિલાઓ અને બાળકોના કલ્યાણ, ભારત સરકાર દ્વારા રચાયેલ સુધારા પંચની ભલામણોને ગુજરાત સરકારે અંદાજપત્ર વિષયક સુધારાના એક અંતર્ગત ભાગ તરીકે કામગીરી એવં ઉત્કર્ષ , અર્થ અને મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગ દ્વારા શું આયોજન કરવામાં આવી રહ્યું છે તેની અદ્યતન માહિતીનો, વિભાગ દ્વારા તૈયાર કરેલ “કામગીરી અંદાજપત્ર : ૨૦૧૮-૧૯”ની પુસ્તિકામાં સમાવેશ કરેલ છે. જેનો મુખ્ય ઉદ્દેશ મહિલાઓ અને બાળકોના કલ્યાણ / ઉત્કર્ષ અર્થે, પ્રયોજન અર્થે કેટલા પ્રમાણમાં, કેવા અભિગમ અર્થે આયોજન કરવામાં આવી રહ્યું છે અને તે અંગે કેટલું ખર્ચ કરવામાં આવી રહ્યું છે, તે અંગેની અદ્યતન વિગતો/માહિતી, આ પુસ્તિકા સ્વરૂપે પ્રસિધ્ધ કરેલ છે, જે કામગીરી અંદાજપત્ર તૈયાર કરવા પાછળનો મુખ્ય ઉદ્દેશ છે.
૩. પરંપરાગત અંદાજપત્રમાં જેનો સમાવેશ ન કરવામાં આવેલ હોય તેવી નાણાકીય જોગવાઈઓ સામે ભૌતિક સિધ્ધિઓને સાંકળી લેવાનું કાર્ય, “કામગીરી અંદાજપત્રનું” છે. તેથી સને : ૨૦૧૮-૧૯ના કામગીરી અંદાજપત્રમાં, જે કાર્ય માટે નાણાંની માંગણી કરવામાં આવી હોય, તે હેતુઓ સિધ્ધ કરવા માટે કરવામાં આવેલી જોગવાઈઓ અને થયેલ કામગીરીનો અંદાજ કાઢવા માટેની પરીણામલક્ષી માહિતીનો સમાવેશ કરી, તે ઉદ્દેશ સિધ્ધ થાય તેવા પ્રયત્નો કરેલ છે.
૪. મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગ હેઠળના ખાતાના વડાઓની કામગીરી, તૈયાર કરેલ યોજનાઓ, મંજૂર થયેલ જોગવાઈઓ અને નાણાકીય જરૂરીયાત જુદા-જુદા પત્રકો સ્વરૂપમાં દર્શાવેલ છે. જેમાં સને : ૨૦૧૮-૧૯ના વર્ષની જોગવાઈઓનો સમાવેશ આ પુસ્તિકામાં કરવામાં આવેલ છે.
૫. સને : ૨૦૧૮-૧૯ ના વર્ષના અંદાજપત્રમાં, આ પૂરક પ્રકાશન તરીકે, મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગ સંબંધિત કામગીરી અંદાજપત્ર: ૨૦૧૮-૧૯ ગુજરાત વિધાનસભા સચિવાલય, ગાંધીનગર સમક્ષ રજૂ કર્યું છે.

મિલિંદ તોરવણે

સચિવ

મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગ

કામગીરી અંદાજપત્ર : ૨૦૧૮- ૨૦૧૯

## અનુક્રમણિકા

| અનુક્રમ | વિગત                                                                                                                                                                                                                                              | પાના નંબર                                        |
|---------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------|
| (૧)     | (૨)                                                                                                                                                                                                                                               | (૩)                                              |
| ૧       | સચિવશ્રી,<br>મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગ (ખુદ), ગાંધીનગર                                                                                                                                                                                            | ૬ થી ૧૫                                          |
| ૨       | કમિશનરશ્રી, મહિલા અને બાળ વિકાસ :-<br>(અ) નિયામકશ્રી (આઇ. સી. ડી. એસ.), કમિશનરશ્રી,<br>મહિલા અને બાળ વિકાસ(પોષણઆહાર)ની કચેરી,<br>ગાંધીનગર.<br><br>(બ) સંયુક્ત કમિશનરશ્રી, મહિલા અને બાળ વિકાસ<br>(મહિલા વિંગ અને સમાજ સુરક્ષા) ની કચેરી, ગાંધીનગર | ૧૬ થી ૫૦<br><br><br><br><br><br><br><br>૫૧ થી ૫૯ |
| ૩       | સભ્ય સચિવશ્રી, ગુજરાત રાજ્ય મહિલા આયોગ, ગાંધીનગર.                                                                                                                                                                                                 | ૬૦ થી ૬૨                                         |
| ૪       | મેનેજીંગ ડિરેક્ટરશ્રી, ગુજરાત મહિલા આર્થિક વિકાસ નિગમ<br>લિ.,ગાંધીનગર                                                                                                                                                                             | ૬૩ થી ૬૬                                         |
| ૫       | સચિવશ્રી, ગુજરાત રાજ્ય સમાજ કલ્યાણ બોર્ડ, અમદાવાદ                                                                                                                                                                                                 | ૬૭ થી ૭૧                                         |

મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગને લગતા હિસાબના સદરો

| અનુ. | માંગણી ક્રમાંક                                     | મુખ્ય સદરો                                                                                                                                                                                                                   |
|------|----------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ૧    | મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગ                          | ૨૨૫૧ - સચિવાલય સામાજિક સેવાઓ.                                                                                                                                                                                                |
| ૨    | ૧૦૬ - મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગને લગતું અન્ય ખર્ચ. | ૨૦૪૯ - વ્યાજની ચૂકવણી<br>૨૨૩૫ - સામાજિક સુરક્ષા અને કલ્યાણ<br>૨૨૩૬ - પોષણ અંગે મૂડી ખર્ચ જોગવાઈ<br>૪૨૩૫ - સામાજિક સુરક્ષા અંગે મૂડી ખર્ચ જોગવાઈ<br>૪૨૩૬ - પોષણ અંગે મૂડી ખર્ચ જોગવાઈ<br>૭૬૧૦ - સરકારી કર્મચારીઓ વગેરેને લોન. |

મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગને લગતી વાર્ષિક જોગવાઈઓ

(રૂ.લાખમાં)

| અનુ. | મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગ(ખુદ)/<br>ખાતાના વડાની કચેરીનું નામ                                                                                                                                                                                       | રકમ                       |
|------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------|
| (૧)  | (૨)                                                                                                                                                                                                                                                | (૩)                       |
| ૧    | <u>મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગ :-</u><br>સચિવશ્રી,<br>મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગ(ખુદ)                                                                                                                                                                 | ૪૧૪.૦૦                    |
| ૨    | <u>ખાતાના વડાની કચેરીઓ :-</u><br>(અ) (૧) નિયામકશ્રી (આઇ. સી. ડી. એસ.),<br>કમિશનરશ્રી, મહિલા અને બાળ વિકાસ<br>(પોષણ આહાર)ની કચેરી, ગાંધીનગર.<br>(૨) સંયુક્ત કમિશનરશ્રી, મહિલા અને બાળ વિકાસ<br>(મહિલા વિંગ અને સમાજ સુરક્ષા) ની કચેરી,<br>ગાંધીનગર. | ૨૭૪૯૨૯.૮૬<br><br>૩૦૨૧૧.૯૦ |
| (બ)  | સભ્ય સચિવશ્રી,ગુજરાત રાજ્ય મહિલા આયોગ,<br>ગાંધીનગર.                                                                                                                                                                                                | ૭૯૬.૭૩                    |
| ૩    | <u>બોર્ડ/ નિગમ :-</u><br>(૧) મેનેજિંગ ડિરેક્ટરશ્રી,<br>ગુજરાત મહિલા આર્થિક વિકાસ નિગમ<br>લિ. ગાંધીનગર.                                                                                                                                             | ૧૫૧૨.૫૧                   |
|      | (૨) સચિવશ્રી,ગુજરાત રાજ્ય સમાજ કલ્યાણ બોર્ડ,<br>અમદાવાદ.                                                                                                                                                                                           | ૧૩૫.૦૦                    |
|      | કુલ રકમ .....                                                                                                                                                                                                                                      | ૩૦૮૦૦૦.૦૦                 |

કામગીરી અંદાજપત્ર:

વર્ષ:- ૨૦૧૮-૧૯

મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગ (ખુદ),

ગાંધીનગર

## મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગ (ખુદ)

### પ્રસ્તાવના

#### ૧.કામગીરી:-

સરકારશ્રીના સામાન્ય વહીવટ વિભાગના તા.૩૧/૧૨/૨૦૦૧ના જાહેરનામા અનુસાર મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગના નામાભિધાન સાથે નવા વિભાગની રચના કરવામાં આવેલ છે. કામગીરી અંદાજપત્ર પ્રકાશનમાં મહિલાઓ અને બાળકોના કલ્યાણ સંબંધિત બાબતોનો સમાવેશ કરવામાં આવેલ છે. આ વિભાગને સરકારી કામકાજના નિયમો હેઠળ સુપ્રત કરાયેલ વિષયો પરિશિષ્ટ-ક માં દર્શાવેલ છે.નવમી પંચવર્ષીય યોજનાના સામાજિક સેવાના સેક્ટર હેઠળ સમાવિષ્ટ કરેલ ઉદ્દેશો સિધ્ધ કરવા માટે, આ વિભાગ દ્વારા મહિલા અને બાળકોના કલ્યાણ માટે નીતિનું ઘડતર કરવામાં આવે છે. તેમજ આ બધી કામગીરી માટે ઘડવામાં આવેલ નીતિના અમલ પરત્વે દેખરેખ રાખવામાં આવે છે. વર્ષ-૨૦૦૧ મહિલા સશક્તિકરણ તરીકે ઉજવવાની ભારત સરકારની જાહેરાત અન્વયે મહિલાઓ તથા બાળકોના સુગ્રથિત વિકાસ સાધવાના હેતુથી રાજ્ય સરકારે “પરિશિષ્ટ-ક માં દર્શાવેલ વિષયો”નવા મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગની રચના કરવાની સાથોસાથ, છ વર્ષથી નીચેના વય જૂથના બાળકો તથા સગર્ભા સ્ત્રીઓ અને ધાત્રી માતાઓ માટેનો પોષક આહાર કાર્યક્રમ પણ તેની સાથે સાંકળી લીધેલ છે.

#### ૨. વહીવટી માળખું:-

મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગના વહીવટી માળખાની વિગત, પરિશિષ્ટ-ખમાં દર્શાવેલ છે. વિભાગના વડા તરીકે સચિવ છે તેમજ એક સંયુક્ત સચિવ, ત્રણ નાયબ સચિવ, ચાર ઉપ સચિવ તેમને મદદ કરે છે. કામગીરીના વિષયો જુદી-જુદી શાખાઓમાં વહેંચવામાં આવેલા છે. જેમાં સેક્શન અધિકારીઓ (વર્ગ-૨) અને સાથી કર્મચારીઓ આવે છે.

મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગના નિયંત્રણ હેઠળ પરિશિષ્ટ-ખમાં દર્શાવ્યા પ્રમાણે ૩ ખાતાના વડાઓ છે. જેમાં એક કમિશનર, એક અધિક કમિશનર, નિયામકશ્રી(આઈસીડીએસ) અને તદ્દઉપરાંત એક આયોગ, એક અવૈધાનિક નિગમ તેમજ સમાજ કલ્યાણ બોર્ડ તથા જેન્ડર રીસોર્સ સેન્ટર કામ કરે છે. તેમની કામગીરીની માહિતી ભાગ-૨ માં દર્શાવેલ છે. આ ખાતાના વડાઓ મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગે ઘડેલ નીતિ નિયમો અને યોજનાઓના અમલ પરત્વે તેમને સુપ્રત કરાયેલ સત્તાઓની મર્યાદામાં રહીને અમલ બજાવણી કરે છે.

### ૩. નિરીક્ષણ:-

સરકારે નિયત કરેલ ધોરણ અનુસાર આ વિભાગ સંબંધિત ખાતાના વડાની કચેરીઓનું નિરીક્ષણ હાથ ધરે છે. નિરીક્ષણ દરમ્યાન નિયમાનુસારની કોઈ ખામી ધ્યાન ઉપર આવે તો તે સુધારવા માટે માર્ગદર્શન આપવામાં આવે છે.

મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગ સાથોસાથ સામાન્ય વહીવટ વિભાગના આયોજન પ્રભાગે નિયત કર્યા પ્રમાણે યોજનાકીય માહિતી રાખે છે તથા ખાતાના વડા હેઠળ આવરી લેવાયેલી આયોજનની બાબતોની સમીક્ષા કરે છે. ખાતાના વડાઓના ખર્ચ ઉપર નિયંત્રણ માટે, ત્રિમાસિક બેઠક ગોઠવવામાં આવે છે અને ખર્ચ અંગેની સમીક્ષા પણ કરવામાં આવે છે. આ બેઠક સચિવશ્રી/અગ્રસચિવશ્રીની સીધી દેખરેખ હેઠળ ગોઠવવામાં આવે છે.

## ગુજરાત સરકારના કામકાજના નિયમો

### પરિશિષ્ટ-ક

#### મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગને ફાળવેલા વિષયો

૧. પોષક આહાર કાર્યક્રમ,
૨. અનૈતિક વેપાર નિયંત્રણ અધિનિયમ-૧૯૮૬,
૩. ગુજરાત મહિલા આર્થિક વિકાસ નિગમ લી.,
૪. મહિલાઓને સમર્થ બનાવવા માટેના સંગઠનોને નાણાંકીય સહાય,
૫. મહિલાઓને સમર્થ બનાવવા માટે દસ્તાવેજીકરણ અને હિમાયત,
૬. કેન્દ્રિય અને રાજ્ય કલ્યાણ બોર્ડની પ્રવૃત્તિઓ સાથે સંકળાયેલી તમામ બાબતો,
૭. દહેજ પ્રતિબંધક અધિનિયમ, ૧૯૬૧,
૮. ઘરેલુ હિંસા અધિનિયમ-૨૦૦૫ પારિવારિક હિંસા સામે સ્ત્રીઓના રક્ષણ બાબતનો અધિનિયમ,
૯. મહિલા અને બાળ કલ્યાણ અને અન્ય વિભાગોમાં ચાલતી મહિલા અને બાળ કલ્યાણની પ્રવૃત્તિઓનું સંકલન,
૧૦. મહિલા અને બાળકો સાથે અનૈતિક વ્યવહાર સંદર્ભે ભારત સરકાર તથા અન્ય સંસ્થાઓ સાથેનો પત્ર વ્યવહાર,
૧૧. મહિલા અને બાળકોને લગતી પ્રવૃત્તિઓનું આયોજન, સંશોધન, મૂલ્યાંકન, નિયમન, પરિયોજના તૈયાર કરવી, તાલીમ અને આંકડાકીય માહિતી,
૧૨. યુનાઇટેડ નેશન્સ ચિલ્ડ્રન ઇમરજન્સી ફંડ(યુનિસેફ) તથા તેના જેવી મહિલા અને બાળ કલ્યાણના સંદર્ભમાં કામ કરતી સંસ્થાઓ સાથેનો પત્ર વ્યવહાર,
૧૩. રાજ્ય મહિલા આયોગને લગતી કામગીરી,
૧૪. બાલિકા સમૃદ્ધિ યોજના,
૧૫. મહિલાઓની જાતિય સતામણી-કામકાજના સ્થળે મહિલાઓની જાતિય સતામણી(નિવારણ, પ્રતિબંધ અને ફરિયાદ નિવારણ)અધિનિયમ ૨૦૧૩,
૧૬. સ્વયંસિદ્ધા યોજના,
૧૭. મહિલા સામખ્ય(૨૬ કરેલ છે.),

૧૮. વિધવાઓના પેન્શનને લગતી કામગીરી,

૧૯. (૧) (સામાન્ય વહીવટ વિભાગને ફાળવેલ વિષયોમાં નોંધ નંબર-૪૫ હેઠળ આવી જતી હોય, તે સિવાયના) વિભાગના વહીવટી નિયંત્રણ હેઠળના તમામ રાજ્યપત્રિત અધિકારીઓ અને બિન રાજ્યપત્રિત સરકારી કર્મચારીઓની નિમણૂકો, પદનિયુક્તિઓ, બદલીઓ, બઢતીઓ, વર્તણૂક, રજા મંજૂરી, પેન્શન અંગેની તમામ બાબતો,

(૨) વિભાગના વહીવટી નિયંત્રણ હેઠળની સચિવાલય સંવર્ગની વર્ગ-૧ અને વર્ગ-૨ ના અધિકારીઓને પેન્શન મંજૂર કરવાને લગતી તમામ બાબતો,

(૩) વિભાગના વહીવટી નિયંત્રણ હેઠળના સચિવાલય સંવર્ગના વર્ગ-૨ ના અધિકારીઓના સંબંધમાં : રજા મંજૂર કરવી અને ગુજરાત રાજ્ય સેવા(શિસ્ત અને અપીલ) નિયમો, ૧૯૭૧ ના નિયમ-૬ ના અનુક્રમાંકો ૧ થી ૨ માં નિર્દિષ્ટ કર્યા પ્રમાણે શિક્ષા કરવા અને સદરહુ નિયમ-૬ ના અનુક્રમાંકો ૩ થી ૮ માં નિર્દિષ્ટ કર્યા પ્રમાણે શિક્ષા કરવા માટેની શિસ્તભંગની કાર્યવાહી શરૂ કરવાને લગતી તમામ બાબતો (સા.વ.વિ. હેઠળની નોંધ નંબર-૪૫ પણ જુઓ.),

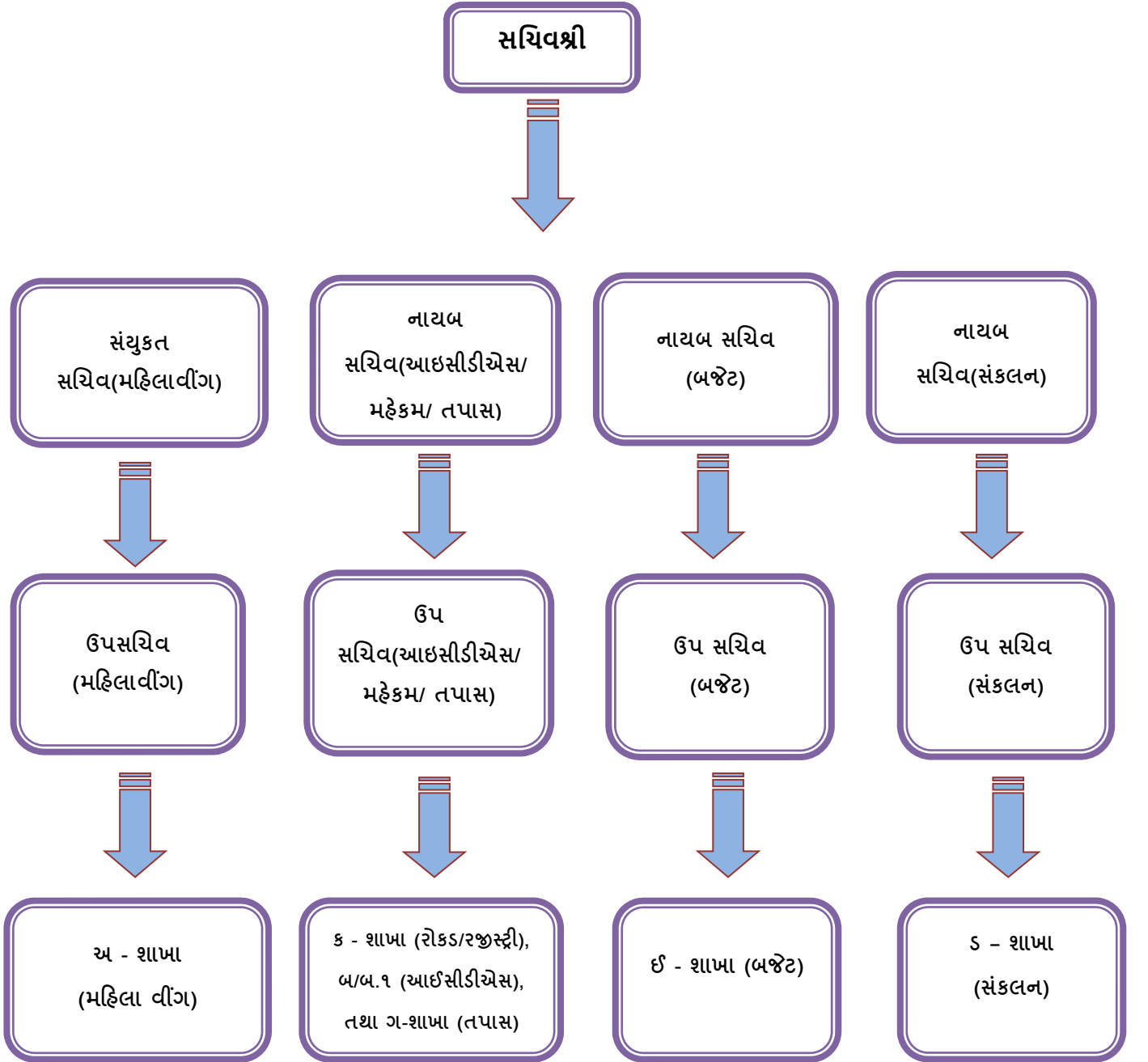
૨૦. રાજ્યના હેતુઓ માટે સરકારમાં નિહીત થયેલા કે સરકારના કબજા હેઠળના અને મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગને સોંપાયેલા કામ, જમીન અને મકાનો,

૨૧. આ સુચિમાં કોઈપણ બાબતના હેતુ માટે તપાસ અને આંકડા,

૨૨. કોઈ કોર્ટમાં લેવાતી ફી સિવાય આ સુચિમાંની કોઈ પણ બાબતો માટેની ફી.

## પરિશિષ્ટ-ખ

### મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગ



## ખાતાના વડાઓ

(૧) કમિશનરશ્રી, મહિલા અને બાળ વિકાસ:-

(અ) નિયામકશ્રી(આઇ.સી.ડી.એસ.), કમિશનરશ્રી, મહિલા અને બાળ વિકાસની કચેરી, ગાંધીનગર.

(બ)અધિક કમિશનરશ્રી (મહિલા કલ્યાણ), કમિશનરશ્રી, મહિલા અને બાળ વિકાસની કચેરી, ગાંધીનગર.

(૨) સભ્ય સચિવશ્રી, ગુજરાત રાજ્ય મહિલા આયોગ, ગાંધીનગર.

- વૈધાનિક આયોગ:-ગુજરાત રાજ્ય મહિલા આયોગ
- અવૈધાનિક નિગમ:-ગુજરાત મહિલા આર્થિક વિકાસ નિગમ લી.
- સલાહકાર બોર્ડ:-ગુજરાત રાજ્ય સમાજ કલ્યાણ બોર્ડ
- સ્વાયત્ત સંસ્થા (રજીસ્ટર્ડ સોસાયટી):- જેન્ડર રીસોર્સ સેન્ટર, અમદાવાદ.

ભાગ-૪

નાણાકીય જોગવાઈની સમજૂતી

મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગ તરફથી સીધી રીતે કોઈ વિકાસલક્ષી કાર્ય કરવાના થતા નથી પરંતુ આ અંગેની નીતિના અમલ ઉપર દેખરેખ રાખવાની કામગીરી હોય છે. આથી મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગ માટે ૨૨૫૧, સચિવાલય સામાજિક સેવાઓ(અ)૦૯૦-સચિવાલય હેઠળની મંજૂર થયેલ ગ્રાન્ટનો ઉપયોગ કર્મચારી વર્ગના પગાર અને ભથ્થા માટે કરવામાં આવેલ છે.

| પે-મેટ્રીક્ષનું લેવલ | પે-મેટ્રીક્ષનાં અનુરૂપ લેવલમાં લઘુત્તમ પગાર | ફીક્સ પગાર (રૂ.) | મંજૂર થયેલ મહેકમ |        |        |        | કુલ સંખ્યા |
|----------------------|---------------------------------------------|------------------|------------------|--------|--------|--------|------------|
|                      |                                             |                  | વર્ગ-૧           | વર્ગ-૨ | વર્ગ-૩ | વર્ગ-૪ |            |
| ૧૪૪૨૦૦-૨૧૮૨૦૦        | ૧૪૪૨૦૦                                      | -                | ૧                | -      | -      | -      | ૧          |
| ૭૮૮૦૦-૨૦૯૨૦૦         | ૭૮૮૦૦                                       | -                | ૪                | -      | -      | -      | ૪          |
| ૬૭૭૦૦-૨૦૮૭૦૦         | ૬૭૭૦૦                                       | -                | ૧                | -      | -      | -      | ૧          |
| ૫૬૧૦૦-૧૭૭૫૦૦         | ૫૬૧૦૦                                       | -                | ૪                | -      | -      | -      | ૪          |
| ૪૪૯૦૦-૧૪૨૪૦૦         | ૪૪૯૦૦                                       | -                | -                | ૧      | -      | -      | ૧          |
| ૪૪૯૦૦-૧૪૨૪૦૦         | ૪૪૯૦૦                                       | -                | -                | ૭      | -      | -      | ૭          |
| ૪૪૯૦૦-૧૪૨૪૦૦         | ૪૪૯૦૦                                       | -                | -                | -      | ૩      | -      | ૩          |
| ૩૯૯૦૦-૧૨૬૬૦૦         | ૩૯૯૦૦                                       | -                | -                | -      | ૫      | -      | ૫          |
| ૩૯૯૦૦-૧૨૬૬૦૦         | ૩૯૯૦૦                                       | -                | -                | -      | ૨      | -      | ૨          |
| ૩૯૯૦૦-૧૨૨૬૬૦         | ૩૯૯૦૦                                       | -                | -                | -      | ૧      | -      | ૧          |
| ૦                    |                                             | ૩૮૦૯૦            | -                | -      | ૧૨     | -      | ૧૨         |
| ૦                    |                                             | ૧૯૯૫૦            | -                | -      | ૯      | -      | ૯          |
| ૧૯૯૦૦-૬૩૨૦૦          | ૧૯૯૦૦                                       | -                | -                | -      | ૧      | -      | ૧          |
| ૧૯૯૦૦-૬૩૨૦૦          | ૧૯૯૦૦                                       | -                | -                | -      | ૨      | -      | ૨          |
| ૧૯૯૦૦-૬૩૨૦૦          | ૧૯૯૦૦                                       | -                | -                | -      | ૨      | -      | ૨          |
| ૧૫૭૦૦-૫૦૦૦૦          |                                             | -                | -                | -      | -      | ૧      | ૧          |
| ૧૪૮૦૦-૪૭૧૦૦          | ૧૫૭૦૦                                       | -                | -                | -      | -      | ૮      | ૮          |
| ૦                    |                                             | ૪૦૦૦૦            |                  |        |        |        | ૧          |
| કુલ સંખ્યા           |                                             |                  | ૧૦               | ૮      | ૩૭     | ૯      | ૬૫         |

સને ૨૦૧૭-૧૮ના વર્ષ દરમ્યાન આયોજન સદરે અને આયોજન બહાર સદરે નીચે મુજબની જોગવાઈ કરવામાં આવેલ હતી.

(રૂ. લાખમાં)

| ક્રમાંક | વિગત                                                          | ૨૦૧૭-૧૮ની જોગવાઈ |        |
|---------|---------------------------------------------------------------|------------------|--------|
|         |                                                               | મહેસૂલ           | કુલ    |
| ૧       | ૨                                                             | ૩                | ૪      |
| ૧       | માંગણી ક્રમાંક:૧૦૫<br>મુખ્ય સદર:૨૨૫૧<br>સચિવાલય,સામાજિક સેવાઓ | ૩૮૫.૦૭           | ૩૮૫.૦૭ |
| કુલ રકમ |                                                               | ૩૮૫.૦૭           | ૩૮૫.૦૭ |

વિભાગ ખુદ દ્વારા સીધી રીતે કોઈ વિકાસલક્ષી કાર્ય કરવાના થતાં નથી. ઉપર મુજબ થયેલ આયોજન બહારની જોગવાઈમાંથી કર્મચારીઓના પગાર, ભથ્થા, કચેરી ખર્ચ, ફર્નિચરની ખરીદી તથા અન્ય પરચુરણ ખર્ચ કરવામાં આવેલ છે. આ ઉપરાંત સરકારની કોમ્પ્યુટરાઇઝેશનની નીતિના અમલના સંદર્ભમાં વિભાગના કોમ્પ્યુટરાઇઝેશન વિશે આયોજન હેઠળની ગ્રાન્ટમાંથી વર્ષ દરમ્યાન વિભાગ તેમજ વિભાગ હેઠળના ખાતાના વડાની કચેરી માટે કોમ્પ્યુટર હાર્ડવેરની ખરીદી તેમજ તેને સંલગ્ન ખરીદીઓ જેવી કે, કાગળો,કાર્ટીઝ, પેન ડ્રાઇવ, સીડી વગેરેમાં ખર્ચ કરવામાં આવેલ છે.

કાર્યક્રમ અને પ્રવૃત્તિ વર્ગીકરણ / નાણાંકીય જરૂરિયાત

માંગણી ક્રમાંક:૧૦૫ મુખ્ય સદર:૨૨૫૧ સચિવાલય સામાજિક સેવાઓ(રૂ.લાખમાં)

| ક્રમાંક | વિગત                                                             | ૨૦૧૮-૧૯ની જોગવાઈ |        |
|---------|------------------------------------------------------------------|------------------|--------|
|         |                                                                  | મહેસૂલ           | કુલ    |
| ૧       | ૨                                                                | ૩                | ૪      |
| ૧       | માંગણી ક્રમાંક:૧૦૫<br>મુખ્ય સદર:૨૨૫૧<br>સચિવાલય,સામાજિક<br>સેવાઓ | ૪૧૪.૦૦           | ૪૧૪.૦૦ |
| કુલ રકમ |                                                                  | ૪૧૪.૦૦           | ૪૧૪.૦૦ |

કામગીરીઅંદાજપત્ર:

વર્ષ:- ૨૦૧૮-૧૯

કમિશનરશ્રી, મહિલાઅનેબાળવિકાસ

ગાંધીનગર

(૧)નિયામકશ્રી, આઈ.સી.ડી.એસ.

સંકલિતબાળવિકાસયોજના (પોષકઆહાર)

## સંકલિત બાળવિકાસ યોજના

### (૨) પ્રસ્તાવના :-સંકલિત બાળ વિકાસકાર્યક્રમ (પોષણ ) કાર્યક્રમ

#### પ્રસ્તાવના

રાજ્યમાં સૌ પ્રથમ ૧૯૭૫માં છોટાઉદેપુર ખાતે આયોજનાની શરૂઆત થયેલ હતી, ત્યારબાદ તબક્કાવાર સમગ્ર રાજ્યમાં આ કાર્યક્રમ અમલી બનેલ છે.

#### પૂરક પોષણકાર્યક્રમ

પોષણકાર્યક્રમ એ રાષ્ટ્રીય આરોગ્ય નીતિ એક ભાગ છે. સંકલિત બાળ વિકાસ સેવા કાર્યક્રમ સેવાનું પેકેજ પુરૂં પાડે છે. સંકલિત બાળ વિકાસ સેવા યોજના એ લાભાર્થી લક્ષી પોષણકાર્યક્રમ છે. સમાજના ૬ માસથી ૩૬ માસ સુધીની વયના બાળકો તથા સગર્ભા/ધાત્રી માતાઓમાં કુપોષણ જણાતાં રાજ્ય સરકાર દ્વારા આ ઉણપ દૂર કરવા માટે પોષણ કાર્યક્રમનું આયોજન તથા અમલીકરણ કરવામાં આવે છે. આ કાર્યક્રમ હેઠળ ૬ વર્ષથી નાની વયના બાળકોને ૫૦૦ કેલેરી અને ૧૦ થી ૧૨ ગ્રામ પ્રોટીન મળી રહે તેવો પોષણયુક્ત આહાર આપવામાં આવે છે અને કુપોષિત-અતિશય ઓછા વજનવાળા બાળકોને ૮૦૦ કેલેરી અને ૨૦ થી ૨૫ ગ્રામ પ્રોટીન મળી રહે તેવો પોષણયુક્ત આહાર આપવામાં આવે છે, જ્યારે સગર્ભા-ધાત્રી માતા અને કિશોરીઓને આયોજના હેઠળ ૬૦૦ કેલેરી અને ૧૮ થી ૨૦ ગ્રામ પ્રોટીન મળી રહે તેવો પોષણયુક્ત આહાર આપવામાં આવે છે.

આ યોજના હેઠળ નાના બાળકો અને સગર્ભા/ધાત્રી માતાઓને પૂરક પોષણ (૨) પૂર્વ પ્રાથમિક શિક્ષણ (૩) રોગ પ્રતિકારક રસીઓ (૪) આરોગ્ય તપાસ (૫) રેફરલ સેવાઓ (૬) આરોગ્ય અને પોષણ વિષયક શિક્ષણની સેવાઓ આપવામાં આવે છે. આ કાર્યક્રમ હેઠળ મુખ્યત્વે બાળ વિકાસ યોજના અમલમાં છે.

રાજ્યમાં સૌ પ્રથમ ૧૯૭૫માં છોટાઉદેપુર ખાતે આ યોજના હેઠળ ઘટક મંજૂર કરવામાં આવેલ. ત્યાર બાદ ઘટકોમાં ક્રમશઃ વધારો થયેલ છે. ૩૧ મી ડિસેમ્બર-૨૦૧૭ સુધીમાં ૫૩૦૨૯ આંગણવાડી કેન્દ્રો અને ૩૩૬ સંકલિત બાળ વિકાસ સેવા ઘટકો મંજૂર કરવામાં આવ્યા છે. કુલ ૩૩૬ ઘટકો પૈકી ૮૩ ઘટકો આદિજાતિ વિસ્તારોમાં અને ૨૩ ઘટકો શહેરી અને ગ્રામ્યના ૨૩૦ ઘટકો વિસ્તારોમાં મંજૂર કરવામાં આવેલ છે. ૩૧ મી ડિસેમ્બર-૨૦૧૭ના અંત સુધીમાં ૩૩૬ ઘટકો અને ૫૩૦૨૯ આંગણવાડી કેન્દ્રો કાર્યાન્વિત થયેલ છે. જેમાં ૪૪.૫૦ લાખ લાભાર્થીઓને આવરી લેવામાં આવ્યા છે.

આ યોજનાના મુખ્ય હેતુઓ નીચે મુજબ છે.

૧. ૦ થી ૬ વર્ષના બાળકોનું પોષણ અને આરોગ્ય સ્તર સુધારવું.
૨. બાળકોના શારીરીકમાનસિક અને સામાજિક વિકાસનો પાયો નાખવો.
૩. બાળ મૃત્યુ,બાળરોગ અને કુપોષણ તથા અધવચ્ચે શાળા છોડી જવાનું પ્રમાણ ઘટાડવું ,
૪. બાળ વિકાસને વેગ આપવા માટે વિવિધ ખાતા અને વિભાગ વચ્ચે કાર્યક્રમના અમલ માટે અસરકારક સંકલન કરવું .
૫. પોષણ અને આરોગ્ય અંગેના વ્યવિસ્થિત શિક્ષણ દ્વારા બાળકના પોષણ અને આરોગ્ય અંગેની સામાન્ય કાળજી રાખવા માતાઓની કાર્યક્ષમતા સુધારવી.

રાજ્ય સરકાર આયોજિત ૨૦ મુદ્દા કાર્યક્રમ હેઠળ પોષણ કાર્યક્રમને આવરી લેવામાં આવેલ છે તેમજ દર માસે આ કાર્યક્રમ હેઠળ થયેલ સિધ્ધિની સમીક્ષા કરવામાં આવે છે. ૨૦ મુદ્દા કાર્યક્રમ હેઠળ સને ૨૦૧૭-૧૮ના વર્ષે ભારત સરકારે આપેલ લક્ષ્યાંક સામે ડીસેમ્બર-૧૭અંતિત સિધ્ધિ નીચે પ્રમાણે છે.

| વિગત      | લક્ષ્યાંક | સિધ્ધિ    | સિધ્ધિ ટકામાં |
|-----------|-----------|-----------|---------------|
| ઘટકો      | ૩૩૬       | ૩૩૬       | ૧૦૦.૦૦ ટકા    |
| આંગણવાડીઓ | ૫૩૦૨૯     | ૫૩૦૨૯     | ૧૦૦.૦૦ ટકા    |
| લાભાર્થીઓ | ૪૫,૫૫,૦૦૦ | ૪૪,૫૦,૦૦૦ | ૯૭.૬૯ ટકા     |

૩૧મી ડિસેમ્બર-૧૭ ના અંત સુધીમાં ૫૩૦૨૯આંગણવાડીઓકાર્યાન્વિત છે તથા ૩૩૬સંકલિતબાળવિકાસસેવાઘટકોમંજુરકરવામાંઆવ્યાછે. કુલ ૩૩૬ ઘટકો પૈકી ૮૩ઘટકોઆદિજાતિવિસ્તારોમાંઅને૨૩ઘટકોશહેરીઅને ૨૩૦ ઘટકોગ્રામ્યવિસ્તારોમાંસ્થાપવામાંઆવ્યાછેઅને આંગણવાડી કેન્દ્રોમાં ૪૪.૫૦ લાભાર્થીઓને પુરકપોષણ માટે આવરી લેવામાં આવ્યા છે.

| પંચવર્ષીય<br>તથા વાર્ષિક<br>યોજનાનો<br>સમયગાળા | આઇ.સી.ડી.એસ. યોજના<br>હેઠળના ઘટકોની સંખ્યા |                                                | યોજનાના અંતે ઉત્તરોત્તર વધતા જતા<br>ઘટકોની વિસ્તાર મુજબની ફાળવણી |                                    |                                   | આઇ.સી.ડી.એસ. યોજના હેઠળના<br>નંદધર (આંગણવાડી) કેન્દ્રોની સંખ્યા |                                                                     |
|------------------------------------------------|--------------------------------------------|------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------|------------------------------------|-----------------------------------|-----------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------|
|                                                | યોજના<br>દરમ્યાન<br>મંજૂર થયેલા<br>ઘટકો    | યોજનાના અંતે<br>ઉત્તરોત્તર<br>વધતા જતા<br>ઘટકો | ગ્રામ્ય<br>વિસ્તાર<br>હેઠળના<br>ઘટકો                             | શહેરી<br>વિસ્તાર<br>હેઠળના<br>ઘટકો | આદિજાતિ<br>વિસ્તાર<br>હેઠળના ઘટકો | યોજના દરમ્યાન<br>મંજૂર થયેલા<br>નંદધર<br>(આંગણવાડી) કેન્દ્રો    | યોજનાના અંતે<br>ઉત્તરોત્તર વધતા<br>જતા નંદધર<br>(આંગણવાડી) કેન્દ્રો |
| ૧                                              | ૨                                          | ૩                                              | ૪                                                                | ૫                                  | ૬                                 | ૭                                                               | ૮                                                                   |
| ૧૯૭૫-૮૦                                        | ૭                                          | ૭                                              | ૩                                                                | ૧                                  | ૩                                 | ૧૨૦૫                                                            | ૧૨૦૫                                                                |
| ૧૯૮૦-૮૫                                        | ૫૬                                         | ૬૩                                             | ૨૬                                                               | ૫                                  | ૩૨                                | ૯૧૪૪                                                            | ૧૦૩૪૯                                                               |
| ૧૯૮૫-૯૦                                        | ૫૨                                         | ૧૧૫                                            | ૭૫                                                               | ૭                                  | ૩૩                                | ૮૭૫૦                                                            | ૧૯૦૯૯                                                               |
| ૧૯૯૦-૯૧                                        | ૧                                          | ૧૧૬                                            | ૭૬                                                               | ૭                                  | ૩૩                                | ૪૭                                                              | ૧૯૧૪૬                                                               |
| ૧૯૯૧-૯૨                                        | ૪                                          | ૧૨૦                                            | ૮૦                                                               | ૭                                  | ૩૩                                | ૬૭૨                                                             | ૧૯૮૧૮                                                               |
| ૧૯૯૨-૯૭                                        | ૪૩                                         | ૧૬૩                                            | ૧૨૦                                                              | ૯                                  | ૩૪                                | ૧૦૪૫૩                                                           | ૩૦૨૭૧                                                               |
| ૧૯૯૭-૨૦૦૦                                      | ૪૦                                         | ૨૦૩                                            | ૧૪૬                                                              | ૧૨                                 | ૪૫                                | ૫૬૬૨                                                            | ૩૫૯૩૩                                                               |
| ૨૦૦૦-૨૦૦૬                                      | ૨૪                                         | ૨૨૭                                            | ૧૬૯                                                              | ૧૨                                 | ૪૬                                | ૨૦૨૮                                                            | ૩૭૯૬૧                                                               |
| ૨૦૦૬-૨૦૦૭                                      | ૩૩                                         | ૨૬૦                                            | ૧૯૩                                                              | ૧૫                                 | ૫૨                                | ૩૫૨૩                                                            | ૪૧૪૮૪                                                               |
| ૨૦૦૭-૨૦૦૮                                      | ૦                                          | ૨૬૦                                            | ૧૯૩                                                              | ૧૫                                 | ૫૨                                | ૨૬૯૫                                                            | ૪૪૧૭૯                                                               |
| ૨૦૦૮-૨૦૦૯                                      | ૦                                          | ૨૬૦                                            | ૧૯૩                                                              | ૧૫                                 | ૫૨                                | ૦                                                               | ૪૪૧૭૯                                                               |
| ૨૦૦૯-૨૦૧૦                                      | ૭૬                                         | ૩૩૬                                            | ૨૩૩                                                              | ૨૩                                 | ૮૦                                | ૪૪૩૮                                                            | ૪૮૬૧૭                                                               |
| ૨૦૧૦-૨૦૧૧                                      | ૦                                          | ૦                                              | ૦                                                                | ૦                                  | ૦                                 | ૧૬૦૯                                                            | ૫૦૨૨૬                                                               |
| ૨૦૧૧-૨૦૧૨                                      | ૦                                          | ૦                                              | ૦                                                                | ૦                                  | ૦                                 | ૦                                                               | ૫૦૨૨૬                                                               |
| ૨૦૧૨-૨૦૧૩                                      | ૦                                          | ૦                                              | ૦                                                                | ૦                                  | ૦                                 | ૧૯૧૧                                                            | ૫૨૧૩૭                                                               |

|           |   |     |     |    |    |     |       |
|-----------|---|-----|-----|----|----|-----|-------|
| ૨૦૧૩-૨૦૧૪ | ૦ | ૦   | ૦   | ૦  | ૦  | ૦   | ૫૨૧૩૭ |
| ૨૦૧૪-૨૦૧૫ | ૦ | ૦   | ૦   | ૦  | ૦  | ૦   | ૫૨૧૩૭ |
| ૨૦૧૫-૨૦૧૬ | ૦ | ૦   | ૦   | ૦  | ૦  | ૮૯૨ | ૫૩૦૨૯ |
| ૨૦૧૬-૨૦૧૭ | ૦ | ૩૩૬ | ૨૩૦ | ૨૩ | ૮૩ | ૦   | ૫૩૦૨૯ |
| ૨૦૧૭-૨૦૧૮ | ૦ | ૩૩૬ | ૨૩૦ | ૨૩ | ૮૩ | ૦   | ૫૩૦૨૯ |

### નાણાકીય જોગવાઈ અને ખર્ચ

રાજ્ય સરકાર દ્વારા સંકલિત બાળ વિકાસ યોજના હેઠળ ઘણી ઉદારનીતિ અપનાવીને જુદા જુદા નાણાકીય વર્ષમાં નાણાકીય જોગવાઈમાં વધારો કરેલ છે. સને ૨૦૦૨-૨૦૦૩ થી સને ૨૦૧૭-૨૦૧૮ના વર્ષની જોગવાઈ અને ખર્ચની વિગત નીચે મુજબ છે.

| વર્ષ      | પંચવર્ષીય યોજના<br>હેઠળ વાર્ષિક<br>આયોજન<br>(રૂ.લાખમાં) | સુધારેલ બજેટ મુજબ<br>નાણાકીય જોગવાઈ<br>(રૂ.લાખમાં) | થયેલ ખર્ચ |
|-----------|---------------------------------------------------------|----------------------------------------------------|-----------|
| ૨૦૦૨-૨૦૦૩ | ૫૦૬૪.૦૦                                                 | ૪૧૯૩.૦૦                                            | ૪૩૮૩.૨૨   |
| ૨૦૦૩-૨૦૦૪ | ૭૦૬૪.૦૦                                                 | ૫૦૦૦.૦૦                                            | ૪૯૧૫.૧૫   |
| ૨૦૦૪-૨૦૦૫ | ૬૨૧૬.૦૦                                                 | ૫૯૨૯.૧૭                                            | ૫૯૦૦.૨૭   |
| ૨૦૦૫-૨૦૦૬ | ૬૭૧૬.૦૦                                                 | ૯૨૧૮.૩૦                                            | ૯૨૧૮.૩૦   |
| ૨૦૦૬-૨૦૦૭ | ૮૫૧૬.૦૦                                                 | ૮૫૧૬.૦૦                                            | ૮૫૧૬.૦૦   |
| ૨૦૦૭-૨૦૦૮ | ૧૧૯૫૦.૦૦                                                | ૧૪૩૦૬.૫૮                                           | ૧૪૩૦૬.૫૮  |
| ૨૦૦૮-૨૦૦૯ | ૨૩૭૫૦.૦૦                                                | ૨૭૬૧૧.૭૬                                           | ૨૭૬૧૧.૭૬  |
| ૨૦૦૯-૨૦૧૦ | ૬૧૦૦૦.૦૦                                                | ૪૪૪૧૯.૦૯                                           | ૪૪૪૧૯.૦૯  |
| ૨૦૧૦-૨૦૧૧ | ૭૭૪૮૧.૦૦                                                | ૭૬૮૭૭.૦૨                                           | ૭૬૮૭૭.૦૨  |
| ૨૦૧૧-૨૦૧૨ | ૧૧૩૮૯૦.૩૧                                               | ૧૨૨૫૩૪.૩૭                                          | ૧૧૮૪૮૫.૫૫ |
| ૨૦૧૨-૨૦૧૩ | ૧૧૩૮૧૫.૪૪                                               | ૧૧૨૧૩૪.૯૫                                          | ૧૧૨૧૧૬.૮૧ |
| ૨૦૧૩-૨૦૧૪ | ૧૦૯૩૭૬.૫૭                                               | ૯૧૪૩૧.૬૦                                           | ૯૧૪૦૫.૬૪  |

|                                            |           |           |          |
|--------------------------------------------|-----------|-----------|----------|
| ૨૦૧૪-૨૦૧૫                                  | ૨૧૯૧૯૨.૦૨ | ૧૮૬૮૦૦.૭૪ | ૯૨૫૭૭.૨૭ |
| ૨૦૧૫-૨૦૧૬                                  | ૨૧૯૬૨૫.૪૨ | ૨૧૨૨૩૭.૫૨ | ૯૬૦૨૯.૨૩ |
| ૨૦૧૬-૨૦૧૭                                  | ૨૩૨૫૨૨.૯૬ | ૧૭૨૦૯૬.૮૧ | ૯૩૬૦૫.૯૫ |
| ૨૦૧૭-૨૦૧૮<br>(ડીસેમ્બર-૨૦૧૭<br>અંતિત ખર્ચ) | ૨૪૬૩૪૦.૦૧ | ૧૯૮૫૧૦.૩૩ | ૮૭૬૭૭.૨૭ |

સને ૨૦૧૮-૧૯ના વર્ષ માટે ચાલુ બાબત તરીકે ભારત સરકારશ્રીના રૂ.૮૯૪૦૪.૯૯ લાખ અને રાજ્ય સરકારશ્રીના રૂ.૧૩૪૧૬૦.૪૬ લાખની અને નવી બાબત રૂ.૪૯૭૧૮.૮૧ લાખની બજેટ જોગવાઈ સુચવવામાં આવેલ છે. આમ કુલ રૂ.૨૭૩૨૮૪.૨૬ લાખની જોગવાઈ સુચવવામાં આવેલ છે.

સરકારે પૂરક પોષણ માટેની દૈનિક ખર્ચ મર્યાદા અને કેલરી-પ્રોટીનની માત્રાના ધોરણો નીચે મુજબ છે.

(૧) ૬ માસથી ૬ વર્ષના સામાન્ય વજનવાળા બાળકોને પ્રતિ લાભાર્થી પ્રતિ દિવસ રૂ.૬.૦૦ ના ખર્ચની મર્યાદામાં ૫૦૦કિલો કેલરી અને ૧૦-૧૨ ગ્રામ પ્રોટીન મળી રહે તે મુજબ પૂરક પોષણ આપવામાં આવે છે. જેમાં ૫૦% કેન્દ્ર સરકારના અને ૫૦% રાજ્ય સરકારના હિસ્સા મુજબ રૂ.૩.૦૦ રાજ્ય સરકાર દ્વારા અને રૂ.૩.૦૦ કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા ખર્ચ કરવાનો રહેશે. તા. ૦૬/૧૦/૨૦૧૭ ના ઠરાવથી કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા પ્રતિ દિન પ્રતિ લાભાર્થી રૂ.૮.૦૦ ની મર્યાદામાં ખર્ચ મંજૂર કરવામાં આવેલ છે.

(૨) ૬ માસથી ૬ વર્ષના અતિ ઓછા વજનવાળા બાળકોને પ્રતિ દિન પ્રતિ લાભાર્થી રૂ.૯/- ની મર્યાદામાં ૮૦૦કિલો કેલરી અને ૨૦-૨૫ ગ્રામ પ્રોટીન આપવામાં આવે છે. હાલમાં તા. ૦૬/૧૦/૨૦૧૭ થી ભારત સરકાર દ્વારા રૂ.૧૨/- ની મર્યાદામાં ખર્ચ મંજૂર કરવામાં આવેલ છે. પૂરક પોષણ યોજના માટે ૫૦% -૫૦% શેરીંગ પેટર્ન પ્રમાણે રૂ.૬/- રાજ્ય સરકાર દ્વારા અને રૂ.૬/- કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા ખર્ચ કરવાનો રહેશે.

(૩) સગર્ભા અને ધાત્રી માતા માટે પ્રતિદિન પ્રતિ લાભાર્થી રૂ.૭/- ની મર્યાદામાં ૧૮-૨૦ ગ્રામ પ્રોટીન અને ૬૦૦ કિલો કેલરી મળી રહે તે મુજબ પૂરક- પોષણ આપવાનું થાય છે. હાલમાં તા.૬/૧૦/૨૦૧૭ થી ભારત સરકાર દ્વારા નાણાકીય ધોરણો સુધારી રૂ. ૯.૫૦ કરેલ છે. પૂરક પોષણ યોજના માટે ૫૦% -૫૦% શેરીંગ પેટર્ન પ્રમાણે રૂ.૪.૭૫ રાજ્ય સરકાર દ્વારા અને રૂ.૪.૭૫ કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા ખર્ચ કરવાનો રહેશે.

આ યોજના માટે નીચે જણાવેલ અમલીકરણ ઢાંચો અસ્તિત્વમાં છે.

અમલીકરણનો ઢાંચો

આ કાર્યક્રમ નીચેના અમલીકરણના ઢાંચામાં રહીને પંચાયત અને આરોગ્યના કર્મચારીઓ દ્વારા

તેઓનીદેખરેખ હેઠળ ચલાવવામાં આવે છે.

મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગ, ગાંધીનગર

કમિશનરશ્રી/નિયામકશ્રી, મહિલા અને બાળ વિકાસની કચેરી, ગાંધીનગર

પ્રોગ્રામ ઓફીસરની કચેરી/સંબંધિત જિલ્લા પંચાયત જિલ્લા વિકાસ અધિકારીશ્રી -  
પ્રોગ્રામ ઓફીસરશ્રી

સંકલિત બાળ વિકાસ અધિકારીની કચેરી - સંબંધિત તાલુકા પંચાયત/ સંબંધિત મ્યુ.  
કોર્પોરેશન- સ્વૈચ્છિક સંસ્થા- સંબંધિત મ્યુ. કમિશનરશ્રી - સંકલિત બાળ વિકાસ અધિકારીશ્રી -  
તાલુકા વિકાસ અધિકારીશ્રી - મુખ્ય સેવિકાઓ - પ્રાથમિક આરોગ્ય કેન્દ્રના તબીબી અધિકારીશ્રીઓ

સ્થાનિક કક્ષાની નંદઘર (આંગણવાડીઓ) -નંદઘર (આંગણવાડી) વર્કર - હેલ્પર-

સુપરવાઇઝર-ફીમેલ હેલ્થ વર્કર

## વિભાગ-૨

પોષણ કાર્યક્રમ હેઠળ છેલ્લા દસ વર્ષ દરમિયાન જ્ઞાનવવામાં આવેલ ભૌતિક લક્ષ્યાંક સામે થયેલ પ્રગતિ નીચે મુજબ છે.

| અનુક્રમ | વર્ષ                        | ભૌતિક લાભાર્થી લક્ષ્યાંક અને સિધ્ધિ |                    |                           |
|---------|-----------------------------|-------------------------------------|--------------------|---------------------------|
|         |                             | લાભાર્થી<br>લક્ષ્યાંક               | લાભાર્થી<br>સિધ્ધિ | લાભાર્થી સિધ્ધિ<br>ટકામાં |
| ૧       | ૨૦૦૭-૦૮                     | ૩૬૦૦૦૦૦                             | ૨૪૫૩૧૩૬            | ૬૮.૧૪                     |
| ૨       | ૨૦૦૮-૦૯                     | ૩૬૦૦૦૦૦                             | ૩૨૧૬૨૧૪            | ૮૯.૩૪                     |
| ૩       | ૨૦૦૯-૧૦                     | ૪૦૦૦૦૦૦                             | ૩૫૧૭૩૯૦            | ૮૭.૯૩                     |
| ૪       | ૨૦૧૦-૧૧                     | ૪૪૫૦૦૦૦                             | ૪૫૭૮૭૮૩            | ૧૦૨.૮૯                    |
| ૫       | ૨૦૧૧-૧૨                     | ૪૪૫૦૦૦૦                             | ૪૮૩૪૮૫૦            | ૧૦૮.૬૨                    |
| ૬       | ૨૦૧૨-૧૩                     | ૪૪૫૦૦૦૦                             | ૪૪૦૨૮૩૭            | ૯૮.૯૪                     |
| ૭       | ૨૦૧૩-૧૪                     | ૪૪૫૦૦૦૦                             | ૪૯૨૬૩૭૪            | ૧૧૦.૦૮                    |
| ૮       | ૨૦૧૪-૧૫                     | ૪૪૫૦૦૦૦                             | ૪૬૫૫૦૦૦            | ૧૦૦.૦૦                    |
| ૯       | ૨૦૧૫-૧૬                     | ૪૪૫૫૦૦૦                             | ૪૪૭૬૦૦૦            | ૧૦૦.૦૦                    |
| ૧૦      | ૨૦૧૬-૧૭                     | ૪૪૫૫૦૦૦                             | ૪૪૬૧૦૦૦            | ૧૦૨.૩૮                    |
| ૧૧      | ૨૦૧૭-૧૮ (ડિસેમ્બર-૧૭ અંતિત) | ૪૫૫૫૦૦૦                             | ૪૪૫૦૦૦૦            | ૯૭.૬૯                     |

પોષણ કાર્યક્રમ હેઠળ માટે રાજ્ય આયોજનઆયોજન બહાર હેઠળ કરવામાં આવેલ જોગવાઈ અને /  
.તેની સામે થયેલ ખર્ચની વિગત નીચે મુજબ છે

)રૂ(લાખમાં.

| ક્રમ | નાણાકીય જોગવાઈ અને ખર્ચ           |            |                |           |            |                |           |
|------|-----------------------------------|------------|----------------|-----------|------------|----------------|-----------|
|      | વર્ષ                              | આયોજન હેઠળ |                |           | આયોજન બહાર |                |           |
|      |                                   | મૂળ જોગવાઈ | સુધારેલ જોગવાઈ | ખર્ચ      | મૂળ જોગવાઈ | સુધારેલ જોગવાઈ | ખર્ચ      |
| ૧    | ૨૦૦૭-૦૮                           | ૧૧૯૫૦.૦૦   | ૧૪૩૦૬.૫૮       | ૧૪૩૦૬.૫૮  | ૧૧૯૨૮.૯૬   | ૧૧૯૮૨.૨૦       | ૧૧૯૮૨.૨૦  |
| ૨    | ૨૦૦૮-૦૯                           | ૨૩૭૫૦.૦૦   | ૨૭૬૧૧.૭૬       | ૨૭૬૧૧.૭૬  | ૧૧૮૮૬.૬૯   | ૧૬૧૫૯.૫૦       | ૧૬૧૫૯.૫૦  |
| ૩    | ૨૦૦૯-૧૦                           | ૬૧૦૦૦.૦૦   | ૪૪૪૧૯.૦૯       | ૪૪૪૧૯.૦૯  | ૧૫૫૯૮.૭૪   | ૨૨૧૦૫.૩૨       | ૨૨૧૦૫.૩૨  |
| ૪    | ૨૦૧૦-૧૧                           | ૭૭૪૮૧.૦૦   | ૭૬૮૭૭.૦૨       | ૭૬૮૭૭.૦૨  | ૨૦૦૩૭.૬૬   | ૨૫૭૪૦.૨૧       | ૨૫૭૩૯.૩૫  |
| ૫    | ૨૦૧૧-૧૨                           | ૧૧૩૮૯૦.૩૧  | ૧૨૨૫૩૪.૩૭      | ૧૧૮૪૮૫.૫૫ | ૧૦૫૨.૧૩    | ૧૬૨૧૪.૦૭       | ૧૬૨૧૩.૫૭  |
| ૬    | ૨૦૧૨-૧૩                           | ૧૩૩૮૧૫.૪૪  | ૧૧૨૧૧૩૪.૯૫     | ૧૧૨૧૧૬.૮૧ | ૭૪૬૦૩.૬૬   | ૭૨૭૦૯.૭૧       | ૭૨૧૫૩.૫૩  |
| ૭    | ૨૦૧૩-૧૪                           | ૧૦૯૩૭૬.૫૭  | ૯૧૪૩૧.૬૦       | ૯૧૪૦૫.૮૪  | ૧૦૮૧૭૬.૦૨  | ૧૦૦૫૦૧.૪૫      | ૧૦૦૪૬૮.૪૮ |
| ૮    | ૨૦૧૪-૧૫                           | ૨૧૯૧૯૨.૦૨  | ૧૮૬૮૦૦.૭૪      | ૯૨૫૭૭.૨૭  | ૧૨૮૭.૩૩    | ૩૮૧.૮૫         | ૩૮૧.૮૫    |
| ૯    | ૨૦૧૫-૧૬                           | ૨૧૯૬૨૫.૪૨  | ૨૧૨૨૩૭.૫૨      | ૯૬૦૨૯.૨૩  | ૫૯૨.૨૫     | ૫૮૮.૫૮         | ૫૮૮.૫૮    |
| ૧૦   | ૨૦૧૬-૧૭                           | ૨૩૨૫૨૨.૯૬  | ૧૭૨૦૯૬.૮૧      | ૯૩૬૦૫.૯૫  | ૬૦૮.૦૧     | ૫૯૫.૩૫         | ૧૫૯.૨૯    |
| ૧૧   | ૨૦૧૭-૧૮<br>(ડીસેમ્બર-૧૭<br>અંતિત) | ૨૪૬૩૪૦.૦૧  | ૧૯૮૫૧૦.૩૩      | ૮૭૬૭૭.૨૭  | ૦.૦૦       | ૦.૦૦           | ૦.૦૦      |

આઈ.સી.ડી.એસ. યોજના માટેની આયોજન સદરે કરવામાં આવેલ જોગવાઈ પૈકી સને ૨૦૧૮-૧૯ના  
વર્ષ માટેની રૂ.૧૬૪૫.૬૦લાખની જોગવાઈ આદિજાતિ વિકાસ વિભાગના હવાલે રાખેલ છે.

## વિભાગ-૩

### મહત્વના કાર્યક્રમ પરત્વે કામગીરી સમીક્ષા

#### પૂરક પોષણકાર્યક્રમ :-

પોષણકાર્યક્રમએરાષ્ટ્રીયઆરોગ્યનીતિનોએકભાગછે.સંકલિતબાળ વિકાસસેવાયોજના હેઠળ વિવિધ સેવાનુંપેકેજપુરુંપાડવામાં આવે છે.સંકલિતબાળવિકાસસેવાયોજનાએલાભાર્થીલક્ષીપોષણકાર્યક્રમછે.સમાજના ૬ માસથી ૬ વર્ષ સુધીની વયના બાળકો તથા સગર્ભા/ધાત્રી માતાઓમાં પ્રવર્તતા કુપોષણને નિવારવા માટે રાજ્ય સરકાર દ્વારા આ ઉણપ દૂર કરવા માટે પોષણ કાર્યક્રમનું આયોજન તથા અમલીકરણ કરવામાં આવે છે. આકાર્યક્રમહેઠળ૬માસ થી ૬ વર્ષનીવયનાબાળકોને૫૦૦કેલેરીઅને૧૨થી૧૫ગ્રામપ્રોટીનમળીરહેતેવોપોષણ યુક્તઆહારઆપવામાંઆવેછેઅનેકુપોષિત-અતિશય ઓછા વજનવાળાબાળકોને૮૦૦કેલેરીઅને૨૦થી૨૫ગ્રામપ્રોટીનમળીરહેતેવોપોષણયુક્તઆહારઆપવામાંઆવેછે.સગર્ભા - ધાત્રીમાતાઅનેકિશોરીઓનેઆયોજનાહેઠળ૬૦૦કેલેરીઅને૧૮થી૨૦ગ્રામપ્રોટીનમળીરહેતેવોપોષણયુક્તઆહારઆપ વામાંઆવેછે.

રાજ્ય સરકાર દ્વારાતા.૦૧/૦૪/૨૦૧૩ થી પૂરક પોષણ યોજના માટે પુનઃસુધારેલ દર નીચે મુજબ નક્કી કરેલ છે જે તમામ જિલ્લાઓમાં અમલમાં મૂકાયેલ છે.

| લાભાર્થી વર્ગ                          | સુધારેલ દર (પ્રતિ લાભાર્થી પ્રતિ દિન) | કેલેરી (કિલો કેલેરી) | પ્રોટીન (ગ્રામ) |
|----------------------------------------|---------------------------------------|----------------------|-----------------|
| બાળકો (૬ માસ થી ૭૨ માસ)                | રૂ. ૮.૦૦                              | ૫૦૦                  | ૧૨-૧૫           |
| અતિ ઓછા વજનવાળા બાળકો (૬ માસથી ૭૨ માસ) | રૂ. ૧૨.૦૦                             | ૮૦૦                  | ૨૦-૨૫           |
| સગર્ભા-ધાત્રી માતા અને કિશોરીઓ         | રૂ. ૯.૫૦                              | ૬૦૦                  | ૧૮-૨૦           |

ટેક હોમ રેશન પુરું પાડવા ની વયગાળાની વૈકલ્પિક વ્યવસ્થા:

૬ માસ થી ૩ વર્ષના બાળકો, આંગણવાડીમાં આવતા ૩ વર્ષ થી ૬ વર્ષના ઓછા વજનવાળા બાળકો સગર્ભામાતા, ધાત્રી માતા અને કિશોરીઓને ટેક હોમ રેશન આપવા માટે વિકેન્દ્રીકરણ ના ભાગ રૂપે હોમ રેશનની કાયમી વ્યવસ્થા ઉભી કરવાના સંદર્ભમાં ગુજરાત કો-ઓપરેટીવ મિલ્ક માર્કેટીંગ

ફેડરેશનના સહયોગથીજિલ્લા દુધ ઉત્પાદક સહકારી સંઘ મારફત ટેક હોમ રેશનનું ઉત્પાદન કરી વિતરણ કરવા નિર્ણય થયેલ છે. જિલ્લા દુધ સંઘો કામ કરતા થાય ત્યા સુધી વચગાળાની વૈકલ્પિક વ્યવસ્થા રૂપે હાલ ઘઉં, મગદાળ અને તેલ ગુજરાત રાજ્ય નાગરિક પુરવઠા નિગમ લી. દ્વારા સસ્તા અનાજની દુકાનથી આંગણવાડી મારફતે પુરૂ પાડવામાં આવે છે. જેની નિગત નીચે મુજબ છે.

પ્રતિ લાભાર્થી પ્રતિ માસ ખાધ્ય સામગ્રીનો અંદાજીત જથ્થો:

| ખાધ્યસામગ્રી    | પ્રતિ માસ લાભાર્થીને આપવાનો જથ્થો ગ્રામમાં |                                       |                                 |                                     | રિમાર્ક્સ |
|-----------------|--------------------------------------------|---------------------------------------|---------------------------------|-------------------------------------|-----------|
|                 | ૬ માસથી ૩ વર્ષના સામાન્ય બાળકો             | ૬ માસથી ૩ વર્ષના અતિઓછા વજનવાળા બાળકો | ૩-૬ વર્ષના અતિઓછા વજનવાળા બાળકો | સગર્ભા અને ધાત્રી માતાઓ અને કિશોરીઓ |           |
| ઘઉં (ગ્રામમાં)  | ૩ કિલો ૮૦ ગ્રામ                            | ૫ કિલો ૬૦૦ ગ્રામ                      | ૧ કિલો ૪૦૦ ગ્રામ                | ૩ કિલો ૩૬૦ ગ્રામ                    |           |
| ખાધ્યતેલ(ml)    | ૫૦૦ (૧ પાઉચ)                               | ૫૦૦ (૧ પાઉચ)                          | ૫૦૦ (૧ પાઉચ)                    | ૫૦૦ (૧ પાઉચ)                        |           |
| મગદાળ(ગ્રામમાં) | ૫૦૦ (૧ પેકેટ)                              | ૧૦૦૦ (૨ પેકેટ)                        | ૫૦૦ (૧ પેકેટ)                   | ૧૦૦૦ (૨ પેકેટ)                      |           |

પુરક પોષણકાર્યક્રમ હેઠળ અમલી યોજનાઓ :

૧. માતૃ મંડળ દ્વારા સવારનો ગરમ નાસ્તો :-

માતૃ મંડળ દ્વારા ૩ થી ૬ વર્ષના લાભાર્થીઓને પ્રતિ લાભાર્થી દીઠ દૈનિક રૂ. ૩ (ત્રણ) ના ખર્ચની મર્યાદામાં દર અઠવાડીયામાં ૬ દિવસ (મહિનામાં ૨૫ દિવસ) બાળકોને મસાલા ફાડા, ઇડલી, સુખડી, લાપસી, શીરો, ગળ્યા પુડલા, વગેરે ગરમ નાસ્તો આપવામાં આવે છે. હાલમાં સમગ્ર રાજ્યમાં આ યોજના અમલમાં મૂકાયેલ છે. આ યોજનામાં રાજ્યની ડિસેમ્બર-૨૦૧૭ અંતિત કુલ ૫૨૯૬૭ કાર્યાન્વિત આંગણવાડીઓ મારફતે સને ૨૦૧૭-૧૮ના વર્ષમાં દર માસે સરેરાશ કુલ ૨૨.૧૨લાખલાભાર્થીઓને લાભ આપવામાં આવેલ છે.

૨. સુખડી (ટેક હોમ રેશન) :-

રાજ્યના તમામ જિલ્લાઓમાં સખી મંડળો, મહિલા મંડળો અને માતૃ મંડળો દ્વારા આઇસીડીએસ યોજના હેઠળના સગર્ભા ધાત્રી માતાઓ અને કિશોરીઓને પુરક પોષણ આહાર તરીકે રોસ્ટેડ પધ્ધતિથી સુખડી બનાવીને ટેક હોમ રેશન તરીકે આપવા માટે મંજૂરી આપવામાં આવેલ છે. આ હેતુ માટે સખી મંડળ, મહિલા મંડળ, માતૃ મંડળ દ્વારા અઠવાડીયામાં બે દિવસ લાભાર્થી દીઠ દૈનિક રૂ.૭/- (સાત) ની મર્યાદામાં તમામ પ્રકારના ખર્ચ જેવા કે કાચી ખાદ્ય સામગ્રી, બળતણ, દળામણ તેમજ અન્ય આનુષંગિક ખર્ચ કરવાનો રહેશે. આ યોજનામાં રાજ્યની ડિસેમ્બર-૨૦૧૭ અંતિત કુલ ૪૯૬૯૭ માતૃમંડળો તથા ૬૭ સખી મંડળો મારફતે કુલ

૫૩૦૨૯ આંગણવાડીઓ મારફતે સને ૨૦૧૭-૧૮ના વર્ષમાં દર માસે સરેરાશ કુલ ૫,૭૦,૮૦૧ લાભાર્થીઓને લાભ આપવામાં આવેલ છે.

### ૩. દૂધ સંજીવની યોજના :-

રાજ્યના ૬૫૭ જિલ્લાઓના ૧૦ ઘટકોમાં (બનાસકાંઠા, અમીરગઢ અને દાંતા, વડોદરા-કવાંટ, નર્મદા-ડેડીયાપાડા ૧અનેર, તાપી-ઉચ્છલ, દાહોદ-ઝાલોદ ૧અનેર, પંચમહાલ-સંતરામપુર ૧અનેર) ૩ થી ૬ વર્ષના બાળકોને અઠવાડિયામાં બે વખત ૧૦૦મી.લી. પેશ્યુરાઈઝડ ફ્લેવર્ડ ફોર્ટીફાઈડ દૂધ આપવાની શરૂઆત કરવામાં આવી છે. રાજ્યના ૬ જિલ્લાઓના દ્રાયબલ વિસ્તારના ૧૦ ઘટકોમાં ૩ થી ૬ વર્ષના બાળકોને અઠવાડિયામાં બે દિવસ દૂધઆપવા માટેની દૂધસંજીવની યોજના તા. ૨૪-૧૨-૨૦૦૯ ના ઠરાવથી અમલમાં હતી. વર્ષ ૨૦૧૪-૧૫માં તા. ૧-૮-૨૦૧૪ ના ઠરાવથી ૧૯ તાલુકાના ૨૮ ઘટકોમાં તેમજ બે નવા ઘટકો ઉમેરતા કુલ ૩૦ ઘટકોમાં દૂધસંજીવની યોજના શરૂ કરવામાં આવેલ છે. વર્ષ ૨૦૧૭-૧૮ માં રૂ. ૧૫૪.૦૦કરોડની ચાલુ બાબત તરીકે બજેટ જોગવાઈ કરવામાં આવેલ છેજેમાં આદિજાતિ વિસ્તારના લાભાર્થીઓ માટે રૂ. ૧૧૦.૩૨ કરોડની બજેટ જોગવાઈ અને ૩૩ વિકાસશીલ તાલુકાઓ માટે રૂ. ૩૮.૬૮ કરોડની બજેટ જોગવાઈ કરવામાં આવેલ છે. આમ, રાજ્યના આદિજાતિ વિસ્તારના ૫૦ તાલુકાના કુલ ૮૩ ઘટકોમાં અને ૨૨ વિકાસશીલ તાલુકાઓના ૨૬ ઘટકો માં દૂધસંજીવની યોજનાની અમલવારી કરવા જણાવવામાં આવેલ છે. ડિસેમ્બર-૨૦૧૭માં જિલ્લામાંથી મેળવેલ માહિતીના આધારે કુલ ૧૦,૮૮,૭૪૯ લાભાર્થીઓએ દૂધસંજીવની યોજનાનો લાભ મેળવેલ છે.

વર્ષ ૨૦૧૮-૧૯ માટે કુલ રૂ. ૧૪૭ કરોડની જોગવાઈ સૂચવવામાં આવેલ છે.

### ૪. આંગણવાડીના બાળકોને ફળ આપવાની યોજના :-

માતૃ મંડળ દ્વારા આ યોજના હેઠળ આંગણવાડીના ૩ થી ૬ વર્ષની વય જૂથના બાળકોને બાળક દીઠ રૂ. ૨૦/- ની મર્યાદામાં ફળો પૂરા પાડવામાં આવે છે. કુલ ૪૯૬૯૭ માતૃમંડળો તથા ૨૩૯ સખી મંડળો મારફતે કુલ ૫૨૯૬૭ આંગણવાડીઓમાં આ યોજના હેઠળ સને ૨૦૧૭-૧૮ના વર્ષમાં દર માસે સરેરાશ કુલ ૨૬.૮૭લાખલાભાર્થીઓને આ યોજનાનો લાભ આપવામાં આવેલ છે.

ઉપરોક્ત તમામ યોજનાઓ માટે છ વર્ષથી નાની વયના બાળકો, સગર્ભા, ધાત્રી માતા અને કિશોરીઓને પોષણયુક્ત આહાર આપવા માટે ભારત સરકારશ્રી ૫૦ ટકા સહાય તથા રાજ્ય સરકાર ના ૫૦ ટકા સહાયના રેશીયા મુજબ જનરલ, દ્રાયબલ, એસસીપી સદરોમાંવર્ષ ૨૦૧૮-૧૯ના બજેટ અંદાજોમાં પ્લાન સદરે કુલ રૂ. ૯૯૬ કરોડ ૮૩ લાખની ચાલુ બાબત તરીકે જોગવાઈ સૂચવવામાં આવેલ છે.

#### ૫. ત્રીજુ ભોજન :-

કુપોષિત બાળકોનું વજન વધારવા માટે બધા બાળકોને આંગણવાડી કેન્દ્ર દ્વારા આપવામાં આવતા સવારના નાસ્તા તથા બપોરના આહાર ઉપરાંત સામાન્ય ઓછા વજન વાળા અને અતિશય ઓછા વજનવાળા બાળકો (WHO ના ગ્રોથ ચાર્ટ પ્રમાણે પીળો અને લાલ ઝોનમાં આવતા બાળકો) ને લાડું, ત્રીજુ ભોજન ‘ઘરે લઈ જવાના નાસ્તા’ (THR) તરીકે અઠવાડિયામાં ૬ દિવસ (સોમ થી શનિ) આપવામાં આવે છે. આ પૂરક પોષણ આહાર એનર્જી ડેન્સ, પ્રોટીન સભર તેમજ ઓછા જથ્થાવાળુ રહેશે જેમાં લાભાર્થી દીઠ લાડુ આપવામાં આવે છે.

રાજ્યના તમામ ૫૨૯૬૭ કાર્યાલિત આંગણવાડી કેન્દ્રોમાં ૧૨,૩૯,૧૫૯ (માહે ડિસેમ્બર-૨૦૧૭ અંતિત) લાભાર્થીઓને આ યોજના હેઠળ આવરી લેવામાં આવેલ છે. આ પ્રોજેક્ટ માટે સને વર્ષ ૨૦૧૮-૧૯ માં રૂ.૬ કરોડ ૮૫ લાખ ૮ હજારની બજેટ જોગવાઈ સૂચવવામાં આવેલ છે.

#### ૬. આઈ.સી.ડી.એસ. મિશન બલમ સુખમ :-

રાજ્યમાંથી કુપોષણનો દર ઘટાડવા માટે આઈ.સી.ડી.એસ યોજનાને મિશન મોડમાં લઈ મિશન બલમ સુખમ આઈ.સી.ડી.એસ મિશન શરૂ કરવામાં આવેલ છે. આ મિશન હેઠળ જિલ્લા કક્ષાએ બાળ સંજીવની કેન્દ્ર, તાલુકા કક્ષાએ બાલ સેવા કેન્દ્ર અને ગ્રામ કક્ષાએ બાલ શક્તિમ કેન્દ્રની ત્રિસ્તરીય શ્રંખલાની રચના કરેલ છે. મિશન અંતર્ગત આઈસીડીએસ દ્વારા અપાતી સેવાને સુદ્રઢ કરવાના હેતુથી અને સેવાની ગુણવત્તાનું સ્તર ઊંચુ લાવવા માટે રાજ્ય, જિલ્લા અને ઘટક કક્ષાએ કુલ ૧૨૮૨ કરારબંધ સ્ટાફની જોગવાઈ કરેલ છે. આ કરારબંધ સ્ટાફના માધ્યમથી આઈ.સી.ડી.એસની કામગીરીના સુચારુ સંચાલન માટે રાજ્યકક્ષાએ સ્ટેટ આઈ.સી.ડી.એસ. સોસાયટી મેનેજમેન્ટ યુનિટ અને જિલ્લા કક્ષાએ જિલ્લા આઈસીડીએસ સોસાયટી મેનેજમેન્ટ યુનિટની રચના કરવામાં આવી છે.

સદર મિશનની કામગીરી માટે સને ૨૦૧૮-૧૯ના બજેટમાં રૂ. ૩૧૯૧.૫૩ લાખની ચાલુ બાબત તરીકે જોગવાઈ કરવામાં આવેલ છે.

#### ૭. અન્ય મુખ્ય યોજનાઓની વિગતો:-

##### ૭.૧ નવા નંદધર બાંધકામ, રીપેરીંગ તથા જર્જરીત માટે આંગણવાડીબાંધકામ :-

ગુજરાતરાજ્યમાંમંજૂર થયેલ કુલ ૫૩૦૨૯ આંગણવાડી કેન્દ્રો કાર્યાલિત છે. ૪૧૭૫૮થી વધુ આંગણવાડી કેન્દ્રો પોતાના મકાનમાં બેસે છે. જે આંગણવાડી કેન્દ્રોને પોતાના મકાન નથી તેવા બાકી રહેતા કુલ ૧૧૨૭૧ આંગણવાડી કેન્દ્રો માટે સને ૨૦૦૮-૦૯થી આંગણવાડી કેન્દ્રોના બાંધકામની કામગીરી કરવામાં આવે છે. એકસરખા બાંધકામથી તૈયાર થયેલા આ કેન્દ્રોને નંદધર નામ આપવામાં આવ્યું છે .

સને ૨૦૧૮-૧૯ માં કુલ ૨૦૦૦ “નંદધર” બનાવવાનું આયોજન કરેલ છે. જેમાં ભારત સરકારશ્રીની નવી ગાઇડલાઇન મુજબ એક મકાનની યુનિટ કોસ્ટ કુલ રૂ. ૭ લાખની નક્કી કરવામાં આવેલ છે. જે પૈકી રૂ. ૫ લાખ મનરેગા નક્કી કરવામાં આવેલ છે. જ્યારે રાજ્ય સરકારશ્રીની એક મકાનની યુનિટ કોસ્ટ રૂ. ૨ લાખ નક્કી કરવામાં આવેલ છે. જેમાં ભારત સરકારશ્રી ૫૦ ટકા અને રાજ્ય સરકારશ્રીના ૫૦ ટકા શેરફાળા પ્રમાણે કોસ્ટ શેરીંગ જોગવાઈ અન્વયે સને ૨૦૧૮-૧૯ના નવી બાબત તરીકે બજેટમાં ૪૦ કરોડ જોગવાઈ કરવામાં આવેલ છે.

સને ૨૦૧૮-૧૯ માં જર્જરીત આંગણવાડી કેન્દ્રો ને તોડી પાડી નવા આંગણવાડી કેન્દ્રો બનાવવા માટે ૫૦૦ આંગણવાડી કેન્દ્રો માટે રૂ. ૩૦ કરોડ ની નવી બાબત તરીકે જોગવાઈ કરવા માં આવેલ છે.

### ૭.૨ આંગણવાડી રીપેરીંગ:-

ગુજરાત રાજ્યમાં કાર્યાન્વિત આંગણવાડી ઓજે પોતાના મકાનો ધરાવે છે તેના રીપેરીંગ માટે વર્ષ ૨૦૧૮-૧૯ માં ભારત સરકારશ્રીની નવી ગાઇડલાઇન મુજબ મરામતના એક આંગણવાડીના રૂ. ૩૦૦૦/- (ત્રણ હજાર) નક્કી કરવામાં આવેલ છે. આ કોસ્ટના શેરીંગમાં ભારત સરકારના ૬૦ ટકા અને રાજ્ય સરકારના ૪૦ ટકા શેરફાળા પ્રમાણે કોસ્ટ શેરીંગ કરવાની જોગવાઈ છે.

ગુજરાત રાજ્યમાં કાર્યાન્વિત આંગણવાડી ઓજે પોતાના મકાનો ધરાવે છે તેના અપગ્રેડેશન માટે વર્ષ ૨૦૧૮-૧૯ માં ભારત સરકારની નવી ગાઇડલાઇન મુજબ એક આંગણવાડીના અપગ્રેડેશન ના રૂ. ૨,૦૦,૦૦૦/- (બે લાખ) નક્કી કરવામાં આવેલ છે. તેમજ આ કોસ્ટના શેરીંગમાં ભારત સરકારના ૬૦ ટકા અને રાજ્ય સરકારના ૪૦ ટકા શેરફાળા પ્રમાણે કોસ્ટ શેરીંગ કરવાની જોગવાઈ છે. સને ૨૦૧૮-૧૯ના વર્ષમાં કુલ ૭૯૪ આંગણવાડી કેન્દ્રોના મકાન અપગ્રેડેશન માટે આયોજન કરવામાં આવેલ છે, જેમાં ભારત સરકારના નક્કી કરેલ રૂ. ૨,૦૦,૦૦૦/- (બે લાખ) યુનિટ કોસ્ટ રાખેલ છે.

ચાલુ વર્ષ ૨૦૧૮-૧૯ માં કુલ રૂ. ૧૫ કરોડ ૬૮ લાખની ચાલુ બાબત તરીકે સૂચવવામાં આવેલ છે .

### ૭.૩ વીજ કનેક્શન તથા વીજળી બીલની ચૂકવણી :-

ભારત સરકાર દ્વારા બહાર પાડેલ ગાઇડ લાઇનોમાં આંગણવાડી કેન્દ્રો પર લાઇટ કનેક્શન, વીજ બીલની કોઇ સુવિધા આપવામાં આવેલ નથી. જેથી રાજ્ય સરકાર દ્વારા નક્કી કરવામાં આવ્યા મુજબ લાઇટ કનેક્શન તથા વીજળી બીલોના ચૂકવણા માટે રાજ્યમાં ૨૦૧૮-૧૯ માટે આ બજેટ સદરે કુલ રૂ. ૬ કરોડ ૭૫ લાખની ચાલુ બાબત તરીકેની જોગવાઈ સૂચવવામાં આવેલ છે.

### ૭.૪ ઇડલી કુકર, સ્ટવ, ગેસ કનેક્શન વગેરે સુવિધાઓ :-

સુપ્રિમ કોર્ટની સૂચનાઓ મુજબ બાળકોને અને માતાઓને તાજો રાંધેલો ખોરાક દરરોજ પૂરો પાડવાનો થાય છે અને આ સુવિધા વર્ષના ૩૦૦ દિવસ દરમિયાન પ્રાપ્ત કરવાની છે. પૂરક પોષણ તૈયાર કરવા માટે હાલ બળતણમાં લાકડા અથવા કેરોસી

નનોઉપયોગકરવામાં આવે છે. પરંતુ જોલાકડાં અને કેરોસીનના બદલે ગેસ કનેક્શન આપવામાં આવે અને ગેસ અને કુકરથી જો રાંધવાની પ્રક્રિયા કરવામાં આવે તો બળતણ તેમજ રાંધવાના સમયમાં કરકસર થાય એમ જણાયેલ છે. જેજગ્યા ઉપર પ્રાયોગિક ધોરણે ગેસ કનેક્શનથી રાંધવાનું કામ કરવામાં આવે તો ૨૦% જેટલો બળતણનો ખર્ચ બચત થયેલ તેમ જોવા મળેલ છે. તેથી ઇડલી કુકર, ઉભુ રસોડું, સ્ટવ, ગેસ કનેક્શન વગેરે સુવિધાઓ ઉભી કરવામાં આવેલ છે. કુલ ૪૬૨૫૫ આંગણવાડી કેન્દ્રોમાં ગેસ કનેક્શન અને ૪૭૭૩૨ આંગણવાડી કેન્દ્રોમાં ઇડલી કુકરની સુવિધા આપવામાં આવેલી છે.

વર્ષ ૨૦૧૮-૧૯માં બાકી રહેતા આંગણવાડી કેન્દ્રોમાં ગેસ કનેક્શન, ગેસ સ્ટવ અને ઇડલી કુકર પૂરા પાડવા માટે રૂ. ૧,૦૦,૦૦૦ ટોકન જોગવાઈ તેમજ ૫૩૦૨૯ આંગણવાડી કેન્દ્રોમાં ગેસ રીફીલીંગ માટે આંગણવાડી કેન્દ્ર દીઠ રૂ. ૮૦૦/- લેખે કુલ રૂ. ૧૨.૨૧ લાખ જોગવાઈ સૂચવવામાં આવેલ છે. આમ કુલ ૧૨.૨૨ લાખ જોગવાઈ સૂચવવામાં આવેલ છે.

#### ૭.૫ સંપૂર્ણ સ્વચ્છતા અભિયાન યોજના (ટોટલ સેનીટેશન) :-

સ્વચ્છતા મૂલ્યોને ધ્યાનમાં રાખીને આ અભિયાન હેઠળ આંગણવાડીના બાળકોમાં સ્વચ્છતાની ટેવો કેળવાય, બાળકોને સ્વચ્છ વાતાવરણ પુરું પડાય તથા જે ૮૦ ટકા રોગો ગંદકી અને પ્રદુષિત પાણીથી થાય છે તેમાંથી મહદ અંશે બાળકોને રોગના ભોગ બનતા અટકાવી અને બચાવી શકાય. જિલ્લાગ્રામ વિકાસ એજન્સીની સહાયથી સ્વચ્છતા સંકુલ બનાવવામાં આવેલ છે. સ્વચ્છતા અભિગમ અંગે જરૂરી તાલીમ અને સાધન સામગ્રી, લોક જાગૃતિ માટે શૌચાલયનો પ્રયોગ કરવા, સ્વચ્છ રાખવા માટે, આંગણવાડી કેન્દ્રોના તમામ કર્મચારીઓને જરૂરી તાલીમ અને સાધન સામગ્રી આપવામાં આવે છે. કન્ટીજન્સી ખર્ચ જે આંગણવાડી દીઠ રૂ. ૧,૦૦૦/- હતો તે હાલ કુલ ૭૮૫ આંગણવાડી કેન્દ્રો માટે આંગણવાડી દીઠ રૂ. ૧૨,૦૦૦/- કરવામાં આવેલ છે અને તેમાંથી ડોલ સાબુ, નેઇલકટર, ફીનાઇલ, સાવરણી, પાણી પીવાના ડોયા, પાણીની ગરણી વિગેરે સાધનો આપવામાં આવે છે. આમ, નાના બાળકની નાનામાં નાની જરૂરિયાતનો ખ્યાલ રાખી બાળકોમાં સ્વચ્છતાની સુટેવો પડે અને રોગોથી મુક્ત સ્વસ્થ બાળક રહે તેવા ધનિષ્ઠ પ્રયત્નો કરવામાં આવેલ છે તથા નવી ગાઇડ લાઇન મુજબ આંગણવાડી કેન્દ્રોમાં પાણીની સવલત માટે કુલ ૫૧ આંગણવાડી કેન્દ્રો માટે આંગણવાડી દીઠ રૂ. ૧૦,૦૦૦/- કરવામાં આવેલ છે. ૨૦૧૮-૧૯ ના બજેટ અંદાજમાં રૂ. ૯૯ લાખ ૩૦ હજારની જોગવાઈ પ્લાન સદરે સૂચવવામાં આવેલ છે.

#### ૭.૬ આઇસીડીએસ તાલીમ કાર્યક્રમ :-

આ યોજના હેઠળ આંગણવાડી વર્કર/હેલ્પર, મુખ્ય સેવિકા, સીડીપીઓ અને પ્રોગ્રામ ઓફીસરને જોબ કોર્ષ/રીફ્રેશર કોર્ષ દ્વારા તાલીમ આપવામાં આવે છે. આ યોજના અન્વયે આંગણવાડી કાર્યકર અને હેલ્પરને તાલીમ આપવામાં આવે છે. વર્ષ ૨૦૧૮-૧૯ ના બજેટ અંદાજમાં રૂ. ૧૪૨૬.૬૪ લાખની જોગવાઈ પ્લાન સદરે સૂચવવામાં આવેલ છે.

રાજ્ય સરકાર દ્વારા તેડાગર બહેનોને રસોઇ અંગેની માહિતી પ્રાપ્ત થઇ શકે, આંગણવાડી તથા વ્યક્તિગત સ્વચ્છતા કેળવી શકાય તે માટે રસોઇ તાલીમ આપવામાં આવે છે. વર્ષ ૨૦૧૭-૧૮ સુધીમાં કુલ ૩૯૬૬૧ તેડાગરોને તાલીમ આપવામાં આવેલ છે. વર્ષ ૨૦૧૮-૧૯ માં વધુ ૩૦૪૩ તેડાગરોને તાલીમ આપવાનું આયોજન છે.

તાલીમ/સેમિનાર/કોન્ફરન્સ/વર્કશોપ/પ્રદર્શન/નિદર્શન/ઉજવણી/ઉત્સવો/યોજનાકીય તાલીમો કરવી તેમજ બાળ વિકાસ અને પોષણ સંશોધન માટે સર્વે/કેસ સ્ટડી/ગ્રુપ સ્ટડી દ્વારા લોકો સુધી પહોંચી તેના ઉકેલ માટેના પ્રયત્નો કરવા તથા સંલગ્ન વિભાગ દ્વારા આ વિષય પર વધુ સંશોધનો કરી તાલીમો દ્વારા માહિતી-શિક્ષણ-પ્રત્યાયનની જરૂરી કામગીરી કરવા માટે વર્ષ ૨૦૧૮-૧૯ ના બજેટ અંદાજમાં રૂ. ૨ કરોડની જોગવાઈ પ્લાન સદરે સુચવવામાં આવેલ છે.

#### ૮. રાજીવ ગાંધી સ્કીમ ફોર એમ્પાવરમેન્ટ ઓફ એડોલસન્ટ ગર્લ્સ -(સબલા):-

રાજ્યના કુલ નવ જિલ્લાઓ - બનાસકાંઠા, દાહોદ, કચ્છ, પંચમહાલ, નર્મદા, અમદાવાદ, જામનગર, જુનાગઢ અને નવસારીના મળીને કુલ ૧૩૪ ઘટકોમાં સબલા યોજના કાર્યાન્વિત છે. આ યોજના હેઠળ ૧૧ થી ૧૪ વર્ષની કિશોરીઓને પૂરક પોષણ, જીવન કૌશલ્ય તાલીમ, પોષણ આરોગ્ય શિક્ષણ, વોકેશનલ તાલીમ વગેરે સેવાઓ આપવામાં આવે છે.

૧.સબલા યોજના હેઠળ ૧૧ થી ૧૪ વર્ષની શાળાએ ન જતી તમામ કિશોરીઓને ટેક હોમ રેશન તરીકે પૂરક પોષણ આહાર આપવામાં આવે છે. દૈનિક લાભાર્થી દીઠ રૂ.૯.૫૦/-ની જોગવાઈ છે.

૨. નોન-ન્યુટ્રીશન કમ્પોનન્ટ હેઠળ વાર્ષિક ઘટક દીઠ રૂ. ૩.૮૦ લાખની જોગવાઈ છે. જેમાં વોકેશનલ તાલીમ, લાઇફ સ્કીલ એજ્યુકેશન, પોષણ આરોગ્ય શિક્ષણ, આઇએફએ ટેબલેટ, વગેરે સેવાઓ આપવામાં આવે છે.

સને વર્ષ ૨૦૧૮-૧૯માં ચાલુ બાબત તરીકે એનટીઆર-૧૩ આઇસીડીએસ જનરલ સદરે ૨૬૭૪.૫૮લાખ, ટ્રાયબલ સદરે ૧૦૬૭.૮૮ લાખ અને ખાસ અંગભૂત યોજના સદરે ૨૦૧.૩૬ લાખની ચાલુ બાબત તરીકે જોગવાઈ સૂચવવામાં આવેલ છે.

#### ૯.પ્રધાનમંત્રી માતૃ વંદના યોજના (PMMVY):-

ઇન્દિરા ગાંધી માતૃત્વ સહયોગ યોજના પાયલોટ ધોરણે ગુજરાતના બે જિલ્લા ભરૂચ અને પાટણમાં ૨૦૧૧-૧૨ થી અમલમાં મૂકવામાં આવેલ હતી. ભારત સરકાર દ્વારા યોજનાનું વિસ્તૃતિકરણ કરી દેશના તમામ જિલ્લાઓમાં તા.૦૧/૦૧/૨૦૧૭ થી લાગુ કરવામાં આવેલ છે. આ યોજનાનું નામ બદલીને પ્રધાનમંત્રી માતૃ વંદના યોજના (PMMVY)રાખવામાં આવેલ છે. યોજનાનો મુખ્ય હેતુમહિલા પ્રથમ સગર્ભાવસ્થા દરમિયાન સગર્ભાવસ્થા પહેલા અને પછી પૂરતો આરામ અને સાર-સંભાળ લઇ શકે તે હેતુથી સગર્ભા મહિલાઓને તેને રોજગારીના આર્થિક નુકશાનના વળતરરૂપે રોકડ સહાય ના અંશતઃ વળતર

આપવાનો છે. શરતો પૂર્ણ કર્યેથી લાભાર્થી ને રૂ. ૫૦૦૦/- ની સહાય ત્રણ હપ્તામાં ચૂકવવામાં આવે છે. હાલમાં યોજના તમામ જિલ્લાઓ માં અમલ હોઇ નાણાકીય વર્ષ ૨૦૧૮-૧૯ માટે રૂ.૨૨૦ કરોડ ની બજેટ જોગવાઈ (તમામ જિલ્લાઓ ની એક જ ચાલુ બાબત તરીકે) કરવાની હોય છે.

## ૧૦.માતાયશોદાએવોર્ડ

આંગણવાડીકાર્યકરઅનેતેડાગરબહેનોનીશ્રેષ્ઠકામગીરીમાટે“માતાયશોદા એવોર્ડ”

સંકલિતબાળવિકાસયોજનાઅંતર્ગતકાર્યરતઆંગણવાડીકેન્દ્રપરનામાનદકાર્યકરઅનેતેડાગરએયોજનાઅંતર્ગતસમુદાયઅનેતંત્રવચ્ચેનીમહત્વનીકડીછે.આમાનદકાર્યકરનીસેવાઓનેવધુસુદ્રઢબનાવવાઅનેતેઓનેવધુકાર્યદક્ષતાથીસેવાઓપૂરીપાડવાપ્રોત્સાહિતકરવામાટેરાજ્યસરકારતરફથીઆંગણવાડીકાર્યકરઅનેતેડાગરનેપ્રોત્સાહકઈનામ આપવારાજ્યસરકારદ્વારામાતાયશોદાશ્રેષ્ઠઆંગણવાડીકાર્યકર/તેડાગરએવોર્ડયોજનાઅમલમાંમૂકવામાંઆવેલછે.તે અન્વયેઆંગણવાડીકાર્યકરનેરાજ્યકક્ષાનોરૂ.૫૧,૦૦૦/- નોએવોર્ડ, જિલ્લાકક્ષાનોરૂ.૩૧,૦૦૦/- નોએવોર્ડ, ઘટકકક્ષાનોરૂ.૨૧,૦૦૦/- નોએવોર્ડઅનેઆંગણવાડીતેડાગરનેરાજ્યકક્ષાનોરૂ.૩૧,૦૦૦/- નોએવોર્ડ, જિલ્લાકક્ષાનોરૂ.૨૧,૦૦૦/- નોએવોર્ડ, ઘટકકક્ષાનોરૂ.૧૧,૦૦૦/-નોએવોર્ડ આપવાનુંઠરાવેલછે, જેમાં જિલ્લાકક્ષાના-મહાનગરપાલિકાકક્ષાના, ઘટકકક્ષાના અને નગરપાલિકાકક્ષાના તમામ આંગણવાડી કાર્યકરો અને આંગણવાડી તેડાગરને આવરી લેવામાં આવે છે. આ માટેના માપદંડો નીચે મુજબ છે.

## માતા યશોદા એવોર્ડ માટે કામગીરીના માપદંડો

- ❖ આંગણવાડી કેન્દ્રની/શ્રેણી
- ❖ આંગણવાડી કેન્દ્રના લાભાર્થીઓની નોંધણી
- ❖ પૂરક પોષણ હેઠળ આવરી લેવામાં આવેલ લાભાર્થી
- ❖ લાભાર્થીઓને આપવામાં આવેલ આરોગ્ય સંબંધિત સેવાઓ
- ❖ ગ્રોથ મોનીટરીંગ
- ❖ રેકર્ડ રજિસ્ટર તેમજ અન્ય ખાસ સામગ્રીની જાળવણી
- ❖ આંગણવાડી કેન્દ્રમાં લાભાર્થીઓને અનુરૂપ મહત્વના દિવસ અને સપ્તાહની ઉજવણી
- ❖ લોક સહકાર
- ❖ આઇ.સી.ડી.એસ.ને સંબંધિત અન્ય યોજનાઓના અમલીકરણ બાબત
- ❖ આંગણવાડી કેન્દ્રની કામગીરીમાં તેડાગર બહેનોની ભુમિકા

ઉપરોક્ત એવોર્ડ જુદી જુદી કક્ષાએ નક્કી કરેલ જુદીજુદી કમિટીઓ દ્વારા નક્કી કરી આપવામાં આવે છે.વર્ષ ૨૦૧૮-૧૯ ના બજેટ અંદાજમાં રૂ.૧૫૪.૭૮ લાખની જોગવાઈ પ્લાન સદરે સૂચવવામાં આવેલ છે.

## ૧૧. સંકલિતબાળવિકાસયોજનાનું સશક્તિકરણ

### ૧૧.૧ માતાયશોદાગૌરવનિધિ

માતા યશોદા ગૌરવનિધિ વિમા યોજના અંતર્ગત આંગણવાડી કાર્યકરો તથા તેડાગર બહેનોને વિમા કવચ પુરૂ પાડવાના હેતુથી રૂ.૫૦/- નો ફાળો રાજ્ય સરકાર અને બાકીના રૂ.૫૦/-નો ફાળો વિમા પોલીસી ધારક આંગણવાડી કાર્યકર/તેડાગર બહેનોએ ચૂકવવાનો રહે છે. આમ, માસિક રૂ.૧૦૦/- ના પ્રિમિયમ પૈકી રૂ.૧૭/- ની રકમ વિમા પેટે તથા બાકી રહેતી રૂ.૮૩/- ની રકમ વિમા ધારકની બચત તરીકે જમા થાય છે. વિમા ધારક વય નિવૃત્ત થાય ત્યારે તેના ખાતે જમા થયેલ બચત રકમ વ્યાજ સહિત મળવાપાત્ર થાય છે. જો વિમા ધારક વય નિવૃત્તિ પહેલાં અવસાન પામે તો રૂ.૫૦,૦૦૦/- અને બચત રકમ વ્યાજ સહિત આપવામાં આવે છે. આ યોજના હેઠળ વર્ષ ૨૦૧૮-૧૯ માટે રૂ.૬,૨૪,૮૯,૪૦૦ (અંકે રૂપિયા છ કરોડ ચોવીસ લાખ નેવ્યાસી હજાર ચારસો પૂરા) ની જોગવાઈ સૂચવવામાં આવેલ છે.

વાર્ષિક યોજના - ૨૦૧૮-૧૯

(રૂ. લાખમાં)

| ક્રમ | યોજના નંબર<br>(૬ અંકમાં) | માંગણી નંબર/ મુખ્ય સદર/ પેટા સદર/ ગૌણ<br>સદર/ પેટા સદર/એન.ટી.આર.             | વાર્ષિક યોજના ૨૦૧૮-૧૯<br>(સૂચિત જોગવાઈ) |           |          |
|------|--------------------------|------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------|-----------|----------|
|      |                          |                                                                              | કુલ                                     | ચાલુ બાબત | નવી બાબત |
| ૦    | ૧                        | ૨                                                                            | ૩                                       | ૪         | ૫        |
| ૧    | ૧૧૭૯૮૫                   | ૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૦૨ NTR-2<br>આઈ.સી.ડી.એસ. સામાન્ય                             | ૬૮૫૮૪.૧૯                                | ૬૮૫૮૪.૧૯  | ૦.૦૦     |
| ૨    | ૧૨૭૯૮૬                   | ૯૬-૨૨૩૬-૦૨-૭૯૬-૦૨ NTR-<br>2આઈ.સી.ડી.એસ.ટ્રાઇબલ (ટી.એસ.પી)                    | ૩૪૪૨૫.૩૭                                | ૩૪૪૨૫.૩૭  | ૦.૦૦     |
| ૩    | ૧૩૭૯૮૭                   | ૯૫-૨૨૩૫-૦૨-૮૦૦-૦૧ NTR-૩ ખાસ અંગભૂત<br>યોજના                                  | ૪૮૦૮.૫૦                                 | ૪૮૦૮.૫૦   | ૦.૦૦     |
| ૪    | ૧૧૭૯૮૯                   | ૧૦૬-૪૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૦૧ NTR-<br>૬આંગણવાડીમકાનબાંધકામ                              | ૨.૦૦                                    | ૨.૦૦      | ૦.૦૦     |
| ૫    | ૧૧૭૯૯૧                   | ૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૦૭ NTR-7<br>બાલિકાસમૃદ્ધિ યોજના                              | ૦.૧૧                                    | ૦.૧૧      | ૦.૦૦     |
| ૬    | ૩૬૫૬૫૬                   | ૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૧૧ NTR-6<br>કિશોરીશક્તિ યોજના                                | ૭૬૭.૬૦                                  | ૭૬૭.૬૦    | ૦.૦૦     |
| ૭    | ૧૧૭૯૯૪                   | ૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૧૦૧-૦૧ NTR-10<br>આંગણવાડી કાર્યકરો અને તેડાગરને વધારાની<br>સગવડો | ૩૨૫૬૦.૯૭                                | ૩૨૫૬૦.૯૭  | ૦.૦૦     |
| ૮    | ૧૧૭૯૯૫                   | ૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૧૨ NTR-11<br>માતાયશોદા એવોર્ડ                                | ૧૫૪.૭૮                                  | ૧૫૪.૭૮    | ૦.૦૦     |

|    |        |                                                                                                   |          |          |      |
|----|--------|---------------------------------------------------------------------------------------------------|----------|----------|------|
| ૯  | ૧૧૭૯૮૯ | ૧૦૬-૪૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૦૩ NTR-9<br>આંગણવાડીના મકાનનું રીપેરીંગ                                           | ૨૯૨૦.૦૪  | ૨૯૨૦.૦૪  | ૦.૦૦ |
| ૧૦ | ૧૧૫૬૫૧ | ૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૧૩ NTR-12<br>સંકલિત બાળ વિકાસ યોજનાનું સશક્તિકરણ                                  | ૧૯૦૨.૧૨  | ૧૯૦૨.૧૨  | ૦.૦૦ |
| ૧૧ | ૧૧૫૬૫૨ | ૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૧૪ NTR-13<br>રાજીવ ગાંધી સ્કીમ ફોર એમપાવરમેન્ટ ઓફ<br>એડોલસન્ટ ગર્લસ (સબલા) જનરલ   | ૨૬૭૪.૫૮  | ૨૬૭૪.૫૮  | ૦.૦૦ |
| ૧૨ | ૧૧૫૬૫૨ | ૯૬-૨૨૩૬-૦૨-૭૯૬-૦૯ NTR-13<br>રાજીવ ગાંધી સ્કીમ ફોર એમપાવરમેન્ટ ઓફ<br>એડોલસન્ટ ગર્લસ(સબલા) ટ્રાઈબલ  | ૧૦૬૭.૮૮  | ૧૦૬૭.૮૮  | ૦.૦૦ |
| ૧૩ | ૧૧૫૬૫૨ | ૯૫-૨૨૩૫-૦૨-૮૦૦-૦૨ NTR-13<br>રાજીવ ગાંધી સ્કીમ ફોર એમપાવરમેન્ટ ઓફ<br>એડોલસન્ટગર્લસ (સબલા) એસ.સી.પી | ૨૦૧.૩૬   | ૨૦૧.૩૬   | ૦.૦૦ |
| ૧૪ | ૩૬૫૬૫૪ | ૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૧૫ NTR-15<br>ઈન્દીરા ગાંધી માતૃત્વ સહયોગ<br>યોજના(આઈજીએમએસવાય)                    | ૩૭૬૯૪.૯૮ | ૩૭૬૯૪.૯૮ | ૦.૦૦ |
| ૧૫ | ૧૬૫૬૫૮ | ૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૧૬ NTR-19<br>પોષણસર્વે અને સર્વેલન્સ સીસ્ટમ                                       | ૧.૦૦     | ૧.૦૦     | ૦.૦૦ |
| ૧૬ | ૧૬૫૬૫૯ | ૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૧૭ NTR-20<br>મીશનમંગલમ                                                            | ૧.૦૦     | ૧.૦૦     | ૦.૦૦ |
| ૧૭ | ૧૬૫૬૬૦ | ૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૧૮ NTR-21<br>ઈન્ફોર્મેશન ટેકનોલોજી અને બાયોમેટ્રીક મશીન                           | ૨૯૯૨.૨૧  | ૨૯૯૨.૨૧  | ૦.૦૦ |
| ૧૮ | ૧૧૫૬૫૨ | ૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૧૯ NTR-20                                                                         | ૩૧૭૧.૦૫  | ૩૧૭૧.૦૫  | ૦.૦૦ |

|    |        |                                                                             |           |           |      |
|----|--------|-----------------------------------------------------------------------------|-----------|-----------|------|
|    |        | મિશન બલમ સુખમ-આઈસીડીએસ મિશન<br>(સોસાયટી)                                    |           |           |      |
| ૧૯ | ૧૧૫૬૬૧ | ૧૦૬-૪૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૦૪ NTR-22<br>બ્લોકઓફિસનું બાંધકામ રીપેરીંગઅને<br>અપગ્રેડેશન | ૧.૦૦      | ૧.૦૦      | ૦.૦૦ |
| ૨૦ | ૫૧૫૬૫૭ | ૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૦૧ NTR-18<br>સંકલિત બાળ વિકાસ યોજના જનરલ                    | ૫૧૫૭૭.૫૧  | ૫૧૫૭૭.૫૧  | ૦.૦૦ |
| ૨૧ | ૧૧૫૬૫૨ | ૯૬-૨૨૩૬-૦૨-૭૯૬-૦૧ NTR-16<br>સંકલિત બાળ વિકાસ યોજના ટ્રાઈબલ                  | ૧૭૨૨૬.૩૮  | ૧૭૨૨૬.૩૮  | ૦.૦૦ |
| ૨૨ |        | ગ્રાન્ટ માટે ટોકન જોગવાઈ કરવા નવુ સદર<br>ખોલવા માટે                         | ૦.૦૦      | ૦.૦૦      | ૦.૦૦ |
|    |        | કુલ                                                                         | ૨૬૨૭૩૪.૬૩ | ૨૬૨૭૩૪.૬૩ | ૦.૦૦ |

ભાગ - ૩

પત્રક - ક.

કાર્યક્રમ અને પ્રવૃત્તિનું વર્ગીકરણ

વર્ષ ૨૦૧૭-૧૮ મુખ્ય સદર ૨૨૩૬ પોષણ ખર્ચ દર્શાવતું પત્રક

(રૂ. લાખમાં)

| ક્રમ | માંગણી નંબર/પેટા સદરનું નામ/ ગૌણ સદર                                                                                                            | ૨૦૧૭-૧૮ નો (સંભવિત) ખર્ચ |           |          |
|------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------|-----------|----------|
|      |                                                                                                                                                 | પ્લાન                    | નોન પ્લાન | કુલ      |
| ૧    | ૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૦૨ NTR-2<br>આઈ.સી.ડી.એસ. જનરલ                                                                                                   | ૩૯૯૯૧.૪૦                 | ૦.૦૦      | ૩૯૯૯૧.૪૦ |
| ૨    | ૯૬-૨૨૩૬-૦૨-૭૯૬-૦૨ NTR-2<br>સંકલિત બાળ વિકાસ યોજના<br>આઈ.સી.ડી.એસ. ટ્રાયબલ                                                                       | ૩૬૭૯૬.૯૮                 | ૦.૦૦      | ૩૬૭૯૬.૯૮ |
| ૩    | ૯૫-૨૨૩૫-૦૨-૮૦૦-૦૧ NTR-3<br>આઈ.સી.ડી.એસ એસ.સી.પી.                                                                                                | ૫૦૫૨.૦૦                  | ૦.૦૦      | ૫૦૫૨.૦૦  |
| ૪    | ૯૫-૨૨૩૫-૦૨-૮૦૦-૦૨ NTR-13<br>૯૬-૨૨૩૬-૦૨-૭૯૬-૦૯ NTR-13<br>૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૧૪ NTR-13<br>કિશોરી બાળાઓના સશક્તિકરણ માટેની<br>રાજીવગાંધી યોજના (સબલા) | ૧૨૫૪૪.૭૮                 | ૦.૦૦      | ૧૨૫૪૪.૭૮ |
| ૫    | ૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૧૦૧-૦૧ NTR-10<br>આંગણવાડી કાર્યકર અને તેડાગરને વધારાની<br>સવલતો                                                                     | ૨૮૭૪૨.૩૯                 | ૦.૦૦      | ૨૮૭૪૨.૩૯ |
| ૬    | ૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૧૨ NTR-<br>માતા યશોદા એવોર્ડ                                                                                                    | ૧૫૪.૭૮                   | ૦.૦૦      | ૧૫૪.૭૮   |
| ૭    | ૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૧૩ NTR-12<br>સંકલિત બાળ વિકાસ યોજનાનું સશક્તિકરણ                                                                                | ૧૪૬૬.૪૦                  | ૦.૦૦      | ૧૪૬૬.૪૦  |
| ૮    | ૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૧૫ NTR-15<br>આઈ.જી.એમ.એસ.વાય                                                                                                    | ૪૩૪૧.૬૮                  | ૦.૦૦      | ૪૩૪૧.૬૮  |
| ૯    | ૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૧૧ NTR-11 કિશોરી<br>શક્તિ યોજના                                                                                                 | ૭૬૭.૬૦                   | ૦.૦૦      | ૭૬૭.૬૦   |

|     |                                                                                        |           |      |           |
|-----|----------------------------------------------------------------------------------------|-----------|------|-----------|
| ૧૦  | ૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૧૬ NTR-19 પોષણ<br>સર્વે અને સર્વેયન્સ સીસ્ટમ                           | ૭૦.૦૦     | ૦.૦૦ | ૭૦.૦૦     |
| ૧૧  | ૧૦૬-૨૨૩૬૦૨-૮૦૦-૧૭ NTR-20 મિશન<br>મંગલમ                                                 | ૦.૦૦      | ૦.૦૦ | ૦.૦૦      |
| ૧૨  | ૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૧૮ NTR-21 આઈ.ટી.<br>અને બાયોમેટ્રીક ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર                   | ૨૩૮.૫૦    | ૦.૦૦ | ૨૩૮.૫૦    |
| ૧૩  | ૧૦૬-૪૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૦૧ NTR-5<br>આંગણવાડી બાંધકામ                                           | ૧૨૦૪.૫૦   | ૦.૦૦ | ૧૨૦૪.૫૦   |
| ૧૪  | ૧૦૬-૪૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૦૩ NTR-9<br>આંગણવાડી રીપેરીંગ                                          | ૧૬૬૭.૩૦   | ૦.૦૦ | ૧૬૬૭.૩૦   |
| ૧૫  | ૧૦૬-૪૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૦૪ NTR-22 ઘટક<br>કચેરીના મકાનોનું બાંધકામ, સુધારા વધારા<br>અને સમારકામ | ૪૦૦.૦૦    | ૦.૦૦ | ૪૦૦.૦૦    |
| ૧૬  | ૧૦૬૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૦૧ NTR-18<br>સંકલિત બાળ વિકાસ યોજના<br>આઈસીડીએસ પગાર અને ભથ્થાં         | ૩૭૫૮૬.૯૮  | ૦.૦૦ | ૩૭૫૮૬.૯૮  |
| ૧૭  | ૯૬-૨૨૩૬-૦૨-૭૯૬-૦૧ NTR-16<br>સંકલિત બાળ વિકાસ યોજના આઈ.સી.ડી.એસ.<br>ટ્રાયબલ પગારભથ્થા   | ૧૩૭૦૯.૬૯  | ૦.૦૦ | ૧૩૭૦૯.૬૯  |
| કુલ |                                                                                        | ૧૮૯૬૩૫.૮૯ | ૦.૦૦ | ૧૮૯૬૩૫.૮૯ |

ભાગ - ૩

પત્રક - ૬

કાર્યક્રમ અને પ્રવૃત્તિનું વર્ગીકરણ

નાણાકીય જરૂરીયાત દર્શાવતું પત્રક

વર્ષ ૨૦૧૮-૧૯ મુખ્ય સદર ૨૨૩૬ પોષણ

(રૂ. લાખમાં)

| ક્રમ | પેટા સદરનું નામ/ ગૌણ સદર/ માંગણી નંબર                                           | ૨૦૧૮-૧૯ની ચાલુ બાબત<br>સુચવેલ જોગવાઈ |
|------|---------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------|
| ૧    | ૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૦૨ એન.ટી.આર.-૨<br>આઈ.સી.ડી.એસ. સામાન્ય                          | ૬૮૫૮૪.૧૯                             |
| ૨    | ૯૬-૨૨૩૬-૦૨-૭૯૬-૦૨ એન.ટી.આર.-૨<br>આઈ.સી.ડી.એસ., ટ્રાઇબલ, (ટી.એસ.પી)              | ૩૪૪૨૫.૩૭                             |
| ૩    | ૯૫-૨૨૩૫-૦૨-૮૦૦-૦૧ એન.ટી.આર.-૩<br>ખાસ અંગભૂત યોજના                               | ૪૮૦૮.૫૦                              |
| ૪    | ૧૦૬-૪૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૦૧ એન.ટી.આર.-૫<br>આંગણવાડીમકાનબાંધકામ                           | ૨.૦૦                                 |
| ૫    | ૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૦૭ એન.ટી.આર.-૭<br>બાલિકાસમૃદ્ધિ યોજના                           | ૦.૧૧                                 |
| ૬    | ૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૧૧ એન.ટી.આર.-૬<br>કિશોરીશક્તિ યોજના                             | ૭૬૭.૬૦                               |
| ૭    | ૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૧૦૧-૦૧ એન.ટી.આર.-૧૦<br>આંગણવાડી કાર્યકરો અને તેડાગરને વધારાની સગવડો | ૩૨૫૬૦.૯૭                             |
| ૮    | ૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૧૨ એન.ટી.આર.-૧૧                                                 | ૧૫૪.૭૮                               |

|    |                                                                                                          |          |
|----|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------|
|    | માતાયશોદા એવોર્ડ                                                                                         |          |
| ૯  | ૧૦૬-૪૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૦૩ એન.ટી.આર.-૯<br>આંગણવાડીના મકાનનું રીપેરીંગ                                            | ૨૯૨૦.૦૪  |
| ૧૦ | ૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૧૩ એન.ટી.આર.-૧૨<br>સંકલિત બાળ વિકાસ યોજનાનું સશક્તિકરણ                                   | ૧૯૦૨.૧૨  |
| ૧૧ | ૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૧૪ એન.ટી.આર.-૧૩<br>રાજીવ ગાંધી સ્કીમ ફોર એમપાવરમેન્ટ ઓફ એડોલસન્ટ ગર્લસ<br>(સબલા) જનરલ    | ૨૬૭૪.૫૮  |
| ૧૨ | ૯૬-૨૨૩૬-૦૨-૭૯૬-૦૯ એન.ટી.આર.-૧૩<br>રાજીવ ગાંધી સ્કીમ ફોર એમપાવરમેન્ટ ઓફ એડોલસન્ટ ગર્લસ<br>(સબલા) ટ્રાઈબલ  | ૧૦૬૭.૮૮  |
| ૧૩ | ૯૫-૨૨૩૫-૦૨-૮૦૦-૦૨ એન.ટી.આર.-૧૩<br>રાજીવ ગાંધી સ્કીમ ફોર એમપાવરમેન્ટ ઓફ એડોલસન્ટ ગર્લસ<br>(સબલા) એસ.સી.પી | ૨૦૧.૩૬   |
| ૧૪ | ૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૧૫ એન.ટી.આર.-૧૫<br>ઈન્દીરા ગાંધી માતૃત્વ સહયોગ યોજના(આઈજીએમએસવાય)                        | ૩૭૬૯૪.૯૮ |
| ૧૫ | ૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૧૬ એન.ટી.આર.-૧૯<br>પોષણસર્વે અને સર્વેલન્સ સીસ્ટમ                                        | ૧.૦૦     |
| ૧૬ | ૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૧૭ એન.ટી.આર.-૨૦<br>મીશનમંગલમ                                                             | ૧.૦૦     |
| ૧૭ | ૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૧૮ એન.ટી.આર.-૨૧<br>આઈટી & બાયોમેટ્રીક મશીન                                               | ૨૯૯૨.૨૧  |
| ૧૮ | ૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૧૯ એન.ટી.આર.-૨૦                                                                          | ૩૧૭૧.૦૫  |

|    |                                                                                      |           |
|----|--------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
|    | મિશન બલમ સુખમ-આઈસીડીએસ મિશન (સોસાયટી)                                                |           |
| ૧૯ | ૧૦૬-૪૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૦૪ એન.ટી.આર.-૨૨<br>બ્લોકઓફિસનું બાંધકામ રીપેરીંગઅને અપગ્રેડેશન       | ૧.૦૦      |
| ૨૦ | ૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૦૧ એન.ટી.આર.-૧૮<br>સંકલિત બાળ વિકાસ યોજના જનરલ                       | ૫૧૫૭૭.૫૧  |
| ૨૧ | ૯૬-૨૨૩૬-૦૨-૭૯૬-૦૧ એન.ટી.આર.-૧૬<br>સંકલિત બાળ વિકાસ યોજના ટ્રાઈબલ                     | ૧૭૨૨૬.૩૮  |
| ૨૨ | કુપોષણ સંદર્ભે ૧૪માં નાણાં પંચની ગ્રાન્ટ માટે ટોકન જોગવાઈ કરવા<br>નવુ સદર ખોલવા માટે | ૦.૦૦      |
|    | કુલ                                                                                  | ૨૬૨૭૩૪.૬૩ |

**આઈ.સી.ડી.એસ. નવી બાબત ૨૦૧૮-૧૯(રૂ.લાખમાં)**

| ક્રમ | નવી બાબતનું નામ                                                                                                                                                           | રકમ             |
|------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|
| ૧    | આંગણવાડી કાર્યકર બહેનો માટે સ્તનપાન તાલીમની આપવા બાબત                                                                                                                     | ૬૫૯.૮૫          |
| ૨    | રાજ્યના આં.વા કેન્દ્રોના મકાન બાંધકામ માટે પ્લોટ આં.વા દીઠ રૂ.૨.૦૦ લાખ કુલ- ૨૦૦૦.૦૦ લાખ કેન્દ્ર સરકારના હીસોતથા રૂ. ૨૦૦૦.૦૦ લાખ રાજ્ય સરકારના હીસેકુલ- ૪૦૦૦ લાખની દરખાસ્ત | ૪૦૦૦.૦૦         |
| ૩    | આંવા. કેન્દ્રોને તોડી પાડીને તેજ જગ્યાએ નવી આંવા. બનાવવામાટે                                                                                                              | ૩૦૦૦.૦૦         |
| ૪    | કાયદા અધિકારીની કરાર આધારીત નવી જગ્યા મંજૂર કરવા બાબત.                                                                                                                    | ૪.૪૦            |
| ૫    | રાજ્યના સંકલિત બાળ વિકાસ અધિકારી (વર્ગ-૨) ની ઘટક કક્ષાનીકચેરીઓના મકાન બાંધકામ માટે ૧૨ ઘટક કચેરીઓ માટે કુલ-૪૦૦ લાખની દરખાસ્ત                                               | ૪૦૦.૦૦          |
| ૬    | અન ટાઇટ ફંડ -ચિલ્ડ્રનવીથસ્પેશયલ નીફ્રસ                                                                                                                                    | ૧૬૮.૦૦          |
| ૭    | રાજ્યના સંકલિત બાળ વિકાસ યોજના,ગ્રામ્ય કક્ષાએ સેજા/સેક્ટરકચેરીઓના મકાન બાંધકામ માટે સને. ૨૦૧૮-૧૯ના વર્ષા માટે નવી બાબત.                                                   | ૧૦૦૦.૦૦         |
| ૮    | કિશોરવસ્થા બાળકીઓ માટેની યોજના (ટી.એ.એસ.પી.)                                                                                                                              | ૯૭૪.૫૫          |
| ૯    | કિસોરી સક્તિ યોજના                                                                                                                                                        | ૧૭૭૩૮.૦૦        |
| ૧૦   | કિશોરવસ્થા બાળકીઓ માટેની યોજના (સ્ટેટ)                                                                                                                                    | ૧૦૩૫૫.૮૪        |
| ૧૧   | કિશોરવસ્થા બાળકીઓ માટેની યોજના                                                                                                                                            | ૨૪૧૫.૦૯         |
| ૧૨   | સભર્ગા, ધાત્રીમાતા અને કીશોરીને ટેક હોમ રેશનમાં ડબલા ફોર્ટીફાઇડમીઠુ આપવા બાબત.                                                                                            | ૨૦૫૭.૯૬         |
| ૧૩   | કમિ. મહિલા અને બાળ વિકાસની કચેરી ગાંધીનગર માટે બે નવા વાહનોતથા જિલ્લા કચેરીઓ માટે૩૩ મળીને કુલ-૩૫ નવા વાહનો ખરીદવા                                                         | ૧૨.૦૦           |
| ૧૪   | કુપોષણ સંવાદ માતા દ્વારા માતાઓ અને બાળકો ના પોષણ સંપરામર્શ                                                                                                                | ૧૩૫૪.૫૨         |
| ૧૫   | આંગણવાડીઓ માટે એક આંગણવાડી રૂપ વોટરહાવેસ્ટીંગ સિસ્ટમનો અંદાજીત રૂ. ૩૦૦.૦૦ લાખનો ખર્ચ મુજબ કુલ- રૂ.૧૦૦૦.૦૦ લાખ                                                             | ૧૦.૦૦           |
| ૧૬   | રાજ્ય,જિલ્લા, અર્બન અને ઘટક સેલ માટેમાં સીડીપીઓવર્ગ-૨ ની ઘટકકક્ષાએ જગ્યાઓ મંજૂર કરવા બાબત.                                                                                | ૧૯૯૬.૩૯         |
| ૧૭   | મિશન બલમસુખમ ગણવેશખરીદવા બાબત.                                                                                                                                            | ૩૫૭૨.૨૧         |
|      | <b>કુલ</b>                                                                                                                                                                | <b>૪૯૭૧૮.૮૧</b> |

| યોજનાવાર વર્ગીકરણ (રૂ.લાખમાં) |                                                                                                                                                                                                                                  |                                   |               |                            |         |                                   |         |                         |               |         |         |               |        |
|-------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------|---------------|----------------------------|---------|-----------------------------------|---------|-------------------------|---------------|---------|---------|---------------|--------|
| ક્રમ                          | માંગણી નંબર, મુખ્ય સદર<br>પેટા મુખ્ય સદર,<br>પેટાસદરનુંનામ ગૌણસદર,<br>પેટા સદર અને એન.ટી.આર                                                                                                                                      | ૨૦૧૬-૨૦૧૭ના<br>ખરેખર ખર્ચના આંકડા |               | ૨૦૧૭-૨૦૧૮ના<br>વર્ષનોઅંદાજ |         | ૨૦૧૭-૨૦૧૮ના<br>વર્ષનોસુધારેલઅંદાજ |         | ૨૦૧૮-૨૦૧૯ના વર્ષનોઅંદાજ |               |         |         |               |        |
|                               |                                                                                                                                                                                                                                  | આયોજન                             | આયોજનબ<br>હાર | સરવાળો                     | આયોજન   | આયોજનબ<br>હાર                     | સરવાળો  | આયોજન                   | આયોજન<br>બહાર | સરવાળો  | આયોજન   | આયોજન<br>બહાર | સરવાળો |
| ૧                             | માંગણીનંબર :-૯૫<br>મુખ્ય સદર :-૨૨૩૫<br>પેટા મુખ્યસદર :- ૦૨<br>પોષક ખાદ્ય અને પીણાની વહેંચણી<br>ગૌણ સદર :- ૮૦૦<br>અન્ય ખર્ચ પેટા સદર :-<br>૦૧એન.ટી.આર. - ૩<br>એસ.એન.પી.                                                           | ૩૨૧૦.૪૮                           | ૦.૦૦          | ૩૨૧૦.૪૮                    | ૫૧૩૧.૬૩ | ૦.૦૦                              | ૫૧૩૧.૬૩ | ૫૦૫૩.૦૬                 | ૦.૦૦          | ૫૦૫૩.૦૬ | ૪૮૦૮.૪૦ | ૦.૦૦          | ૪૮૦૮.૪ |
| ૨                             | માંગણીનંબર :- ૯૫<br>મુખ્ય સદર :- ૨૨૩૫<br>પેટા મુખ્યસદર :- ૦૨<br>પોષક ખાદ્ય અને પીણાની વહેંચણી<br>ગૌણ સદર :- ૮૦૦<br>અન્ય ખર્ચ પેટા સદર :- ૦૨<br>એન.ટી.આર. - ૧૩<br>રાજીવગાંધી સ્કિમ ફોર<br>એમપાવરમેન્ટ ઓફ એડોલસન્ટ<br>ગર્લસ-(સબલા) | ૮૦૬.૩૧                            | ૦.૦૦          | ૮૦૬.૩૧                     | ૯૨૭.૪૪  | ૦.૦૦                              | ૯૨૭.૪૪  | ૯૨૭.૪૪                  | ૦.૦૦          | ૯૨૭.૪૪  | ૨૦૧.૩૬  | ૦.૦૦          | ૨૦૧.૩૬ |

| કુલ (૧ થી ૨) :- અ |                                                                                                                                                                                                   | ૪૦૧૬.૭૯  | ૦.૦૦ | ૪૦૧૬.૭૯  | ૬૦૫૯.૦૭  | ૦.૦૦ | ૬૦૫૯.૦૭  | ૫૯૮૦.૫૦  | ૦.૦૦ | ૫૯૮૦.૫૦  | ૫૦૦૯.૭૬  | ૦.૦૦ | ૫૦૦૯.૭૬  |
|-------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------|------|----------|----------|------|----------|----------|------|----------|----------|------|----------|
| ૩                 | માંગણીનંબર:-૧૦૬<br>મુખ્ય સદર :- ૪૨૩૬<br>પેટા મુખ્યસદર :- ૦૨<br>પોષક ખાદ્ય અને પીણાની વહેંચણી<br>ગૌણ સદર :- ૮૦૦<br>અન્ય ખર્ચ પેટા સદર :- ૦૧<br>એન.ટી.આર. - ૫<br>કન્સટ્રક્શન ઓફ નંદધર<br>(આંગણવાડી) | ૩૨૫૦.૦૦  | ૦.૦૦ | ૩૨૫૦.૦૦  | ૨૪૦૫.૦૦  | ૦.૦૦ | ૨૪૦૫.૦૦  | ૧૨૦૫.૦૦  | ૦.૦૦ | ૧૨૦૫.૦૦  | ૨.૦૦     | ૦.૦૦ | ૨.૦૦     |
| ૪                 | માંગણીનંબર :-૧૦૬<br>મુખ્ય સદર :-૨૨૩૬<br>પેટા મુખ્યસદર :- ૦૨<br>પોષક ખાદ્ય અને પીણાની વહેંચણી<br>ગૌણ સદર :- ૮૦૦<br>અન્ય ખર્ચ પેટા સદર :- ૦૭<br>એન.ટી.આર. - ૭<br>બાલિકાસમૃદ્ધિ યોજના                | ૦.૦૦     | ૦.૦૦ | ૦.૦૦     | ૦.૧૧     | ૦.૦૦ | ૦.૧૧     | ૦.૦૦     | ૦.૦૦ | ૦.૦૦     | ૦.૧૧     | ૦.૦૦ | ૦.૧૧     |
| ૫                 | માંગણીનંબર :-૧૦૬<br>મુખ્ય સદર :-૨૨૩૬<br>પેટા મુખ્યસદર :- ૦૨<br>પોષક ખાદ્યઅનેપીણાની વહેંચણી<br>ગૌણ સદર :- ૮૦૦<br>અન્ય ખર્ચ પેટા સદર :- ૦૨<br>એન.ટી.આર. - ૨<br>સંકલિતબાળવિકાસયોજનાજનરલ              | ૩૭૬૨૦.૮૬ | ૦.૦૦ | ૩૭૬૨૦.૮૬ | ૫૪૧૭૨.૩૧ | ૦.૦૦ | ૫૪૧૭૨.૩૧ | ૪૨૮૩૪.૬૮ | ૦.૦૦ | ૪૨૮૩૪.૬૮ | ૬૮૫૮૪.૧૯ | ૦.૦૦ | ૬૮૫૮૪.૧૯ |

|   |                                                                                                                                                                                                                         |          |       |          |          |      |          |          |      |          |          |      |          |
|---|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------|-------|----------|----------|------|----------|----------|------|----------|----------|------|----------|
| ૬ | માંગણીનંબર :-૧૦૬<br>મુખ્ય સદર :-૨૨૩૬<br>પેટા મુખ્યસદર :- ૦૨<br>પોષક ખાદ્યઅનેપીણાની વહેંચણી<br>ગૌણ સદર :- ૮૦૦<br>અન્ય ખર્ચ પેટા સદર :- ૧૨<br>એન.ટી.આર. - ૧૧<br>માતા યશોદાએવોડે                                           | ૧૫૨.૫૦   | ૦.૦૦  | ૧૫૨.૫૦   | ૧૫૪.૭૮   | ૦.૦૦ | ૧૫૪.૭૮   | ૧૫૪.૭૮   | ૦.૦૦ | ૧૫૪.૭૮   | ૧૫૪.૭૮   | ૦.૦૦ | ૧૫૪.૭૮   |
| ૭ | માંગણીનંબર :-૧૦૬<br>મુખ્ય સદર :-૨૨૩૬<br>પેટા મુખ્યસદર :- ૦૨<br>પોષક ખાદ્યઅનેપીણાની વહેંચણી<br>ગૌણ સદર :- ૧૦૧<br>પેટા સદર :- ૦૧<br>એન.ટી.આર.-૧૦<br>ખાસ પોષણકાર્યક્રમએસ.એન.પી/<br>આંગણવાડી વકેર-હેલ્પરને<br>વધારાની સવલતો | ૧૭૨૪૪.૪૬ | ૪૧.૬૫ | ૧૭૨૮૬.૧૧ | ૨૮૧૨૨.૦૧ | ૦.૦૦ | ૧૭૮૫૬.૮૭ | ૧૭૮૫૫.૩૭ | ૦.૦૦ | ૧૭૮૫૫.૩૭ | ૩૨૩૫૩.૧૬ | ૦.૦૦ | ૩૨૩૫૩.૧૬ |
| ૮ | માંગણીનંબર :-૧૦૬<br>મુખ્ય સદર :-૨૨૩૬<br>પેટા મુખ્યસદર :- ૦૨<br>પોષક ખાદ્યઅનેપીણાની વહેંચણી<br>ગૌણ સદર :- ૮૦૦<br>અન્ય ખર્ચ પેટા સદર :- ૦૧<br>એન.ટી.આર.- ૧૮<br>સંકલિત બાળવિકાસ યોજનાજનરલ                                  | ૪૦૧૬૪.૬૯ | ૦.૦૦  | ૪૦૧૬૪.૬૯ | ૪૪૫૫૬.૩૨ | ૦.૦૦ | ૪૪૫૫૬.૩૨ | ૩૯૭૪૪.૧૦ | ૦.૦૦ | ૩૯૭૪૪.૧૦ | ૫૧૫૭૭.૫૧ | ૦.૦૦ | ૫૧૫૭૭.૫૧ |

|    |                                                                                                                                                                                                                |        |        |         |         |      |         |         |      |         |         |      |         |
|----|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------|--------|---------|---------|------|---------|---------|------|---------|---------|------|---------|
| ૯  | માંગણીનંબર :- ૧૦૬<br>મુખ્ય સદર :- ૨૨૩૬<br>પેટા મુખ્ય સદર :- ૦૨<br>પોષક ખાદ્ય અને પીણાની વહેંચણી<br>ગૌણ સદર :- ૮૦૦<br>અન્યભર્ય પેટા સદર :- ૧૧<br>એન.ટી.આર. :- ૬<br>કિશોરી શક્તિ યોજના                           | ૭૬૭.૬૦ | ૦.૦૦   | ૭૬૭.૬૦  | ૭૬૭.૬૦  | ૦.૦૦ | ૭૬૭.૬૦  | ૭૬૭.૬૦  | ૦.૦૦ | ૭૬૭.૬૦  | ૭૬૭.૬૦  | ૦.૦૦ | ૭૬૭.૬૦  |
| ૧૦ | માંગણી નંબર :- ૧૦૬<br>મુખ્યસદર :- ૪૨૩૬<br>પેટા મુખ્યસદર :- ૦૨<br>પોષક ખાદ્ય અને પીણાની વહેંચણી<br>ગૌણ સદર :- ૮૦૦<br>અન્ય ભર્ય પેટાસદર :- ૦૩<br>એન.ટી.આર.- ૯<br>નંદધર (આંગણવાડી) રીપેરીંગ                       | ૦.૦૦   | ૦.૦૦   | ૦.૦૦    | ૨૬૪૦.૦૦ | ૦.૦૦ | ૨૬૪૦.૦૦ | ૧૬૬૭.૩૦ | ૦.૦૦ | ૧૬૬૭.૩૦ | ૨૯૨૦.૦૦ | ૦.૦૦ | ૨૯૨૦.૦૦ |
| ૧૧ | માંગણી નંબર :- ૧૦૬<br>મુખ્યસદર :- ૪૨૩૬<br>પેટા મુખ્યસદર :- ૦૨<br>પોષક ખાદ્ય અને પીણાની વહેંચણી<br>ગૌણ સદર :- ૮૦૦<br>અન્ય ભર્ય પેટાસદર :- ૦૪<br>એન.ટી.આર.- ૨૨<br>બ્લોકઓફિસનું બાંધકામ<br>રીપેરીંગઅને અપગ્રેડેશન | ૪૮૦.૦૦ | ૦.૦૦   | ૪૮૦.૦૦  | ૪૦૦.૦૦  | ૦.૦૦ | ૪૦૦.૦૦  | ૪૦૦.૦૦  | ૦.૦૦ | ૪૦૦.૦૦  | ૧.૦૦    | ૦.૦૦ | ૧.૦૦    |
| ૧૨ | માંગણી નંબર :- ૧૦૬<br>મુખ્યસદર :- ૨૨૩૬                                                                                                                                                                         | ૬૧૪.૨૮ | ૫૫૦.૦૦ | ૧૧૬૪.૨૮ | ૧૪૬૬.૪૦ | ૦.૦૦ | ૧૪૬૬.૪૦ | ૧૪૩૬.૪૩ | ૦.૦૦ | ૧૪૩૬.૪૩ | ૧૪૧૨.૮૦ | ૦.૦૦ | ૧૪૧૨.૮૦ |

|    |                                                                                                                                                                                                                              |         |      |         |          |      |          |          |      |          |          |      |          |
|----|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|------|---------|----------|------|----------|----------|------|----------|----------|------|----------|
|    | પેટા મુખ્ય સદર :- ૦૨<br>પોષક ખાદ્ય અને પીણાની વહેંચણી<br>ગૌણ સદર :- ૮૦૦<br>અન્ય ખર્ચ પેટા સદર :- ૧૩<br>એન.ટી.આર.- ૧૨<br>સંકલિત બાળ વિકાસ યોજનાનું<br>સશક્તિકરણ                                                               |         |      |         |          |      |          |          |      |          |          |      |          |
| ૧૩ | માંગણી નંબર :- ૧૦૬<br>મુખ્યસદર :- ૨૨૩૬<br>પેટામુખ્ય સદર :- ૦૨<br>પોષક ખાદ્ય અને પીણાની વહેંચણી<br>ગૌણસદર :- ૮૦૦<br>અન્ય ખર્ચ પેટા સદર :- ૧૫<br>એન.ટી.આર.- ૧૫<br>ઇન્દિરા ગાંધી માતૃત્વ સહયોગ<br>યોજના (આઇજીએમએસવાય)           | ૩૮૨૧.૬૯ | ૦.૦૦ | ૩૮૨૧.૬૯ | ૩૯૬૩૯.૯૫ | ૦.૦૦ | ૩૯૬૩૯.૯૫ | ૧૭૮૫૪.૫૦ | ૦.૦૦ | ૧૭૮૫૪.૫૦ | ૩૨૦૦૦.૦૦ | ૦.૦૦ | ૩૨૦૦૦.૦૦ |
| ૧૪ | માંગણી નંબર :- ૧૦૬<br>મુખ્યસદર :- ૨૨૩૬<br>પેટામુખ્ય સદર :- ૦૨<br>પોષક ખાદ્ય અને પીણાની વહેંચણી<br>ગૌણસદર :- ૮૦૦<br>અન્ય ખર્ચ પેટા સદર :- ૧૪<br>એન.ટી.આર.- ૧૩ રાજીવ ગાંધી<br>સ્કિમ ફોર એમપાવરમેન્ટઓફ<br>એડોલસન્ટગર્લ્સ (સબલા) | ૫૬૪૧.૬૦ | ૦.૦૦ | ૫૬૪૧.૬૦ | ૧૧૮૫૩.૫૮ | ૦.૦૦ | ૧૧૮૫૩.૫૮ | ૭૯૮૦.૧૬  | ૦.૦૦ | ૭૯૮૦.૧૬  | ૨૬૭૪.૫૮  | ૦.૦૦ | ૨૬૭૪.૫૮  |
| ૧૫ | માંગણી નંબર :- ૧૦૬<br>મુખ્યસદર :- ૨૨૩૬                                                                                                                                                                                       | ૦.૦૦    | ૦.૦૦ | ૦.૦૦    | ૭૦.૦૦    | ૦.૦૦ | ૭૦.૦૦    | ૭૦.૦૦    | ૦.૦૦ | ૭૦.૦૦    | ૧.૦૦     | ૦.૦૦ | ૧.૦૦     |

|    |                                                                                                                                                                                                                          |      |      |      |        |      |        |        |      |        |         |      |         |
|----|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|------|------|--------|------|--------|--------|------|--------|---------|------|---------|
|    | પેટામુખ્ય સદર :- ૦૨<br>પોષક ખાદ્ય અને પીણાની વહેંચણી<br>ગૌણસદર :- ૮૦૦<br>અન્ય ખર્ચ પેટા સદર :- ૧૬<br>એન.ટી.આર.- ૧૯<br>પોષણ સર્વે અને સર્વેલન્સ                                                                           |      |      |      |        |      |        |        |      |        |         |      |         |
| ૧૬ | માંગણી નંબર :- ૧૦૬<br>મુખ્યસદર :- ૨૨૩૬<br>પેટામુખ્ય સદર :- ૦૨<br>પોષક ખાદ્ય અને પીણાની વહેંચણી<br>ગૌણસદર :- ૮૦૦<br>અન્ય ખર્ચ પેટા સદર :- ૧૭<br>એન.ટી.આર.- ૨૦<br>મિશન મંગલમ                                               | ૦.૦૦ | ૦.૦૦ | ૦.૦૦ | ૧.૦૦   | ૦.૦૦ | ૧.૦૦   | ૦.૦૦   | ૦.૦૦ | ૦.૦૦   | ૧.૦૦    | ૦.૦૦ | ૧.૦૦    |
| ૧૭ | માંગણી નંબર :- ૧૦૬<br>મુખ્યસદર :- ૨૨૩૬<br>પેટામુખ્ય સદર :- ૦૨<br>પોષક ખાદ્ય અને પીણાની વહેંચણી<br>ગૌણસદર :- ૮૦૦<br>અન્ય ખર્ચ પેટા સદર :- ૧૮<br>એન.ટી.આર.- ૨૧<br>ઇન્ફોર્મેશન ટેકનોલોજી<br>અનેબાયોમેટ્રીક ઇન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર | ૦.૦૦ | ૦.૦૦ | ૦.૦૦ | ૨૩૮.૫૦ | ૦.૦૦ | ૨૩૮.૫૦ | ૧૩૩.૩૭ | ૦.૦૦ | ૧૩૩.૩૭ | ૨૯૯૨.૨૧ | ૦.૦૦ | ૨૯૯૨.૨૧ |

|                           |                                                                                                                                                                                                      |           |        |           |               |      |           |          |      |          |               |      |               |
|---------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|--------|-----------|---------------|------|-----------|----------|------|----------|---------------|------|---------------|
| ૧૮                        | માંગણી નંબર :- ૧૦૬<br>મુખ્યસદર :- ૨૨૩૬<br>પેટામુખ્ય સદર :- ૦૨<br>પોષક ખાદ્ય અને પીણાની વહેંચણી<br>ગૌણસદર :- ૮૦૦<br>અન્ય ખર્ચ પેટા સદર :- ૧૯<br>એન.ટી.આર.- ૨૦<br>મિશન બલમ સુખમ- આઈસીડીએસ<br>સોસાયટી   | ૭૮૭૬.૦૬   | ૦.૦૦   | ૭૮૭૬.૦૬   | ૭૩૧૦.૪૧       | ૦.૦૦ | ૭૩૧૦.૪૧   | ૪૭૮૧.૪૯  | ૦.૦૦ | ૪૭૮૧.૪૯  | ૩૧૯૧.૫૩       | ૦.૦૦ | ૩૧૯૧.૫૩       |
| ૧૯                        | કુપોષણ સંદર્ભે ૧૪માં નાણાંપંચની<br>ગ્રાન્ટ માટે ટોકન જોગવાઈ કરવા<br>નવુ સદર ખોલવા માટે                                                                                                               | ૦.૦૦      | ૦.૦૦   | ૦.૦૦      | ૧.૦૦          | ૦.૦૦ | ૧.૦૦      | ૦.૦૦     | ૦.૦૦ | ૦.૦૦     | ૦.૦૦          | ૦.૦૦ | ૦.૦૦          |
| <b>કુલ (૩ થી ૧૯) :- બ</b> |                                                                                                                                                                                                      | ૧૧૮૨૨૫.૩૯ | ૫૯૧.૬૫ | ૧૧૮૮૧૭.૦૪ | ૧૬૭૦૩૦.૭<br>૨ | ૦.૦૦ | ૧૬૭૦૩૦.૭૨ | ૧૩૧૭૧૯.૩ | ૦.૦૦ | ૧૩૧૭૧૯.૩ | ૧૯૮૬૩૩.૪<br>૭ | ૦.૦૦ | ૧૯૮૬૩૩.૪<br>૭ |
| ૨૦                        | માંગણીનંબર :- ૯૬<br>મુખ્ય સદર :- ૨૨૩૬<br>પેટામુખ્ય સદર :- ૦૨<br>પોષક ખાદ્ય અને પીણાની વહેંચણી<br>ગૌણસદર :- ૭૯૬<br>આદિજાતિ વિસ્તાર સબ પ્લાન પેટા<br>સદર :- ૦૨<br>એન.ટી.આર.- ૨<br>સંકલિત બાળવિકાસયોજના | ૨૨૩૧૫.૬૭  | ૦.૦૦   | ૨૨૩૧૫.૬૭  | ૩૭૬૬૯.૨૦      | ૦.૦૦ | ૩૭૬૬૯.૨૦  | ૩૭૬૬૯.૨૦ | ૦.૦૦ | ૩૭૬૬૯.૨૦ | ૩૪૪૨૫.૩૭      | ૦.૦૦ | ૩૪૪૨૫.૩૭      |

|                       |                                                                                                                                                                                                                                                   |           |        |           |           |      |           |           |      |           |           |      |           |
|-----------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|--------|-----------|-----------|------|-----------|-----------|------|-----------|-----------|------|-----------|
| ૨૧                    | માંગણીનંબર :- ૯૬<br>મુખ્ય સદર :- ૨૨૩૬<br>પેટામુખ્ય સદર :- ૦૨<br>પોષક ખાદ્ય અને પીણાની વહેંચણી<br>ગૌણસદર :- ૭૯૬<br>આદિજાતિ વિસ્તાર સબ પ્લાન પેટા<br>સદર :- ૦૧<br>એન.ટી.આર.- ૧૬<br>સંકલિત બાળ વિકાસ યોજના                                           | ૧૨૨૩૨.૫૭  | ૦.૦૦   | ૧૨૨૩૨.૫૭  | ૧૫૪૪૦.૭૪  | ૦.૦૦ | ૧૫૪૪૦.૭૪  | ૧૪૩૩૮.૬૮  | ૦.૦૦ | ૧૪૩૩૮.૬૮  | ૧૭૨૨૬.૩૮  | ૦.૦૦ | ૧૭૨૨૬.૩૮  |
| ૨૨                    | માંગણીનંબર :- ૯૬<br>મુખ્ય સદર :- ૨૨૩૬<br>પેટા મુખ્યસદર :- ૦૨<br>પોષક ખાદ્ય અને પીણાની વહેંચણી<br>ગૌણ સદર :- ૭૯૬<br>આદિજાતિ વિસ્તાર સબ પ્લાન<br>પેટાસદર :- ૦૯<br>એન.ટી.આર.- ૧૩<br>રાજીવ ગાંધી સ્કિમ<br>ફોરએમપાવરમેન્ટ ઓફ એડોલસન્ટ<br>ગર્લ્સ (સબલા) | ૫૬૪૧.૬૦   | ૦.૦૦   | ૫૬૪૧.૬૦   | ૩૬૩૭.૧૭   | ૦.૦૦ | ૩૬૩૭.૧૭   | ૩૬૩૭.૧૭   | ૦.૦૦ | ૩૬૩૭.૧૭   | ૧૦૬૭.૮૮   | ૦.૦૦ | ૧૦૬૭.૮૮   |
| કુલ (૨૦ થી ૨૨) :- (ક) |                                                                                                                                                                                                                                                   | ૪૦૧૮૯.૮૪  | ૦.૦૦   | ૪૦૧૮૯.૮૪  | ૫૮૫૫૬.૪૩  | ૦.૦૦ | ૫૮૫૫૬.૪૩  | ૫૫૬૪૫.૦૫  | ૦.૦૦ | ૫૫૬૪૫.૦૫  | ૫૨૭૧૯.૬૩  | ૦.૦૦ | ૪૫૦૭૫.૬૫  |
| કુલ :- (અ+બ+ક)        |                                                                                                                                                                                                                                                   | ૧૫૯૭૧૮.૭૦ | ૫૯૧.૬૫ | ૧૫૯૭૧૮.૭૦ | ૨૪૬૩૪૦.૦૧ | ૦.૦૦ | ૨૪૬૩૪૦.૦૧ | ૧૯૮૫૧૦.૩૩ | ૦.૦૦ | ૧૯૮૫૧૦.૩૩ | ૨૫૬૩૬૩.૦૧ | ૦.૦૦ | ૨૫૬૩૬૩.૦૧ |

કામગીરી અંદાજપત્ર:

વર્ષ:- ૨૦૧૮-૧૯

કમિશનરશ્રી, મહિલા અને બાળ વિકાસ  
(મહિલાવીંગ)

## કમિશ્નરશ્રી, મહિલા અને બાળ વિકાસની કચેરી (મહિલા વીંગ), ગાંધીનગર

કમિશ્નરશ્રી, મહિલા અને બાળ વિકાસની કચેરીની સ્થાપના ઓક્ટોબર - ૧૯૮૮ થી કરવામાં આવેલ છે અને તે નવા સ્થપાયેલ મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગના નિયંત્રણ નીચે મહિલા વિકાસ પ્રવૃત્તિ માટે કાર્યરત છે. મહિલા અંગેના સર્વાંગી વિકાસ અંગે કાર્ય કરતી નોંધાયેલ સ્વૈચ્છિક સંસ્થાઓને મહિલા વિકાસની પ્રવૃત્તિઓ જેવી કે, જિલ્લા વિવિધલક્ષી મહિલા કલ્યાણ કેન્દ્રો જિલ્લા કક્ષાએ તેમજ વિવિધલક્ષી મહિલા કલ્યાણ કેન્દ્રો તાલુકા કક્ષાએ, હેતુસભર કાર્યક્રમ અમલી બનાવી શકે. કુટુંબ સલાહ કેન્દ્રો પારિવારિક ઝઘડામાં માર્ગદર્શક બની તેનો કાર્યક્રમ અમલી બનાવી શકે. મહિલા મંડળો દ્વારા ચાલતા સિવણ વર્ગો દ્વારા મહિલાઓને સ્વરોજગારીથી આત્મનિર્ભર બને તે હેતુસર આ કચેરી દ્વારા નાણાંકીય સહાય પુરી પાડવામાં આવે છે. તેમજ પારિવારિક હિંસા સામે સ્ત્રી રક્ષણ અધિનિયમ-૨૦૦૫ અંતર્ગત જિલ્લા સમાજ સુરક્ષા અધિકારીશ્રીઓના નિયંત્રણ અધિકારી તરીકે આ કચેરી કામગીરી બજાવતી હોય તેઓને જરૂરીયાત મુજબની નાણાંકીય સહાય પણ આ કચેરી દ્વારા મંજૂર કરવાની થાય છે. કમિશ્નર કચેરી દ્વારા ગુજરાતની મહિલાઓને સ્પર્શતા પ્રશ્નો તથા તેઓના વિકાસ માટેની પ્રવૃત્તિઓને લગતી માહિતી એકત્રિત કરીને સંગ્રહિત કરવામાં આવે છે. આ ઉપરાંત મહિલાઓના સંદર્ભમાં સમાજમાં લોકોના વલણમાં પરિવર્તન આવે તે હેતુથી પોસ્ટર્સ, ફોલ્ડર્સ અને પ્રચાર સાહિત્ય તૈયાર કરી સ્વૈચ્છિક સંસ્થાઓ મારફત વિતરણ કરવામાં આવે છે. આ માટે સને ૨૦૧૮-૧૯ ના વર્ષમાં મહેસુલી સદરે રૂ. ૬૧૫૧.૫૨ લાખ તથા મુડી સદરે ૨.૦૦ લાખની જોગવાઈ સુચવેલ છે. એમ કુલ રૂ. ૬૧૫૩.૫૨ લાખની જોગવાઈ કરવામાં આવેલ છે.

### કામગીરી :-

મહિલા કલ્યાણને લગતી પ્રવૃત્તિઓમાં કાર્યરત હોય તેવી નોંધાયેલ સ્વૈચ્છિક સંસ્થા દ્વારા મહિલા વિકાસની પ્રવૃત્તિઓ માટે આ કચેરી દ્વારા નીચેની વિગતે કામગીરી હાથ ધરવામાં આવે છે.

### વિવિધલક્ષી મહિલા કલ્યાણ કેન્દ્ર :-

મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગ હેઠળ કમિશ્નર કચેરીમાં કાનુની સહાય કેન્દ્ર, મહિલા માર્ગદર્શન કેન્દ્ર અને યુવતિ વિકાસ કેન્દ્ર નામની ત્રણ યોજનાઓ મહિલા કલ્યાણ ક્ષેત્રે સ્વૈચ્છિક સંસ્થાઓ મારફત સંચાલન કરતી હતી.

ઉપરોક્ત ત્રણ યોજનાઓનો હેતુ સુપેરે બર આવે તે આશયથી ત્રણ યોજનાઓ હેઠળ ચાલતા કેન્દ્રોનું એકત્રીકરણ કરી અને તમામ કેન્દ્રો એકબીજા સાથે સંકલનમાં રહી મહિલા કલ્યાણની વિવિધ પ્રવૃત્તિઓ હાથ ધરે અને માર્ગદર્શન પુરુ પાડે તે માટે દરેક જિલ્લા કક્ષાએ નોડલ સેન્ટર જિલ્લા વિવિધલક્ષી મહિલા કલ્યાણ કેન્દ્ર અને દરેક તાલુકા સ્થળે વિવિધલક્ષી મહિલા કલ્યાણ કેન્દ્ર તા. ૦૧/૦૪/૨૦૦૬ થી અમલમાં આવેલ છે. આ કેન્દ્રની કામગીરીમાં દરેક કેન્દ્રો ઉપર યોગ્ય લાયકાત ધરાવતા સામાજિક કાર્યકર તેમજ કાયદાકીય નિષ્ણાંતની સેવા પુરી પાડવામાં આવે છે. સરકારશ્રી તરફથી વખતો વખત નકકી કરેલ ચોક્કસ કાર્યક્રમોનો અમલ પણ

કરવામાં આવે છે. જિલ્લા કક્ષાએ કેન્દ્રને મહત્તમ રૂ. ૨.૫૧ લાખ અને તાલુકા કક્ષાએ રૂ. ૧.૮૨ લાખ અનુદાન આપવામાં આવે છે. સ્વૈચ્છિક સંસ્થાએ દરેક પ્રવૃત્તિ માટે ૨૫ ટકા લોક ભાગીદારીથી ખર્ચ ભોગવવાનો રહે છે.

૨૦૧૭-૧૮માં તમામ જિલ્લા/તાલુકામાં વિવિધલક્ષી કેન્દ્રો કાર્યરત છે. તેમજ જિલ્લા કક્ષાએ ૩૨ અને તાલુકા કક્ષાએ ૨૭૦ મળી કુલ-૩૦૨ કેન્દ્રોકાર્યરતછે.અને ૧૭ કેન્દ્રની જાહેરાત મુજબ સને-૨૦૧૮-૧૯ કુલ ૩૧૯કેન્દ્રોકાર્યરત થશે.તેના માટે વર્ષ ૨૦૧૮-૧૯ માં રૂ. ૬૦૬.૧૮ લાખની જોગવાઈ ચાલુ બાબત તરીકે સુચવેલ છે.

જી.આર.સી. માટે રૂ. ૫૦૨.૩૦ લાખની જોગવાઈ કરેલ છે.ભારત સરકાર દ્વારા પારિવારિક હિંસા સામે સ્ત્રીઓને રક્ષણ માટેનો અધિનિયમ - ૨૦૦૫ એ ઘરેલું હિંસાનો ભોગ બનતી મહિલાઓના રક્ષણ માટે અતિ મહત્વનો કાયદો છે.

આ અધિનિયમ દ્વારા સ્ત્રીઓને થતી કૌટુંબિક હિંસા રોકવા તેમજ આ કાયદાના સુચારુ અમલીકરણના સંદર્ભમાં વિચારણા કરતાં આ કાયદાની બહોળી પ્રસિધ્ધિ થાય તે આવશ્યક છે. તેથી જન જાગૃતિ અભિયાન / ગુંબેશ હાથ ધરવી / શિબિરો વર્કશોપનું આયોજન કરવું, પ્રચાર - પ્રસાર માટે સાહિત્ય હોલ્ડર્સ / બેનર તૈયાર કરવા કાયદાનો અમલ કરવા માટે ૨૮૯ સ્વૈચ્છિક સંસ્થાઓને સર્વિસ પ્રોવાઇડર તરીકે નિમણુંક આપવામાં આવેલ છે.

## ૨. મહિલા વિકાસ ક્ષેત્રમાં ઉત્કર્ષ ફાળા માટે સ્વૈચ્છિક સંસ્થાઓ અને મહિલા સામાજિક કાર્યકરને એવોર્ડ

મહિલા વિકાસના ક્ષેત્રમાં ઉત્કર્ષ ફાળા માટે સ્વૈચ્છિક સંસ્થા અને મહિલા સામાજિક કાર્યકરને એવોર્ડ આપવામાં આવે છે. આ યોજના હેઠળ સને ૨૦૧૮-૧૯ નાં વર્ષ માટે રૂ.૨.૦૦ લાખની બજેટ જોગવાઈ સુચવેલ છે.

## ૩. કુટુંબ સલાહ કેન્દ્રો તથા મહિલા મંડળની યોજના :-

કુટુંબ સલાહ કેન્દ્રો તથા મહિલા મંડળની યોજનાકીય કામગીરી મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગના ઠરાવ ક્રમાંક : ૫૨૫ / ૧૦૨૦૦૦/૫૩ (૬)/અ તા.૧૬/૨/૨૦૦૬ થી સમાજ સુરક્ષાની- કચેરીમાંથી તબદીલ થઇ કમિશ્નર, મહિલા અને બાળ વિકાસની કચેરીને સોંપવામાં આવેલ છે. સદરહું યોજનાની કામગીરી કમિશ્નર, મહિલા અને બાળ વિકાસ દ્વારા સને -૨૦૦૬-૦૭ થી હાથ ધરવામાં આવેલ છે.

કુટુંબ સલાહ કેન્દ્રોમાં કૌટુંબિક તથા સામાજિક વિવાદને લગતાં પ્રશ્નો જેવા કે, છૂટાછેડા, કૌટુંબિક કલહ, સ્ત્રીઓને કુટુંબ દ્વારા માનસિક ત્રાસ, સ્ત્રીઓને સંપત્તિના પ્રશ્નોમાં અન્યાય વિગેરે પ્રશ્નોના નિરાકરણ લાવવા તથા સમાધાન કરાવવા આવા કેન્દ્રો દ્વારા પ્રયત્નો હાથ ધરવામાં આવે છે.

તેવી જ રીતે મહિલા મંડળની યોજના દ્વારા અભણ, નિરાધાર, બિનરોજગાર બહેનોને આર્થિક ઉપાર્જન થાય તથા તેઓને પગભર કરવાના શુભઆશયથી સિવણ, એમ્બ્રોઇડરી વિગેરેની તાલીમ આપવામાં આવે છે.

વર્ષ ૨૦૧૮-૧૯ માં કુટુંબ સલાહ કેન્દ્રો મહેસુલ સદરે ૫ કેન્દ્રો માટે રૂ. ૧૪.૧૫ લાખ જોગવાઈ સુચવેલ છે. જ્યારે મહિલા મંડળ યોજના કીય કામગીરી મહિલા અને બાળા વિકાસ વિભાગના ઠરાવ ક્રમાંક .પરચ-૧૦૨૦૦૦/૫૩(૬)/અ તા-૧૬-૦૨-૨૦૦૬થી સમાજ સુરક્ષા ની કચીરીમાંથી તબદીલ થઈ કમિશ્નરશ્રી મહિલા અને બાળા વિકાસની કચેરીને સાંપવામાં આવેલા છે

.દ્વારા સિવણ, એમ્બ્રોયડરી વિગેરેની તાલીમ આપતી કુલ ૧૭ સંસ્થાઓ કાર્યરત છે. તે માટે મહેસુલી સદરે ૦૮.૦૬ લાખની જોગવાઈ સુચવેલ છે.

કુટુંબ સલાહ કેન્દ્રો / મહિલા મંડળોને ગ્રાંટ ઇન કોડ-૧૯૯૨ ની જોગવાઈ આધિન અનુદાન ૯૦% અનુદાન મંજૂર કરવામાં આવે છે.

#### ૪. સ્વધાર ગૃહ યોજના :-

વર્ષ ૨૦૧૭-૧૮ માં રૂ.૧૪૩.૮૧ લાખ વહીવટી ખર્ચ પેટે જોગવાઈ કરેલ છે અને વર્ષ ૨૦૧૮-૧૯ માં રૂ. ૧૯૫.૪૭ લાખ બજેટ જોગવાઈ કરેલ છે.

જે ભારત સરકારની યોજના હોઈ જેમાં ભારત સરકારનો ફાળો ૬૦ ટકા લેખે રૂ. ૮૦.૬૬ અને રાજ્ય સરકારનો ૪૦ ટકા ફાળો પેટે રૂ. ૧૧૪.૮૧ ની બજેટ જોગવાઈ કરેલ છે.

#### ૫. સ્વધાર ગૃહ બાંધકામ :-

વર્ષ ૨૦૧૭ -૧૮ માં સ્વધાર ગૃહ બાંધકામ ખર્ચ પેટે રૂ. ૮૭.૪૦ લાખ જોગવાઈ કરેલ અને વર્ષ ૨૦૧૮-૧૯ માં રૂ. ૨. ૦૦ લાખ જોગવાઈ કરેલ છે. રાજ્ય સરકારના ૪૦% લેખે રૂ. ૦. ૮૦ લાખની બજેટ જોગવાઈ કરેલ છે. ભારત સરકારના ૬૦% લેખે રૂ. ૧.૨૦ લાખની બજેટ જોગવાઈ કરેલ છે.

જે ભારત સરકારની યોજના હોઈ જેમાં ભારત સરકારના ફાળો ૬૦ ટકા પેટે અને રાજ્ય સરકારના ૪૦ ટકા પેટે ફાળો છે.

હાલમાં રાજ્યમાં કુલ ૭ (સાત) સ્વધાર ગૃહ ને ભારત સરકારની નવી યોજના અંતર્ગત સ્વધાર શેલ્ટર હોમ અને શોર્ટ સ્ટે હોમની યોજનાનું એકિકરણ કરી સ્વધાર ગૃહમાં વિલિનીકરણ કરવામાં આવ્યું છે. પાટણ, તથા આણંદ જિલ્લામાં બે નવા સ્વધારગૃહ શરૂ કરેલ છે. આમ, રાજ્યમાં કુલ-૯ સ્વધાર ગૃહ કાર્યરત છે.

ભારત સરકારની યોજનાઓ જેવી કે વર્કિંગ વુમન હોસ્ટેલ કુલ ૧૫ રાજ્યભરમાં કાર્યરત છે અને પાટણ, બનાસકાંઠા અને દાહોદ, જુનાગઢ તેમજ સુરત જિલ્લામાં નવી વર્કિંગ વુમન હોસ્ટેલ શરૂ કરવાની કાર્યવાહી ગતિમાં છે.

નોંધ:- સામેલ પત્રક મુજબ મહિલાવીંગની રૂ. ૩૧૧૩.૨૫ લાખની કુલ ૦૭ નવી બાબત મંજૂર થયેલ છે તથા ચાલુ બાબતના રૂ. ૩૦૩૮.૨૭ લાખ આમ કુલ રૂ. ૬૧૫૧.૫૨ મહેસુલી સદરે તથા રૂ. ૨.૦૦ લાખની મુડી સદરે જોગવાઈ થયેલ છે.

## ભાગ - ૩

### પત્રક

મહિલાવીંગ (રૂ. લાખમાં)

| ક્રમ | કચેરીનું નામ                                                                                 | ૨૦૧૮ - ૧૯ ની જોગવાઈ |      |         |
|------|----------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------|------|---------|
|      |                                                                                              | મહેસુલી             | મુડી | કુલ     |
| ૧    | માંગણી ક્રમાંક :- ૧૦૬<br>મુખ્ય સદર :- ૨૨૩૫ સામાજિક<br>સુરક્ષા અને કલ્યાણ                     | ૬૧૫૧.૫૨             | ૦.૦૦ | ૬૧૫૧.૫૨ |
| ૨    | માંગણી ક્રમાંક :- ૧૦૬<br>મુખ્ય સદર :- ૪૨૩૫ સામાજિક<br>સુરક્ષા અને કલ્યાણ અંગે મુડી<br>જોગવાઈ | ૦૦                  | ૨.૦૦ | ૨.૦૦    |
|      | કુલ રકમ રૂ.                                                                                  | ૬૧૫૧.૫૨             | ૨.૦૦ | ૬૧૫૩.૫૨ |

કમિશનર મહિલા અને બાળ વિકાસની ( મહિલાવીંગ) વર્ષ-૨૦૧૮-૧૯ ની નવી બાબતોની યાદી

| ક્રમ | નવી બાબતનું નામ                                                                                                               | રકમ     |
|------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|
| ૧    | મહિલા શક્તિ કેન્દ્ર યોજના બાબત.<br>CSS-60% 531.34 State-40% 354.22                                                            | ૮૮૫.૫૬  |
| ૨    | વર્કિંગ વુમન હોસ્ટેલ માટે ભારત સરકારના ૭૫ ટકા ના<br>ફાળાનીમર્યાદામાં ગ્રાંટ ઈન એડ તરીકે રાજ્ય બજેટમાં જોગવાઈ કરવા<br>અંગે     | ૧૯૮૮.૭૬ |
| ૩    | ધરેલુ હિંસા અધિનિયમ-૨૦૦૫ હેઠળ કાયદાકીય માર્ગદર્શન<br>અંગે સેમિનાર/તાલીમ જિલ્લા તથા તાલુકા કેન્દ્રો પર યોજવા અંગે              | ૧૬.૩૦   |
| ૪    | સેક્સ્યુઅલ હેરેસમેન્ટ એક્ટ. ૨૦૧૩ હેઠળ કાયદાકીય માર્ગદર્શન અંગે<br>સેમિનાર/તાલીમ જિલ્લા તથા તાલુકા કેન્દ્રો પર યોજવા અંગે      | ૧૭.૩૦   |
| ૫    | દ.પ્ર.અ.ની કચેરી માટે ફર્નિચર ખરીદવા બાબત.                                                                                    | ૨૬.૦૦   |
| ૬    | દ.પ્ર.અ.ની કચેરી માટે પ્રિન્ટર, સ્કેનર, અને ફેક્સખરીદવા બાબત.                                                                 | ૪૯.૯૦   |
| ૭    | ગેરકાયદેદેહ વ્યાપારનું નિયંત્રણ અને બચાવ પુન સ્થાપન અને<br>ગેરકાયદે દહવ્યાપારના શોષિતોના પુન સમન્વય યોજના માટેની નવી<br>બાબત. | ૧૨૯.૪૩  |
|      | કુલ                                                                                                                           | ૩૧૧૩.૨૫ |

## (૨) સમાજ સુરક્ષા

### ભાગ-૧

#### પ્રસ્તાવના:-

મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગ દ્વારા અનેકવિધ મહિલા કલ્યાણલક્ષી યોજનાઓ અમલમાં મુકવામાં આવી છે. સંજોગોનો ભોગ બનેલ અસહાય મહિલાઓને આશ્રય, રક્ષણ અને પુનઃ સ્થાપન માટેના કાર્યોનો પણ આ યોજનામાં સમાવેશ છે. આવી મહિલાઓના આશ્રય, રક્ષણ અને સંભાળ લેવા ઉપરાંત આર્થિક રીતે મુશ્કેલીમાં મુકાયેલ મહિલાઓને પગભર કરવા માટે જરૂરી આર્થિક સહાય, વ્યાવસાયિક માર્ગદર્શન અને તાલીમ આપીને પગભર થવામાં સહાય કરે છે. આ પ્રવૃત્તિઓ વિવિધ યોજનાઓ, રહેણાંકીય તથા બિન રહેણાંકીય સંસ્થાઓ અને વિવિધ સામાજિક કાયદાઓના અમલ દ્વારા કરવામાં આવે છે. મહિલા અને બાળ કલ્યાણ માટે અમલ કરતી યોજનાઓની કામગીરી નીચે મુજબ છે.

#### કામગીરી:

ઉપર જણાવેલ ઉદ્દેશ સિધ્ધ કરવા રાજ્ય સરકાર રાજ્યમાંનીચે મુજબનાં સામાજિક કાયદાઓનો અમલ કરે છે.

૧. સ્ત્રીઓ અને બાળાઓ માટે (ઇમ્મોરલ ટ્રાફિક પ્રિવેન્શન) એક્ટ (સુધારો), ૧૯૮૬,
૨. દહેજ પ્રતિબંધક ધારો ૧૯૬૧ (સુધારેલ ૧૯૮૫)
૩. ઘરેલું હિંસા અધિનિયમ, ૨૦૦૫.

અનૈતિક વ્યાપાર અટકાવવા અંગેનો અધિનિયમ, ૧૯૮૬ હેઠળની પ્રવૃત્તિઓ:-

મહિલાઓ અને બાળાઓને અનૈતિક વ્યવસાયમાંથી પુનઃ સ્થાપન માટે રાજ્યસરકાર અસરકારક ભાગ ભજવે છે. નૈતિક અને સામાજિક આરોગ્ય કાર્યક્રમ હેઠળ આ ખાતા હસ્તક મહિલાઓ માટે ત્રણ રાજ્ય કક્ષાના ગૃહો અને છ નારી સંરક્ષણ કેન્દ્રો ચાલે છે. રાજ્ય કક્ષાના ગૃહો અમદાવાદ, વડોદરા અને સુરત ખાતે આવેલ છે. અને સંરક્ષણ કેન્દ્રો પાલનપુર, ભરૂચ, ગોધરા, પાલિતાણા, વાંસદા અને હિંમતનગર ખાતે આવેલ છે. સને ૨૦૦૮-૦૯માં દાહોદ ખાતે નવું નારી સંરક્ષણ કેન્દ્ર સ્વૈચ્છિક ધોરણે શરૂ કરેલ છે. આ સંસ્થાઓ નૈતિક ભયમાંથી બચાવવામાં આવેલ છોકરીઓને તેમજ સુધારણાલક્ષી સંસ્થામાંથી છુટી કરવામાં આવેલ મહિલા અંતેવાસીઓને પણ દાખલ કરે છે. ખાતા હસ્તકની મહિલા કલ્યાણ ક્ષેત્રે કાર્ય કરતી સરકારી સંસ્થાઓમાં ફરજ બજાવતાં પાર્ટ ટાઇમ મુલાકાતી તબીબો, મનોવૈજ્ઞાનિક મનોચિકિત્સક જેવી જગ્યાઓના પગાર નાણાકીય વર્ષ ૨૦૦૧-૦૨માં સુધારીને માસિક રૂ.૫૦૦/- ફીક્સ મંજૂર કરેલ છે.

છોકરીઓ તેમજ મહિલાઓને સંભાળ, રક્ષણ, સારવાર, તાલીમ અને પુનઃ સ્થાપન માટે રાજ્ય સરકાર દ્વારા ઊભા કરાયેલ ખાતાકીય તંત્ર સાથે સ્વૈચ્છિક સંસ્થાઓનો પણ પ્રશંસાપાત્ર ફાળો છે. આ ક્ષેત્રમાં નવ (૯) સેવા સંસ્થાઓ સ્ત્રીઓ માટે રક્ષણાત્મક અને બચાવ અંગેનું કામ કરે છે. બાળાઓ અને મહિલાઓના માનસિક, નૈતિક અને સામાજિક વિકાસ માટે સુધારણાલક્ષી સેવાઓ આપતી સહાયક ગ્રાન્ટ મેળવતી સંસ્થાઓ છે.

દહેજ પ્રતિબંધક અધિનિયમ-૧૯૬૧ (સુધારો ૧૯૮૫):

સામાજિક સુધારણાના એક ભાગરૂપ અને સમાજના દુષણો પૈકી દહેજ પ્રથા જેવા રાક્ષસને નાથવા ગુજરાત રાજ્યમાં દહેજ પ્રતિબંધક અધિનિયમ અમલમાં છે. રાજ્યમાં ૪૦ “ દહેજ પ્રતિબંધક અધિકારીની” જગ્યા માંગણા પત્રક અનુસાર મંજૂર થયેલ છે જેમાંથી ૨૬ જિલ્લામાં સીધી ભરતીથી દહેજ પ્રતિબંધક અધિકારી સહ રક્ષણ અધિકારીની નિયુક્તિ થયેલ છે. અને ૧૪ જગ્યાનું માંગણી પત્રક ગુજરાત જાહેર સેવા આયોગ (જી.પી.એસ.સી.) ને મોકલી આપેલ છે.

વધુમાં દહેજ પ્રતિબંધક અધિનિયમના અસરકારક અમલ માટેરૂપ જુનિયર ક્લાર્કની જગ્યા માંગણા પત્રક મંજૂર થયેલ છે. ૧૪ જિલ્લામાં સીધી ભરતીથી જુનિયર ક્લાર્કની નિમણૂક થયેલ છે. અને ૧૧ જગ્યાનું માંગણા પત્રક ગૌણ સેવા પસંદગી મંડળને મોકલી આપેલ છે.

વધુમાં નાણા વિભાગના ફાજલ કર્મચારીના ઠરાવ અન્વયે અન્ય ૩ જુનિયર ક્લાર્કને દહેજ ધારાની કામગીરી માટે ૩ જિલ્લામાં મુકવામાં આવે છે.

દહેજ લેનાર વિરૂધ્ધ અરજી આ કચેરીને મળ્યેથી તેની વિગતવાર તપાસ કરી દહેજ પ્રતિબંધક અધિનિયમ હેઠળ કાનુની કાર્યવાહી કરવામાં આવે છે.

## નિરાધાર વિધવા મહિલાઓના પુનઃસ્થાપન માટે નાણાકીય સહાય યોજના:-

આ યોજના હેઠળ નિરાધાર વિધવા કે જેમને ૨૧ વર્ષ કે તેથી વધુ ઉંમરનો પુત્ર ન હોય તેમને રૂ.૧૦૦૦/- માસિક ચુકવણું પોસ્ટ ઓફિસમાં બચત ખાતું ખોલાવી પોસ્ટના બચત ખાતામાં રકમ જમા કરવામાં આવે છે. સને ૨૦૧૫-૧૬ માં ૧૫૪૮૦૦ મહિલાઓને નાણાકીય સહાય ચુકવી વીમા કવચનો લાભ આપેલ છે. વર્ષ ૨૦૧૭-૧૮માં રૂ. ૨૨૧૯૬.૦૦ લાખની જોગવાઈ સામે ૧૫૪૨૨૦ લાભાર્થીઓને સહાય આપવાનું આયોજન કરેલ છે. તેમજ વર્ષ ૨૦૧૮-૧૯માં રૂ. ૨૨૭૯૦.૦૦ લાખની નાણાકીય જોગવાઈ કરવામાં આવેલ છે.

૧૮ થી ૪૦ વર્ષની વયજુથ ધરાવતી ૧૮૫૫૦ વિધવાઓને વ્યવસાયલક્ષી તાલીમ આપી તેમનું આર્થિક પુનર્વસન કરવાનું આયોજન છે. સને ૨૦૧૫-૧૬ માં ૧૧૪૭૧ બહેનોને તાલીમ આપવામાં આવેલ છે અને સને ૨૦૧૬-૧૭માં રૂ.૫૦૨.૦૦ લાખની જોગવાઈ કરેલ હતી. પરંતુ આ વર્ષે તાલીમનું આયોજન થઈ શકેલ નથી તેમજ વર્ષ ૨૦૧૭-૧૮ માં રૂ. ૭૭૦.૦૦ લાખની નાણાકીય જોગવાઈ કરવામાં આવેલ છે. તેમજ વર્ષ ૨૦૧૮-૧૯માં રૂ. ૭૭૦.૦૦ લાખની નાણાકીય જોગવાઈ કરવામાં આવેલ છે.

જેમાં પ્રથમ તબક્કા માં ૬૨૫૦ વિધવા લાભાર્થીઓને તાલીમ બદ્ધ કરવાના ૭૯ સ્વૈ. સંસ્થા ઓએ ૨૫૦ તાલીમ વર્ગો ફાળવવામાં આવેલ છે. તેમજ રિવાઈઝ બજેટ માં ચાલુ નાણાકીય વર્ષ માં ૧૨૩૩૦ લાભાર્થીઓને તાલીમ આપવા માટે રૂ. ૨૨૫૯૦.૭૯ લાખની માંગણી રજૂ કરવામાં આવેલ છે. જે મંજૂર થયેથી તાલીમ કાર્યક્રમો શરૂ કરવામાં આવનાર છે.

ભાગ - ૩

પત્રક

સમાજ સુરક્ષા (રૂ. લાખમાં)

| ક્રમ | કચેરીનું નામ                                                                    | ૨૦૧૮ - ૧૯ ની જોગવાઈ |      |          |
|------|---------------------------------------------------------------------------------|---------------------|------|----------|
|      |                                                                                 | મહેસુલી             | મુડી | કુલ      |
| ૧    | માંગણી ક્રમાંક :- ૧૦૬<br>સામાજિક સુરક્ષા અને કલ્યાણ                             | ૧૨૫૬૦.૦૦            | ૦    | ૧૨૫૬૦.૦૦ |
| ૨    | માંગણી ક્રમાંક :- ૮૫<br>અનુસુચિત જાતિઓ જનજાતિઓ અને<br>અન્ય પછાત વર્ગોનું કલ્યાણ | ૪૮૦૫.૦૦             | ૦    | ૪૮૦૫.૦૦  |
| ૩    | માંગણી ક્રમાંક-૯૬<br>આદિજાતિ વિસ્તાર પેટા યોજના                                 | ૫૪૨૫.૦૦             | ---  | ૫૪૨૫.૦૦  |
|      | કુલ રકમ                                                                         | ૨૨૭૯૦.૦૦            | ૦    | ૨૨૭૯૦.૦૦ |

કમિશનર મહિલા અને બાળ વિકાસની ( સમાજ સુરક્ષા) વર્ષ-૨૦૧૮-૧૯ ની નવી બાબતોની યાદી

| ક્રમ | નવી બાબતનું નામ                      | રકમ    |
|------|--------------------------------------|--------|
| ૧    | નારી ગૃહ કેન્દ્રોના બાંધકામ રીનોવેશન | ૧૨૫.૦૦ |
| ૨    | નારી ગૃહ કેન્દ્રોને અર્ધતન બનાવવા    | ૪૫.૦૦  |
| ૩    | નારી ગૃહ કેન્દ્રોને અર્ધતન બનાવવા    | ૫.૦૦   |
| ૪    | નારી ગૃહ કેન્દ્રોના બાંધકામ રીનોવેશન | ૨૫.૦૦  |
|      | કુલ                                  | ૨૦૦.૦૦ |

કામગીરીઅંદાજપત્ર:

વર્ષ:- ૨૦૧૮-૧૯

ગુજરાતરાજ્યમહિલાઆયોગ

ગાંધીનગર

## કામગીરી અંદાજપત્ર

### ગુજરાત રાજ્ય મહિલા આયોગ

મહિલાઓ સ્વનિર્ભર બને અને સ્વતંત્ર રીતે પોતાનો વિકાસ કરી શકે તેમજ તેમના અધિકારીતાને પ્રોત્સાહન આપવાના શુભ હેતુથી સરકારશ્રીના મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગના તા.૧૬/૨/૨૦૦૫ના જાહેરનામાથી ગુજરાત રાજ્ય મહિલા આયોગની રચના કરવામાં આવેલ છે. મહિલા આયોગની કચેરી તા.૨૮/૩/૨૦૦૫ના રોજથી કાર્યાન્વિત થયેલ છે.

આયોગની રચનામાં આયોગના માન.અધ્યક્ષા ઉપરાંત પાંચ બિન સરકારી સભ્યો, હોદ્દાની રૂએ નિમાયેલ સાત સરકારી અધિકારીઓ અને આયોગના સભ્ય સચિવશ્રીનો સમાવેશ થાય છે.

ગુજરાત રાજ્ય મહિલા આયોગ અધિનિયમ-૨૦૦૨ અન્વયે આયોગે મુખ્યત્વે નીચે પ્રમાણેના કાર્યો કરવાના રહે છે. ભારતના સંવિધાન અને બીજા કાયદાની મહિલાઓ સંબંધી સલામતી સહીતની જોગવાઈનું પુનર્વલોકન કરી, તેમજ સુધારાની, તેમજ સલામતીના અસરકારક અમલીકરણ માટે રાજ્ય સરકારને ભલામણ કરવી, ફરીયાદોની તપાસ કરવી, મહિલા પ્રત્યેના ભેદભાવ/અત્યાચાર દૂર કરવા માટેના વ્યુહોની ભલામણ કરવી, તમામ ક્ષેત્રે મહિલા આયોગનું પ્રતિનિધિત્વ સુનિશ્ચિત કરવા તથા મહિલાના વિકાસના હેતુ માટે પ્રોત્સાહક અને શૈક્ષણિક સંશોધન હાથ ધરવા, મહિલાના વિકાસની પ્રગતિનું મૂલ્યાંકન કરવું, મહિલા સંસ્થા, જેલ રીમાન્ડ હોમ વગેરેની તપાસ કરવી, મહિલાને સમાજમાં વધુ હકારાત્મક ભૂમિકા અને વધુ સમતોલ અભિવ્યક્તિને પ્રોત્સાહિત કરવી, જાતીય સમાનતા લાવવી વગેરે છે.

મહિલા આયોગ ઉપરોક્ત કાર્યો અને હેતુ સિધ્ધ કરી શકે તે માટે અર્ધન્યાયિક પ્રક્રિયાથી અરજીઓ પર સુનાવણી કરીને મહિલાઓને અસર કરતી સમસ્યાઓ માટે તટસ્થ રીતે સમાધાન લાવે છે. તેમજ મહિલાઓની અત્રે મળતી અરજીઓનો સમયસર નિકાલ થાય તે માટે જીલ્લા કક્ષાએ જઈને જે તે સંબંધિત ખાતા સાથે ચર્ચા વિચારણા કરી સમીક્ષા બેઠક કરવામાં આવે છે.

મહિલા સશક્તિકરણના આયોગના પ્રયત્નોના ભાગરૂપે વિવિધસ્તરની જીલ્લા પંચાયતો, નગરપાલિકાઓ અને મહાનગરપાલિકાની ચૂંટાયેલ મહિલા પ્રતિનિધિઓ માટે મહિલા વિષયક કાયદાકીય જાગૃતિ શિબિરોનું આયોજન કરેલ છે. અત્યાર સુધીમાં ૩૫૦૦૦ થી વધુ મહિલાઓને આવરી લેવાયેલ છે. આ ઉપરાંત નારી અદાલત સંદર્ભે કરેલ મહિલા સંમેલનમાં ૭૦૦૦૦ થી વધુ બહેનોને નારી અદાલત બાબતે સંમેલનનું આયોજન કરી જ્ઞાનનવિન્ત કરવામાં આવેલ છે.

રાજ્ય સરકાર તરફથી બિન નિવાસી ભારતીયો સાથે લગ્ન કરતી બહેનોની સમસ્યાઓનું સમાધાન કરવા માટે NRI સેલ ઉભું કરવામાં આવેલ છે. આવી પીડિત મહિલાઓને માર્ગદર્શન આપી રાષ્ટ્રીય મહિલા આયોગને ભલામણ કરવામાં આવે છે.

૨૦૧૮-૧૯ના વર્ષમાં આ માટે રૂ.૨૧૪.૨૩ લાખની જોગવાઈ (૨૫) ડબલ્યુ સી ડી-૭, મહિલાઓ માટે રાજ્ય આયોગની સ્થાપના (પ્લાન) સદરે સૂચવેલ છે. તેમજ ખર્ચનું વર્ગીકરણ નિયત પત્રકમાં સામેલ રાખેલ છે.

નારી અદાલત બહેનો માટે, બહેનોની બનેલી, બહેનો દ્વારા ચાલતું બિનઔપચારિક માળખું છે. જેનાથી પરંપરાગત ન્યાય પ્રણાલી કે પોલીસમાં ગયા વિના પોતાના પ્રશ્નોનું બિન ખર્ચાળ પદ્ધતિથી સમાધાન થાય છે. આ માટે નારી અદાલત એક ઉમદા વિકલ્પ છે.

આથી ૨૦૧૨-૧૩ના વર્ષથી રાજ્ય સરકારે બધા જ તાલુકાઓમાં તબક્કાવાર નારી અદાલત શરૂ થાય તે માટે આયોજન કરેલ છે. ૨૦૧૨-૧૩ના વર્ષમાં ૪૨, ૨૦૧૩-૧૪ના વર્ષમાં ૫૦, ૨૦૧૪-૧૫માં ૫૦ તથા ૨૦૧૫-૧૬માં ૨૦ નારી અદાલતો અને ૨૦૧૬-૧૭માં ૭૫ અને ૩૩ મહિલા સામખ્ય સંચાલિત નારી અદાલત મળી કુલ ૨૭૦ નારી અદાલતો શરૂ કરવાનું આયોજન કરેલ છે. જે પૈકી નવેમ્બર-૧૭ સુધી ૨૫૭ નારી અદાલતો શરૂ કરવામાં આવેલ છે. ચાલુ બાબત તરીકે ૨૭૦ નારી અદાલતો માટે રૂ.૬૦૦.૦૦ લાખની જોગવાઈ સૂચવેલ છે.

#### વર્ષ ૨૦૧૮-૧૯ના અંદાજનું વર્ગીકરણ

##### ૧ .ગુજરાત રાજ્ય મહિલા આયોગ (લાખમાં.રૂ.)

|   |                            |        |
|---|----------------------------|--------|
| ૧ | પગાર ભથ્થા ખર્ચ            | ૧૧૬.૭૩ |
| ૨ | કચેરી ખર્ચ                 | ૨૫૦૦.  |
| ૩ | આયોગની પ્રવૃત્તિ (સેમીનાર) | ૫૫૦૦.  |
|   | કુલ સરવાળો                 | ૧૯૬.૭૩ |

##### ૨ .નારી અદાલત - (લાખમાં.રૂ.)

|   |                     |        |
|---|---------------------|--------|
| ૧ | નારી અદાલતની જોગવાઈ | ૬૦૦૦૦. |
|   | કુલ સરવાળો          | ૬૦૦૦૦. |

કુલ રૂ.૭૯૬.૭૩ લાખની જોગવાઈ સૂચવવામાં આવેલ છે .

કામગીરીઅંદાજપત્ર:

વર્ષ:- ૨૦૧૮-૧૯

ગુજરાતમહિલાઆર્થિકવિકાસનિગમલી.

ગાંધીનગર

## ગુજરાત મહિલા આર્થિક વિકાસ નિગમ લી. ગાંધીનગર

ગુજરાત મહિલા આર્થિક વિકાસ નિગમ લી. ગાંધીનગરની રચના ગુજરાત રાજ્યની ગરીબ અને જરૂરીયાત મંદ મહિલાઓનાં ઉત્કર્ષનાં ઉદ્દેશથી માર્ચ ૧૯૮૧ નાં રોજ કરવામાં આવેલ. ત્યાર બાદ નિગમને ભારતીય કંપની ધારા-૧૯૫૬ હેઠળ તા. ૧૬/૮/૧૯૮૮ નાં રોજ નોંધવામાં આવેલ. નિગમ દ્વારા કંપની તરીકેની કામગીરી તા.૦૧/૦૧/૧૯૮૯ થી શરૂ કરવામાં આવેલ.

ગુજરાત મહિલા આર્થિક વિકાસ નિગમ લી. મહિલાઓ આર્થિક રીતે આત્મનિર્ભર બને, કુટુંબનાં આર્થિક વિકાસમાં ફાળો આપી શકે તે માટે વંશ પરંપરાગત ગૃહ ઉદ્યોગ સહિત રોજગારલક્ષી, વેપાર લક્ષી અને તાંત્રિક તાલીમ જરૂરીયાતવાળી મહિલાઓને આ તેમજ આવી તાલીમ લીધેલ મહિલાઓને ઉદ્યોગ કે વ્યવસાય શરૂ કરવા બેંકેબલ યોજના હેઠળ આવરી લઈ સહાયભૂત થાય છે.

તાજેતરમાં ગુજરાત મહિલા આર્થિક વિકાસ નિગમ લી. ની પ્રવૃત્તિઓનો વ્યાપ વધારી વધુમાં વધુ મહિલાઓને રાજ્ય સરકારની તેમજ ભારત સરકારની યોજનાઓનો લાભ આપી શકાય તે હેતુને ધ્યાને લઈ વર્ષ ૨૦૧૮-૧૯ માં ગુજરાત મહિલા આર્થિક વિકાસ નિગમ લી. ગાંધીનગર દ્વારા નીચે દર્શાવેલ વિગતે યોજનાકીય પ્રવૃત્તિ અમલમાં મુકવાનું આયોજન વિચારેલ છે.

### (૧) ઘરદિવડા યોજના (બેંકેબલ યોજના) :-

આ યોજના હેઠળ ગરીબીરેખા નીચે જીવતા કુટુંબની મહિલાઓને સ્વરોજગારી દ્વારા આર્થિક રીતે પગભર થવા માટે રાષ્ટ્રીયકૃત બેંકો મારફતે વિવિધ વ્યવસાય/ઉદ્યોગ/વેપાર માટે બેંકેબલ લોન બેંકોને ભલામણ કરવામાં આવે છે.

વર્ષ ૨૦૧૮-૧૯ માં કુલ ૧૧૦૦ મહિલા લાભાર્થી બહેનોને આવરી લેવાનો ભૌતિક લક્ષ્યાંક રાખવામાં આવેલ છે તે માટે કુલ રૂ.૧૦૦.૦૦ લાખની જોગવાઈ કરવામાં આવેલ છે.

### (૨) જનરલ તાલીમ યોજના :-

ભારત સરકારની સ્વાવલંબન (નોરાડ) યોજનાનાં ધોરણો મુજબ જ ગરીબ અને જરૂરીયાતવાળી મહિલાઓને તેઓની જરૂરીયાત મુજબની મુજબની વ્યવસાયલક્ષી તાલીમ આપી તેઓને સ્વરોજગારી મેળવી સમાજમાં આત્મનિર્ભર બનાવવાનો આ યોજનાઓ મુખ્ય ઉદ્દેશ છે.

નિગમ દ્વારા વર્ષ ૨૦૧૮-૧૯ દરમિયાન આ યોજના હેઠળ કુલ ૧૨૫ તાલીમવર્ગોનું આયોજન કરી રૂ.૧૩૫ લાખની જોગવાઈ કરેલ છે તેમજ જે તે વ્યવસાયની તાલીમ મેળવેલ હોય તેની ટુલકીટ આપવાનું આયોજન કરેલ છે.

(૩) મહિલા જાગૃતિ શિબીર :-

મહિલા જાગૃતિ શિબીરનાં આયોજન દ્વારા પછાત તાલુકાની મહિલાઓને રાજ્ય સરકાર તથા કેન્દ્ર સરકારની યોજનાઓથી વાકેફ કરી શકાય તથા વધુમાં વધુ મહિલાઓ દ્વારા સરકારશ્રીની યોજનાઓનો લાભ મેળવી શકે, તેવા પ્રયાસો કરવામાં આવે છે.

વર્ષ ૨૦૧૮-૧૯ માં કુલ ૧૨૩૦૦ મહિલા લાભાર્થીઓને આવરી લેવાનો ભૌતિક લક્ષ્યાંક રાખવામાં આવેલ છે તેમજ તે માટે મહિલા જાગૃતિ શિબીર યોજના હેઠળ રૂ.૧૭.૦૦ લાખની જોગવાઈ કરવામાં આવેલ છે.

ચાલુ વર્ષમાં ૩૩ જિલ્લા અને ૮ મહાનગરપાલિકામાં મહિલા જાગૃતિ શિબીરનું આયોજન કરવા માટે ગ્રાન્ટ ફાળવણીની કામગીરી પૂર્ણ કરવામાં આવેલ છે. જેમાં ૨૮ શિબીરો પૂર્ણ થયેલ છે. અને ૧૩ શિબીરો કરવાની બાકીમાં છે.

(૪) મહિલા સંમેલન :-

મહિલા સંમેલનનાં આયોજન દ્વારા રાજ્યની મહિલાઓને આપવા સારૂ રાજ્ય સરકાર તથા કેન્દ્ર સરકારની યોજનાઓથી વાકેફ કરી શકાય તથા આરોગ્ય, શિક્ષણ, કાયદાકીય માર્ગદર્શન આપવા માન.મુખ્યમંત્રીશ્રી/માન. મંત્રીશ્રીનાં અધ્યક્ષ સ્થાનેથી પ્રત્યેક જિલ્લામાં એક લેખે ૩૩ સંમેલન માટે કુલ રૂ.૬૬૦/- લાખની જોગવાઈ પ્રત્યેક સંમેલન દીઠ રૂ.૨૦/- લાખ લેખે કરેલ છે.

(૫) પ્રદર્શન સહ વેચાણ :-

મહિલા સંસ્થાઓની/મહિલા ઉદ્યોગકારોને તેમના દ્વારા ઉત્પાદિત ચીજવસ્તુઓ માટે પુરતું બજાર મળી રહે તે ઉદ્દેશથી જુદા જુદા સ્થળોએ અને સમયે પ્રદર્શન કમ વેચાણ જેવા કાર્યક્રમોનું આયોજન હાથ ધરવામાં આવે છે. જે માટે વર્ષ ૨૦૧૮-૧૯ દરમિયાન ૧૦ પ્રદર્શન સહ વેચાણનું આયોજન પ્રદર્શન દીઠ રૂ.૨૫/- લાખ લેખે કરવાનું વિચારેલ છે. આમ, વર્ષ ૨૦૧૮-૧૯ માં પ્રદર્શન સહ વેચાણ માટે કુલ ૩૦૦ મહિલા લાભાર્થીઓને આવરી લેવાનું આયોજન કરેલ છે. જે માટે કુલ રૂ.૨૫૦/- લાખની જોગવાઈ કરવામાં આવેલ છે.

(૬) નારી ગૌરવ દિન ઉજવણી :-

૮ મી માર્ચ આંતરરાષ્ટ્રીય મહિલા દિન ઉજવણી માટે વર્ષ ૨૦૧૮-૧૯ દરમિયાન કુલ ૧૦૦૦ મહિલાઓને આવરી લેવાનું આયોજન કરેલ છે. જે માટે કુલ ૧૩/- લાખની નાણાંકીય જોગવાઈ કરવામાં આવેલ છે.

(૭) ન્યુક્લીયસ બજેટ :-

વર્ષ ૨૦૧૮-૧૯ દરમિયાન ચાલુ યોજનાઓમાં સમાવેશ થયેલ ન હોય તેવી યોજનાકીય બાબતો માટે કુલ રૂ.૧૦/- લાખની નાણાંકીય જોગવાઈ કરવામાં આવેલ છે.

(૮) નિગમની યોજનાકીય પ્રવૃત્તિઓનો પ્રચાર-પ્રસાર :-

નિગમની મહિલા કલ્યાણકારી યોજનાઓની વિગતો/માહિતીઓ જાણકારી આપવા તથા રાજ્યની મહિલાઓમાં સામાજિક જાગૃતિ લાવવાનાં ઉદ્દેશ માટે ચાલુ વર્ષે ૨૦૧૮-૧૯ માટે રૂ.૨૦/- લાખની બજેટ જોગવાઈ કરવાનું આયોજન કરેલ છે.

નિગમે સદર કામગીરીઓ બોર્ડ, હોડીંગ્સ, રેડિયો-ટી.વી. જેવા વિજાણુ યંત્રો મારફતે કરવાનું આયોજન કરેલ છે.

(૯) પ્રતિકૂળ પરિસ્થિતિમાં જીવતી મહિલાઓ:-

વર્ષ ૨૦૧૮-૧૯ દરમિયાન પુનઃસ્થાપન કરવા તેમજ સામાજિક પ્રવાહમાં ભેળવી દેવાના હેતુથી આવી મહિલાઓને વ્યવસાયલક્ષી તાલીમ આપવા માટે રૂ.૧૦૦ લાખની જોગવાઈ તથા પુનઃસ્થાપનની યોજના માટે રૂ.૫૦ લાખની જોગવાઈ કરવામાં આવનાર છે, તેમજ જે તે વ્યવસાયની તાલીમ મેળવેલ હોય તેની ટુલકીટ આપવાનું આયોજન કરી ૧૫૦૦ મહિલા લાભાર્થીઓને આવરી લેવાનો ભૌતિક લક્ષ્યાંક રાખવામાં આવેલ છે.

આમ, નિગમ સને ૨૦૧૮-૧૯ માટે મહિલા કલ્યાણકારી કાર્યક્રમો માટે રૂ.૧૫૧૨.૫૧ લાખની જોગવાઈ કરવાનું આયોજન કરેલ છે.

કામગીરીઅંદાજપત્ર:

વર્ષ:- ૨૦૧૮-૧૯

ગુજરાતરાજ્યસમાજકલ્યાણબોર્ડ

## ગુજરાત રાજ્ય સમાજ કલ્યાણ બોર્ડ, અમદાવાદ

ગુજરાત રાજ્ય સમાજ કલ્યાણ બોર્ડની રચના તા.૧-૫-૧૯૬૦ થી કરવામાં આવી હતી. કેન્દ્રીય સમાજ કલ્યાણ બોર્ડ, નવી દિલ્હીની ૧૦૦ ટકા ગ્રાન્ટથી કેન્દ્રીય બોર્ડના કાર્યક્રમો આ બોર્ડની દેખરેખ હેઠળ સ્વૈચ્છિક સંસ્થાઓ દ્વારા ચલાવવામાં આવે છે. આ બોર્ડના મહેકમ અને કચેરી ખર્ચ પેટે કેન્દ્રીય સમાજ કલ્યાણ બોર્ડ, નવી દિલ્હી તથા રાજ્ય સરકારશ્રી દરેક ૫૦ ટકાના ધોરણે ખર્ચ ભોગવે છે તેમજ રાજ્ય બોર્ડ હસ્તક કુટુંબ બાળ કલ્યાણ ઘટકો અને સરહદ વિસ્તાર ઘટકોનું સંચાલન રાજ્ય બોર્ડ દ્વારા અગાઉ કરવામાં આવતું હતું. જે ઘટકો બંધ કરીને રાજ્ય સરકારશ્રીએ કર્મચારીઓને સંકલિત બાળ વિકાસ યોજના (આઈ.સી.ડી.એસ.) તથા તાલુકા/જિલ્લાપંચાયતમાં લાંબા ગાળાની પ્રતિનિયુક્તિના ધોરણે મુકવામાં આવેલ છે. જે પૈકી રાજ્ય સરકારશ્રીના આયોજન બહારના સદરે - (૧) ૧ એસ.સી.ડબલ્યુ. સદરે ૧. રાજ્યબોર્ડ કચેરી ખર્ચ (૫૦ ટકા) તથા (૨) ૧ બાળ ગુનેગાર શાખા સદરે - ૧ - કુટુંબ કલ્યાણ ઘટકો (૧૦૦ ટકા) લેખે રાજ્ય સરકારશ્રી દ્વારા ગ્રાન્ટ આપવામાં આવે છે.

જેમાં પગાર અને ભથ્થા, નિવૃત્તિ લાભો તથા કચેરી ખર્ચ માટે નીચે દર્શાવ્યા પ્રમાણે જોગવાઈ કરવામાં આવેલ છે.

| અ.નં. | સદર                | વર્ષ    |         |         |         |         |
|-------|--------------------|---------|---------|---------|---------|---------|
|       |                    | ૨૦૧૩-૧૪ | ૨૦૧૪-૧૫ | ૨૦૧૫-૧૬ | ૨૦૧૬-૧૭ | ૨૦૧૭-૧૮ |
| ૧     | ૧ એસ.સી.ડબલ્યુ.    | ૬૧.૩૧   | ૪૨.૦૦   | ૪૦.૮૦   | ૫૯.૨૫   | ૫૩.૧૪   |
| ૨     | ૧ બાળ ગુનેગાર શાખા | ૫.૦૬    | ૩.૦૦    | ૨.૪૭    | ૫.૦૦    | ૪.૬૦    |

સદર - ૧ એસ. સી. ડબલ્યુ-૧ (રાજ્ય બોર્ડ કાર્યાલય)

| અ.નં. | જગ્યાનું નામ | સંખ્યા | મંજૂર પગાર ધોરણ |          |
|-------|--------------|--------|-----------------|----------|
|       |              |        | ગ્રેડ પે        | પે બેન્ડ |

| ૧ | ૨                  | ૩      | ૪  | ૫    | ૬           |
|---|--------------------|--------|----|------|-------------|
| ૧ | સચિવશ્રી           | વર્ગ-૧ | ૦૧ | ૫૪૦૦ | ૧૫૬૦૦-૩૯૧૦૦ |
| ૨ | હિસાબનીશ           | વર્ગ-૩ | ૦૧ | ૪૪૦૦ | ૯૩૦૦-૩૪૮૦૦  |
| ૩ | હેડ આસીસ્ટન્ટ      | વર્ગ-૩ | ૦૧ | ૪૪૦૦ | ૯૩૦૦-૩૪૮૦૦  |
| ૪ | સીનીયર કલાર્ક      | વર્ગ-૩ | ૧૦ | ૨૪૦૦ | ૫૨૦૦-૨૦૨૦૦  |
| ૫ | એલ.ડી.સી./ટાઇપીસ્ટ | વર્ગ-૩ | ૦૪ | ૧૬૦૦ | ૫૨૦૦-૨૦૨૦૦  |
| ૬ | ડ્રાઇવર            | વર્ગ-૩ | ૦૩ | ૧૬૦૦ | ૫૨૦૦-૨૦૨૦૦  |
| ૭ | દફતરી              | વર્ગ-૪ | ૦૧ | ૧૪૦૦ | ૪૪૪૦-૭૪૪૦   |
| ૮ | પટાવાળા            | વર્ગ-૪ | ૦૩ | ૧૩૦૦ | ૪૪૪૦-૭૪૪૦   |

( ૨ )

(૨) ૨૪ જગ્યાઓ રાજ્ય બોર્ડ વહીવટી ખર્ચની છે, જેમાં ૧૦ જગ્યાઓ ભરેલી છે, જેનું બજેટ કેન્દ્રીય સમાજ કલ્યાણ બોર્ડ, નવી દિલ્હી મંજૂર કરે છે. રાજ્ય સરકાર તેના હિસ્સાના ૫૦ ટકા ગ્રાન્ટ ફાળવે છે  
સરહદ વિસ્તાર ઘટકો :

| અ.નં. | જગ્યાનું નામ   |        | સંખ્યા | મંજૂર પગાર ધોરણ |            |
|-------|----------------|--------|--------|-----------------|------------|
|       |                |        |        | ગ્રેડ પે        | પે બેન્ડ   |
| ૧     | ૨              | ૩      | ૪      | ૫               | ૬          |
| ૧     | મુખ્યસેવિકા    | વર્ગ-૩ | ૦૭     | ૨૮૦૦            | ૫૨૦૦-૨૦૨૦૦ |
| ૨     | હિસાબી કલાર્ક  | વર્ગ-૩ | ૦૭     | ૧૬૦૦            | ૫૨૦૦-૨૦૨૦૦ |
| ૩     | બાલસેવિકા      | વર્ગ-૩ | ૫૬     | ૨૪૦૦            | ૫૨૦૦-૨૦૨૦૦ |
| ૪     | ઉદ્યોગશિક્ષિકા | વર્ગ-૩ | ૫૬     | ૨૪૦૦            | ૫૨૦૦-૨૦૨૦૦ |
| ૫     | ડ્રાઇવર        | વર્ગ-૩ | ૦૭     | ૧૬૦૦            | ૫૨૦૦-૨૦૨૦૦ |

|   |         |        |    |      |           |
|---|---------|--------|----|------|-----------|
| ૬ | પટાવાળા | વર્ગ-૪ | ૦૭ | ૧૩૦૦ | ૪૪૪૦-૭૪૪૦ |
|---|---------|--------|----|------|-----------|

રાજ્ય સરકારશ્રીના ઠરાવ ક્રમાંક : સકબ/૧૦૨૦૦૨/૧૩૮૯/અ તા.૮/૧૦/૨૦૦૩ દ્વારા આ આઠ (૮) સરહદ વિસ્તાર ઘટકો બંધ કરવામાં આવેલ છે અને ત્યાં ફરજ બજાવતાં કર્મચારીઓને તા.૧/૧૧/૨૦૦૩ થી સંકલિત બાળ વિકાસ યોજના (આઇ.સી.ડી.એસ.) તથા તાલુકા/જિલ્લાપંચાયતમાં પ્રતિનિયુક્તિ પર નિમણૂક આપવામાં આવી છે.

૧ બાળ ગુનેગાર શાખા સદર

કુટુંબ બાળ કલ્યાણ ઘટકોનું મહેકમ

| અ.નં. | જગ્યાનું નામ     |        | સંખ્યા | મંજૂર પગાર ધોરણ |            |
|-------|------------------|--------|--------|-----------------|------------|
|       |                  |        |        | ગ્રેડ પે        | પે બેન્ક   |
| ૧     | ૨                | ૩      | ૪      | ૫               | ૬          |
| ૧     | કાર્યાલય અધિક્ષક | વર્ગ-૩ | ૨૧     | ૪૨૦૦            | ૯૩૦૦-૩૪૮૦૦ |
| ૨     | મુખ્યસેવિકા      | વર્ગ-૩ | ૨૧     | ૨૮૦૦            | ૫૨૦૦-૨૦૨૦૦ |
| ૩     | બાલસેવિકા        | વર્ગ-૩ | ૧૪૭    | ૨૪૦૦            | ૫૨૦૦-૨૦૨૦૦ |
| ૪     | ડ્રાઇવર          | વર્ગ-૩ | ૨૧     | ૧૯૦૦            | ૫૨૦૦-૨૦૨૦૦ |
| ૫     | પટાવાળા          | વર્ગ-૪ | ૨૧     | ૧૩૦૦            | ૪૪૪૦-૭૪૪૦  |

( ૩ )

રાજ્ય સરકારશ્રીના ઠરાવ ક્રમાંક : સકબ/૧૦૨૦૦૨/૩૭૬/અ તા.૨૦/૫/૨૦૦૫ દ્વારા કુટુંબ અને બાળ કલ્યાણ ઘટકોના કર્મચારીઓને સંકલિત બાળ વિકાસ યોજના (આઇ.સી.ડી.એસ.) તથા તાલુકા/જિલ્લાપંચાયતમાં લાંબા ગાળાની પ્રતિનિયુક્તિ પર નિમણૂક આપવામાં આવી છે.

ગુજરાત રાજ્ય સમાજ કલ્યાણ બોર્ડ, અમદાવાદ

ભાગ - ૩

પત્રક - ૬

કાર્યક્રમ અને પ્રવૃત્તિનું વર્ગીકરણ - નાણાંકીય જરૂરીયાત

(રૂ. લાખમાં)

| ક્રમ   | વિગત                   | ૨૦૧૬-૧૭ ના વર્ષનો<br>ખરેખરખર્ચ |               |        | ૨૦૧૬-૧૭ ના વર્ષનો<br>અંદાજ |               |        | ૨૦૧૭-૧૮ ના વર્ષનો સુધારેલ<br>અંદાજ |               |        | ૨૦૧૮-૧૯ ના વર્ષનો અંદાજ |               |        |
|--------|------------------------|--------------------------------|---------------|--------|----------------------------|---------------|--------|------------------------------------|---------------|--------|-------------------------|---------------|--------|
|        |                        | આયોજન                          | આયોજનબ<br>હાર | સરવાળો | આયોજન                      | આયોજનબ<br>હાર | સરવાળો | આયોજન                              | આયોજન<br>બહાર | સરવાળો | આયોજન                   | આયોજન<br>બહાર | સરવાળો |
| ૧      | ૨                      | ૬                              | ૭             | ૮      | ૯                          | ૧૦            | ૧૧     | ૧૨                                 | ૧૩            | ૧૪     | ૧૫                      | ૧૬            | ૧૭     |
| ૧      | ૧ એસ.સી.ડબલ્યુ.        | ૦.૦૦                           | ૪૦.૦૮         | ૪૦.૦૮  | ૦.૦૦                       | ૫૩.૦૨         | ૫૩.૦૨  | ૦.૦૦                               | ૪૫.૦૦         | ૪૫.૦૦  | ૦.૦૦                    | ૮૫.૦૦         | ૮૫.૦૦  |
| ૨      | ૧ બાળગુનેગારશાખા       | ૦.૦૦                           | ૭.૭૨          | ૭.૭૨   | ૦.૦૦                       | ૪.૦૦          | ૪.૦૦   | ૦.૦૦                               | ૪.૬૦          | ૪.૬૦   | ૦.૦૦                    | ૫.૦૦          | ૫.૦૦   |
| ૩      | ૨૦૪૯-વ્યાજની<br>ચુકવણી | ૦.૦૦                           | ૯૦.૦૦         | ૯૦.૦૦  | ૦.૦૦                       | ૯૦.૦૦         | ૯૦.૦૦  | ૦.૦૦                               | ૮૦.૦૦         | ૮૦.૦૦  | ૦.૦૦                    | ૯૦.૦૦         | ૯૦.૦૦  |
| કુલરકમ |                        | ૦.૦૦                           | ૧૩૭.૮૦        | ૧૩૭.૮૦ | ૦.૦૦                       | ૧૪૭.૦૨        | ૧૪૭.૦૨ | ૦.૦૦                               | ૧૨૯.૬૦        | ૧૨૯.૬૦ | ૦.૦૦                    | ૧૮૦.૦૦        | ૧૮૦.૦૦ |